EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı:34, Temmuz 1990

Reformizm ve devrim

80'li yılların ilk yarısı, dizginsiz bir karşı-devrim dönemi oldu Türkiye'de. Aynı on yılın ikinci yarısı ise, Gorbaçov'la başlayan "yeni düşünce" rüzgarının sertçe estiği, Doğu Avrupa'nın çürümüş bürokratik rejimlerinin çözülüp çöktüğü, bundan aldığı güçle dünya burjuvazisinin devrim ve sosyalizm düşüncesine karşı yığınları ve devrimci güçleri hedef alan muazzam boyutta bir ideolojik ve moral saldırıya giriştiği yıllar olarak yaşandı uluslararası planda. Son on yılın birbirini izleyen bu iç ve uluslararası olaylarının birbirini tamamlayan karmaşık etkileri, Türkiye sol hareketi bünyesinde önemli boyutlarda bir ideolojik çöküntü ve çürüme yarattı. Kendini ideolojik, politik ve örgütsel tüm alanlarda bütünüyle düzenin "meşru" sınırlarına uyarlayan ve bağlayan liberal reformist bir tortu çıkardı ortaya. Solcu aydınların büyük bir kesimi ile, dünün devrimci bugünün yorgun, yılgın, umutsuz ve inançsız küçük-burjuva öğelerinden olan bu tortu, şu günlerde yasal parti olarak ifade bulma çabası içindedir.

Şu an için kendini hukuksal bakımdan bir kaç farklı partide ifade etme eğilimindeki bir kaç şekilsiz kümeden oluşmakla birlikte, gerçekte temel özelliklerinde ayniyet gösteren bir tek siyasal akımdır sözkonusu olan. İdeolojik özü, Marksizm-Leninizmin devrimci teorisine ve devrimci taktik ilkelerine burjuva liberal konumdan tam bir karşıtlıktır. Toplumsal devrim ve devrimci sınıf mücadelesi düşüncesinin açık bir reddidir. Sosyalizm düşüncesinin bilimsel materyalist temelinden ve ihtilalci sınıf özünden arındırılarak, bu şekliyle kuşkusuz-burjuvazi için bütünüyle kabul edilebilir bir ahlaki tercih sorununa indirgenmesidir. Devrimci sınıfı toplumsal devrime başarıyla götürebilecek biricik araç olarak ihtilalci sınıf partisi fikrine düşmanlıktır vb. Üstelik tüm bunlar "yeni düşünce", "marksizmin yenilenmesi" olarak sunuluyor. Gerçekte ise esasa ilişkin bir "yeni"lik yok burda. Tüm bunlar, ömrü yüzyılı bulan o eski bernştaynci düşüncelerden, sosyal-demokrasinin o klasik düşünsel temelinden başka bir şey değildir. Belki şu farkla ki, günümüz dünyasında bunlar, çevre sorunu, nükleer savaş tehlikesi vb. "global insanlık sorunları"ndan hareketle bugüne özgü sayılabilecek bazı ek gerekçelere dayandırılmak istenmektedir. Öte yandan, sosyal-reformizmin bu ideolojik platformu yine de yaşadığımız tarihsel koşulların ürünüdür. O, dünya kapitalizminin sağladığı geçici üstünlüğün bir ürünü, bu üstünlük temeli üzerinde dünya gericiliğinin yürüttüğü sosyalizm öldü, Marksizm-Leninizm iflas etti propagandasının bir yankısıdır.

Bu akımın politik programı ise, uluslararası gericiliğin, artık devrimler dönemi kapandı, evrensel demokrasi ve barış dönemi başladı, kapitalizmin en son ve ebediyen varolacak bir toplumsal sistem olduğu kanıtlandı propagandasının bir yansıması durumundadır. Doğal olarak kurulu düzen ve mevcut egemen sınıf iktidarı onlar için yıkılıp tasfiye edilmesi gereken hedefler değil, esas alınması gereken temellerdir. Amaçlar bu çerçevede saptanmakta, onlara bu çerçeve içinde ulaşılmak istenmektedir. Devrimi ve iktidar mücadelesini reddeden bir teorik perspektifin mantıklı sonucudur bu. Amaçlanan ise kapitalizmin yenilenmesi ve burjuva siyasal düzenin demokratikleşmesidir. Dahası bu amaca burjuvaziye rağmen değil, onunla işbirliği içinde ulaşılacağı öngörülmektedir. Kısaca modern sınıflı toplumda gündeme getirilen her reformist program gibi bu da bir kapitalizme kölelik, burjuvaziye uşaklık programıdır. Uygulama şansı olmadığı için de

gerici bir liberal ütopyadır. Yalnızca sıcak bir örnekle yetinelim. Kürt sorunuyla ilgili olarak bu program "her türlü şiddeti " dışlayan "barışçı" bir çözüm önermektedir. Böylece yaşamın katı toplumsal-siyasal gerçeklerinin yerine gerici liberal düşler konmaktadır. Tüm Cumhuriyet dönemine damgasını vuran bir tarihsel inkar politikasını Kürt halkı ancak devrimci şiddet kullanarak boşa çıkarabilmiştir. Sorun çözüm gündemine, ulusal eşitlik ve özgürlük uğruna verilen şiddete dayanan mücadeleyle girebilmiştir. Her şey bir yana, burjuvazinin bu liberal ve şoven uşakları, geçtik çözümünden, sorunun kendisini bile ancak bu sayede tartışabilme olanağı bulabilmişlerdir. Öte yandan, bağımsız devlet kurma hakkına razı olamayacağına göre burjuvazi de ancak şiddete başvurarak çözüm aramak zorundadır ve zaten hep yaptığı ve hep yapacağı da budur. Karşılıklı şiddetin nesnel toplumsal-siyasal bir mantığı var. Burjuvazinin gerici ve sömürgeci şiddeti karşısında Kürt halkının meşru hakları uğruna haklı devrimci şiddetini savunmak ve desteklemek yerine, "her türlü şiddeti dışlayan" barışçı bir çözüm hayal etmek, sömürgeci politikaya uşaklıktan başka bir anlam taşımaz. Sosyal-reformizmin tüm öteki sorunlardaki yaklaşımı, onlara ilişkin "çözüm" önerileri de benzer biçimde aynı kapıya çıkar. Büyük gerilimler barındıran ve daha şimdiden ciddi toplumsal kaynaşmalara sahne bir toplumda, tüm temel sorunlar ya devrimci sınıfların zora dayalı mücadelesiyle çözülür, ya da bu aynı sorunların çözümü egemen burjuvazinin gerici zoruyla engellenir. Ortası yoktur bunun.

Kendini bütünüyle yasal çerçeveye uyarlamış, oyunu burjuva politik yaşamın özenle çizilmiş sınırları içinde oynayan, içinde her türlü çelişik, karışık ve şekilsiz eğilimin cirit attığı gevşek bir yasal parti ise, bu akımın örgüt çizgisini oluşturmaktadır.

Tüm bu ideolojik, politik ve örgütsel öğelerle "yenilenmiş" olarak Demirel'in karşısına çıkan TBKP yöneticilerine, Türk tekelci burjuvazisinin bu has sözcüsünün söyledikleri, sorunun özünü belki de sayfalar dolusu ideolojik eleştiri ve teşhirden daha güçlü sergilemektedir:

"Değişik, farklı görüşler olacak. Meşru zeminlerde kalıp meşru mücadeleyi benimsedi-ği sürece bence korkulacak bir şey yoktur. Devleti ürküten bunun dışına çıkılmasıdır. O zemin yetmiyorsa, onun genişletilmesi için çalışılmalıdır. Biz de bunun sıkıntısını çekiyoruz. Bizim korkumuz, devletin korkusu yeraltıdır. Yerüstünde kalındıkça mesele yoktur." (5 Haziran 1990)

Evet, gerçekten de düzen ve devlet için mesele yoktur. Reformist akım düzenin yeni bir öğesi, uysal bir kölesidir artık. Kendini devletle özdeş tutan tecrübeli Demirel'in teşcil ettiği gerçek budur.

*

Demirel'in aynı zamanda sol'un hala devrimci kesimlerine bir ehlileşme çağrısı olan vurgusu, öte yandan sorunun asıl önemli yönünü bir gizleme çabasıdır da. Yeni reformist akım düzen ve devlet için bir "mesele" olmak bir yana, Türkiye'nin bugünkü koşullarında, Türk burjuvazisinin bugünkü çözümsüzlükleri ortamında, önemli bir olanaktır. Toplumsal bir yangının tutuştuğu bir ülkede, bu yangını büyümeden söndürmek, hiç değilse sınırlayıp kontrol altına alabilmek için, bir dizi farklı misyonu birbirini tamamlayan halkalar halinde yerine getirebilecek toplumsal itfaiyecilere ihtiyaç vardır. Burjuvazinin reformistleri bağrına basması, basında sola karşı kullandığı misyonerleri aracılığıyla büyük propagandalara konu etmesi asıl anlamını bu noktada buluyor.

Buna biraz daha yakından bakalım.

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, bu yılın başlarında (17 Şubat 1990), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanlar toplantısındaki konuşmasında, şu tespiti yaptı: *"Türkiye hızla, kökeni ekonomik çözümsüzlük olan sosyal patlamaların sınırına yaklaşıyor."*

Bu tespitte şüphesiz bir yenilik yok. Marksistlerin ve devrimci demokratların bu ortak görüşü, burjuvazinin basın, sendikalar, üniversiteler ve bir dizi başka alandaki uşakları tarafından burjuva sosyolojisinin kendine özgü terimleriyle son bir kaç yılda sık sık dile getirilmiştir. Fakat İnönü'nün, Türk burjuvazisinin bu hep soğukkanlılığı ve yumuşakbaşlılığı ile övgü alan sözcüsünün, bilinen bir gerçeği sert bir uyarı olarak dile getirdiği platforma özellikle dikkat edilmelidir. Burjuva politika sah-

nesinin önde gelen temsilcileri bu tür toplantılara, o günün koşullarında öne çıktığına inandıkları kendine özgü misyonları konusunda sermaye temsilcilerini ikna etmek üzere çıkarlar. Şüphe yok, toplumsal patlamalar sınırına yaklaşılmışsa eğer, SHP'nin kendine özgü misyonu özel ve güncel bir önem kazanmış demektir. Yangın tutuşmaktaysa, itfaiyecinin önemi ve değeri artmıştır. İnönü'nün mesajı budur.

Toplumsal kaynaşmalar döneminde yığınları ve devrim güçlerini yalnızca baskıyla, yalnızca şiddet yöntemleriyle dizginlemek ve yenilgiye uğratmak güçtür. Asıl politika bu olmakla birlikte, burjuvazi bunun hizmetinde, bunu tamamlayacak ve kolaylaştıracak biçimde öteki yöntemleri ve araçları da kullanır. Yığınları ve devrimci güçleri şaşırtmak, aldatmak, oyalamak, saflarını içten içe bozmak, kargaşaya sürüklemek, moral açıdan yıkmak vb. vb. Toplumsal itfaiyecilerin rolü bu alanda ortaya çıkar. Ve onlar tek bir kategori değil, birbirini farklı nitelikteki misyonlarla tamamlayan bir dizi halka oluştururlar. Kaba burjuva reformizminin rolü başkadır, sosyalist maskeli reformistlerin rolü daha başka. SHP'nin rolü başkadır, TBKP, Sosyalistlerin Birlik Partisi gibi partilerin rolü daha başka.

Toplumsal hareketlilikleri ve devrimci gelişmeleri yalnızca baskı ve zorla ezme değil, yanısıra reformist akımlardan yararlanarak dizginleme ve şaşırtma konusunda, Türk burjuvazisi evrensel davranış çizgisine uygun hareket etmiştir tüm tarihi boyunca. Denebilir ki buna daha İttihat ve Terakki döneminde başlamış, Kemalistlerin ilk anlarından itibaren sahte komünist partisi ve Zubatov türünden polis sendikaları ile sürdürmüştür. Nedir ki o dönemler karşılaştığı sorunlar henüz çok önemsiz, başvurduğu bu tür yöntemler ise son derece ilkel ve kabadır. Türk burjuvazisi asıl sorunlarla, toplumu saran ve sarsan devrimci kitle kaynaşmalarıyla ancak şu son otuz yılda yüzyüze kalmış, reformist akımlardan yararlanma maharetini de asıl bu dönemde sergilemiştir. Bugün yaşanmakta olan üçüncüsüyle birlikte son otuz yılda üç devrimci yükselişle yüzyüze kalan burjuvazinin, bunların önünü almak ve ezmeyi kolaylaştırmak için geliştirdiği ve uyguladığı politikalarda reformist akımların dolaylı ya da dolaysız hep belirgin bir yeri olmuştur.

'60'lardaki devrimci kitle hareketliliklerini "ortanın solu" akımıyla kontrol altına almaya çalışan sermaye düzeni, bu arada dönemin sol hareketine egemen burjuva sosyalist akımların oynadıkları dizginleyici ve saptırıcı rolden azami şekilde yararlanmıştır. "Ortanın solu" akımı yığınların sola açılan kesimlerini, burjuva sosyalist akımlar ise sosyalizme yönelen kesimlerini kontrol altına almış, yığın hareketliliğini burjuva düzenin sınırları içine hapseden zincirin halkaları böylece birbirini kendiliğinden tamamlamıştır.

'70'lerin ikinci yarısına yayılan devrimci yükseliş döneminde durum biraz daha karmaşıktır. Artık sahnede kentlerde ve kırlarda geniş kitleleri etkileyebilen çok sayıda gruptan oluşan bir devrimci hareket de vardır. Sermaye düzeni yığınların hoşnutsuz ve sola açılan kesimlerini Ecevit ve CHP'si ile kontrol etmeye çalışırken, DİSK'in sendika bürokrasisi aracılığıyla işçi sınıfının en gelişmiş kesimlerini denetim altında tutan ve CHP'nin yedeğine veren revizyonist akım da, bu yolla düzene paha biçilmez bir hizmet sunmuş oldu. Öte yandan bu aynı dönemde gerek CHP reformizmi gerekse revizyonist hareket ideolojik ve politik bakımdan devrimci hareketi zaafa uğratmış, mücadeleye güç kaybettirmiştir. Devrimci hareket üzerinde reformist etkinin bir kaynağı ve aracısı solun revizyonist kesimi idiyse, öteki kaynağı da bizzat kendi politik perspektiflerinin buna açıklığı idi. Kapitalist düzenin toplumsal iktisadi temeline yönelen bir kavrayıştan uzak sığ bir anti-faşist demokratik perspektif, genel olarak ise burjuva devrim perspektifi, burjuva reformizmi için kuvvetli bir etki sahası oluşturmuştur. Devrimci demokrasiyle benzer temaları ve şiarları yoğun bir politik demagoji eşliğinde kullanan burjuva reformizmi, bu yolla devrimci hareketliliği yaşayan yığınları kendine çekmekte belli bir başarı sağlamakla kalmamış, devrimci saflarda bile zayıflığa ve tereddütlere yolaçabilmiştir.

Sonuç olarak, '70'li yıllarda, burjuva reformist akım ile solun reformist kesiminin (revizyonist hareketler toplamı) birbirine eklenen halkaları bir kez daha devrimi dizginleme ve zaafa uğratmada sermaye düzenine büyük bir

hizmet görmüş oldu.

İnönü'nün sözleriyle, "kökeni ekonomik çözümsüzlük olan sosyal patlamaların sınırına" hızla yaklaşılan bugünün Türkiye'sinde ise koşullar bir hayli farklıdır. Reformizmin oynayabileceği gerici rol de bu farklı koşullara göre biçimlenmektedir. Yığın hareketindeki devrimci gelişme ihtimaline karşı, reformizmin burjuvaziye sunacağı hizmet kabaca üç boyutludur. Yığınları tutabilmek ve oyalayabilmek ilk boyuttur. İşçi sınıfının yaşamakta olduğu eylemlilikte özel bir rol oynayan ve sosyalizme açık bir eğilim duyan ileri işçi kuşağını tutabilmek ikinci boyuttur. Kitle hareketlerini sürüklemeye aday devrimci hareketi içten içe bir ideolojik politik kargaşaya itmek, zayıflığa ve güvensizliğe sürüklemek ise bir üçüncü boyut. Birinci alanda fazla bir şey yapma gücü ve yeteneği olmayan sosyal reformist akımın burjuvaziye asıl hizmeti son iki alanda olacaktır.

Genel olarak söylemek gerekirse, içinde bulunduğumuz zaman kesitinde uluslararası gelişmeler reformist akım için bir güç kazanma ve etki alanını genişletme kaynağı iken, Türkiye'nin kendi iç dinamikleri tersine onun etki alanını daraltacak yönde gelişmektedir. Yakın zamana kadar daha çok 12 Eylül karşı-devrim döneminin sol hareket üzerinde tahribatının ürünleriyle güçlenen reformizm, bugün artık esas olarak dıştan esen rüzgarların etkisini devşiriyor. İç gelişmeler artık onun aleyhine işliyor. Türk burjuvazisinin karşı karşıya bulunduğu sorunlar her zamankinden daha ağırdır. Manevra alanı son derece dardır. Bu nesnellik, bugün kendini artık sosyal-demokrasi olarak adlandıran akımın oynayabileceği rolü de geçmişe göre hayli sınırlamaktadır. Zira bugün artık yığınlara geçmişteki gibi heyecan veren bir "umut" olunamamaktadır.

Tüm bunlar reformizmi ve ona karşı bir an dahi ihmal edilmemesi gereken mücadeleyi küçümsemek için mi? Şüphesiz değil. Fakat reformizmi küçümsemek kadar, onun etki imkanlarını abartmak da tehlikeli ve zararlıdır. Zira bunun öte yüzü devrim olanaklarını küçümsemek anlamına gelir. Doğru tutum onu zayıf ve güçlü yönleriyle tanımaktır. Kritik nokta, hiç değilse bugün için, burjuvazinin reformist akımı yığınlardan çok devrimci harekete karşı kullanmak istemesidir. Dünyadaki ters gelişmelere rağmen Türkiyeli marksistlerin ve devrimcilerin devrim ve sosyalizm yolunda kararlı bir tutum, güçlü bir enerji sergilemeleri Türk burjuvazisini şaşırtıyor ve tedirgin ediyor. Bu tedirginlikle sosyal reformizme planlı bir çabayla sahip çıkıyor ve devrimci hareketi zaafa uğratmada ondan yararlanmak istiyor.

Nedir ki devrimci hareket kritik safhayı atlatmıştır. Doğu Avrupa'daki gelişmelerin yıkıcı etkisi göğüslenmiştir. Öte yandan, liberal eğilim ve öğelerden arındığı ölçüde ileriye dönük bir ideolojik atılıma yaklaşmaktadır. Burjuva devrimi ufkuyla oluşmuş politik perspektifler aşıldığı ölçüde, reformizmin devrimci hareket üzerindeki ideolojik etki alanı da daralacaktır. Türkiye'nin devrimci atılımlara ve bir toplumsal devrime uygun nesnel ortamında, geçmişinden ve uluslararası kaynaklardan gelen zayıflıklarından arınabildiği takdirde, devrimci gelişmeleri başarıyla sürükleme imkanı bulacak, reformizmin bozucu etkisi kolayca boşa çıkarabilecektir. Bu yönüyle devrimci hareketin genelinde hala ciddi zayıflıklar vardır. Ama leninist kesimlerde oluşan net perspektifler hareketi ileriye çekmede önemli bir güvence ve şanstır.

Öte yandan, gelişen işçi hareketinin ortaya çıkardığı öncü işçiler kuşağının sosyalizme, devrimci mücadele çizgisine ve ihtilalci örgüt yapısına duyduğu kuvvetli eğilim birinciyi tamamlayan bir başka güvencedir. Aydınlar ve küçük-burjuva öğeler safları terkederlerken, işçiler safları dolduruyor. Burjuva demokratik içerikli temaların terkedilmesi aydınları hareketten koparırken, sınıfsal vurgular, anti-kapitalist perspektif, sosyalist devrim ve sosyalist demokrasi şiarları öncü işçiler içinde heyecanlı bir destek buluyor. Tutarlı devrimci perspektifler tutarlı devrimci sınıfın şahsında toplumsal dayanaklarına kavuşuyor.

Tüm bunlar burjuvazinin özenli ve planlı gayretleriyle devrimci saflara akıtılan reformizm mikrobunun etkisini boşa çıkaracak gerçek bir panzehirdir.

EKİM

İzmit'te 15 bin işçi yürüdü
İşçiler elele genel greve

Türkiye işçi sınıfının yeni yılda 1989 yılına göre daha militan ve daha kitlesel eylemlilikler yaşayacağını hareketimiz ve diğer bazı devrimci gruplar daha yılın başında açıklıkla tespit etmişlerdi. Olaylar bu beklentiyi şimdiden doğrulamış bulunuyor. Sınıfın sürekli gelişme gösteren militan hareketini bilinç ve örgütlülük bakımından ilerletmenin komünistler için en acil görev olduğu ise, Ekim'in sürekli bir vurgusu durumunda. İşçi sınıfı saflarında değişik vesilelerle gerçekleşen eylemlere, hareketliliklere bu temel ve acil görevimiz ışığında bakıyor, bu doğrultuda değerlendirmeye çalışıyoruz.

Kristal-İş ve Otomobil-İş'in İstanbul mitinglerinden sonra, Selülöz-İş'in insiyatifinde dört sendikanın ortak girişimiyle Kocaeli'nde 23 Haziran'da bir başka miting gerçekleşti.Yaklaşık 15 bin işçinin katılımıyla gerçekleşen miting, Kristal-İş ve Otomobil-İş'in mitinglerine göre bir çok bakımdan daha olumluydu. Özellikle komünistlerin ve devrimcilerin sıcak bir eylem içinde işçi kitleleriyle kaynaşmaları bakımından...

Mitingte sınıfın çıkarları doğrultusunda somut talepler dile getirildi. Bu, geniş kesimlerde yankı buldu ve "İşçiler elele genel greve", "İşçinin onuru sermayeyi yenecek", "Yaşasın sosyalizm" vb. sloganlarının coşkulu bir biçimde haykırılmasıyla dile geldi.

Selülöz-İş ve Laspetkim-İş sendikacılarının konuşmaları, Kristal-İş ve Otomobil-İş mitinglerinde yapılan konuşmalardan, gerek içerik gerekse sınıf hareketinin çıkarlarına ve ihtiyaçlarına yaklaşım bakımından daha olumluydu. Selülöz-İş başkanı konuşmasında; Burjuvazinin gücünü, ekonomik ve siyasi örgütlülüğünün yanısıra işçi sınıfının örgütsüzlüğünden, sınıfın birliğini gerçekleştirememesinden aldığını; bundan dolayı sermeye sınıfının üzerimizde bu kadar kolay egemenlik kurabildiğini anlattı. Vergi yükünün kaldırılması gerektiği, asgari ücretin sefalet ücreti olduğu, mesleki hastalıkların ne denli yaygın olduğu vb. somut sorunlara değindikten sonra, sermayeye karşı işçi sınıfı olarak çekiç değil balyoz olmalıyız, dedi. Bu sorunların çözümü için tek çıkar yolun genel grev olduğunu ve genel greve hazır olup olmadığımızı sorduğunda, işçiler hep bir ağızdan hazır olduklarını söylediler ve genel grev için söz verdiler. Konuşmasının devamında; iktidarın sınıf hareketinin gelişmesi karşısında, sömürü düzenini sürdürebilmek için bu mücadeleyi baştan boğmaya çalıştığını, bunun için özel istihbarat birimleri kurduğunu söyledi. Bunlar karşısında İzmit bölgesini işçi sınıfının pilot bölgesi olarak seçtiklerini ve zaferin işçi sınıfından geleceğini belirterek konuşmasına son verdi. Özlü ve sınıfa güven veren bir konuşmaydı.

Daha önceki mitinglerde yapılan konuşmalarda sendikacılar, hep sermayeye sığınarak, burjuva parlamentosunu umut olarak göstererek ve SHP milletvekillerinden işçilerin siyasal önderleriymişçesine sözederek ve dahası işçi sınıfının sorunlarını çözmede sınıfa değil de Türk-İş ağalarına sığınarak tipik düzen sendikacıları olduklarını ortaya koymuşlardı. Kocaeli mitingindeki konuşma bu yönüyle olumluydu.

Diğer yandan mitingde, 1 Mayıs marşı, Avusturya işçi sınıfı marşı gibi devrimci marşların söylenmesi ve "Yaşasın sosyalizm", "İşçiler elele genel greve" vb. sloganların coşkulu bir biçimde atılması işçi sınıfının bugün geldiği nokta bakımından önemliydi.

İzmit bölgesi sendikalarının biraraya gelerek ortak hareket etme doğrultusunda karara varmaları olumlu bir gelişme kuşkusuz ve bu kararın alınmasında tabandan gelen basıncın önemli bir payı var. Fakat bununla yetinmememiz ve sınıf çıkarlarımız doğrultusunda eylem kararları alınması ve bunu sürekli hale getirilmesi konusunda tabandan zorlayıcı olmamız gerekiyor. Bu mitingde de dile geldiği gibi işçi hareketi pek çok sorunla karşı karşıya. Bunların çözümünde en büyük görev işçi sınıfına ve özellikle onun ileri, sınıf bilinçli kesimine düşüyor.

Diğer bir önemli nokta ise, 3-4 seneden beri işçi sınıfının bizzat kendisinin somut bir talep olarak ortaya attığı genel greve yaklaşım sorunudur. Bu talep artık en ücra köşedeki işçinin kulak verdiği bir istem haline gelmiş bulunuyor. Bunun pratiğe dönüşmesi noktasında devrimciler ve işçi önderleri üzerlerine düşeni yeterince yapmamaktadırlar. Genel grevin tartışmaya sunulmasını

(Devamı s.8'de)

Kocaeli mitingi
Politikleşen işçi hareketi

Kocaeli Sendikalar Birliği'nin 23 Haziran'da düzenlemiş olduğu miting binlerce işçi tarafından coşkulu bir şekilde gerçekleştirildi.

Mitinge çok kısa bir zaman kalmasına rağmen yoldaşlarımız iyi bir şekilde hazırlanmışlardı. Bu hazırlığın, örgütlü bir güç olmanın sonuçlarını miting alanında gördük. Havaya atılan pullarımız ve miting alanında dağıtılan binlerce bildirimiz büyük bir ilgi gördü. Sanıyorum eline bildiri ulaşmayan hemen hemen tek bir işçi kalmamıştır. İşçiler özellikle bildirimize büyük bir ilgi gösterdiler. Hatta bazı işçiler elimizden alıp kendi çevrelerine dağıttılar. "İşçiler elele genel greve", "Yaşasın işçilerin birliği", "Yaşasın sosyalizm, yaşasın özgürlük" gibi temel ve güncel sloganlarımız yankı buldu ve işçiler tarafından desteklendi. Bunlar, küçük-burjuva kesimlerde yaygın olan; bu işçilerden bir şey olmaz, herşey toplusözleşmeye kadardır, biçimindeki bakışın pratik tarafından nasıl boşa çıkarıldığını , işçi kesiminin hızlı bir politikleşme sürecine nasıl girdiğini gösteriyor.

Bu arada yazmadan geçemeyeceğim bir olay da bir sarı sendikacının işçileri İstiklal Marşı söylemeye çağırmasıydı. İşçilerin büyük bir kesimi İstiklal Marşını söylemediği gibi, doğru dürüst saygı duruşunda da bulunmadılar. Ama öte yandan işçiler devrimci marşları, sloganları gür bir sesle haykırıyorlardı. Tüm bunlar işçi sınıfının geçirdiği değişimi fazlasıyla anlatmaktadır.

Bizim bundan sonra ne yapmamız gerektiğini yazmaya bile gerek duymuyorum. Zira bir yoldaşının dediği gibi, EKİM ateş ve ruhtur! Bu tüm Ekimciyim diyen yoldaşlarının ruhudur ve hepimizi sarmış durumdadır.

İ. Bakır
İstanbul

İzmir'de 3 bin kişilik gece
15-16 Haziran'ı coşkuyla kutladık

Aradan geçen 20 yıla rağmen önemini ve canlılığını hala koruyan 15-16 Haziran Direnişinin yıldönümünü bu yıl İzmir'de 3 bin kişilik bir geceyle kutladık. Coşkulu geçen gecenin büyük bir çoğunluğunu işçiler oluşturdu.

15-16 Haziran yıldönümünün bu kez sesiz ve hareketsiz geçmemesi için işçiler arasında bir ön hazırlık çalışması yürütüldü. Sendikalar her zaman olduğu gibi ilgisiz kaldılar, 15-16 Haziran'a bu kez de sahip çıkmadılar. Sol çevrelerde bir gece düzenlenmesi ortak eğilimi vardı. Bu amaçla İnsan Hakları Derneği İzmir Şubesinin işçi komisyonu bir toplantı düzenledi. Toplantıya işyeri temsilcileri, az miktarda sendikacı ve "sosyalist basm"ı oluşturan çeşitli dergi temsilcileri katıldı. Düşünülen gece üzerine yapılan tartışmalarda, bazı reformist ve troçkist dergi temsilcileri keyfi bazı dayatmalarla ortaya çıktılar. Gece için hazırlıklı olduklarını, dışardan bazı tanınmış solcu şahsiyetleri konuşmacı olarak getirteceklerini, bu çabanın desteklenmesini istediler. Doğal olarak ciddiye alınmadılar. İşçi arkadaşlardan biri bu tür hazır programları onaylamak değil, gece sorununu tartışmak üzere bu toplantının düzenlendiğini hatırlattı. Dışardan tanınmış şahsiyet getirmeye karşı olduğunu, gecenin işçi komitesi tarafından düzenlenmesini, tüm sendikaların ve devrimci çevrelerin davet edilmesini bir düşünce olarak belirtti. Gerekli olgunluk gösterilmeyince ortak çabalar çıkmaza girdi. Bu arada İHD yönetimi, işçi komitesinin kararı gereğince alınması gereken gece izni için başvurmaktan kaçındı. Çeşitli engelleme ve oyalamalardan sonra ancak son anda başvuruldu. Gece için ciddi bir ön propaganda yürütülemedi. Troçkist ve sosyal-reformist çevreler geceye katılmayacaklarını açıkladılar. Gazete ilanı verilemedi. İznin 15 Haziran cuma günü alınması ise ayrı bir olumsuzluktu vb.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen biz sosyalist işçiler ve bir kısım sendikacı mümkün olan en çok

(Devamı s.17'de)

15-16 Haziran'da grevcilerle dayanışma eylemimiz
Sosyal-demokrasi sınıf düşmanımızdır

15-16 Haziran'dan iki hafta önce bağlı olduğumuz sendikanın şube yöneticilerine, bölgemizdeki tüm fabrikalarda belli bir çalışma yürüterek yakınımızdaki bir grev yerini geniş bir işçi kitlesiyle ziyaret etmeyi, orayı bir miting alanına çevirip grevci işçi arkadaşlarla hem maddi hem de manevi bakımdan dayanışmayı hedefleyen bir öneri götürdük.

Böylesi bir grev ziyaretinin esas olarak iki önemli yönü vardı. Birincisi bugün 15-16 Haziran'ın neyi ifade ettiğini, nasıl değerlendirmemiz gerektiğini ve bu direnişten de hareketle bugünkü işçi sınıfı hareketinin görevlerinin neler olduğunu ortaya koyabilmekti. Bu eylemlilik içinde çeşitli bildirilerle, konuşmalarla bunu işçilere kavratabilmenin zemini oluşturulabilecekti. İkincisi önümüzdeki dönem yüzbinlerce işçinin toplusözleşme dönemidir. Bu dönem, işçi sınıfı ile burjuvazi arasında çok çetin mücadelelere sahne olacaktır. Şimdiden sınıfı duyarlı ve bilinçli hale getirmezsek ve mücadele ruhunu yükseltmezsek, sermayeye karşı başarı elde etmemiz çok zordur. Bu temelde düşüncelerimizi belirttik.

Ancak hala sosyal-demokrasiden medet uman reformist sendikacılarımızın açıklamaları aynen şöyle idi: *"Arkadaşlar grevi ziyarete gideriz, ancak bu ziyaretin yararlarını ve zararlarını iyi düşünmek zorundayız. Çünkü o işyerinde işveren konumunda olan SHP'li belediyedir. Tam da ANAP'ın SHP'li belediyeleri yıpratmaya çalıştığı bir dönemde biz bu ziyaretle ANAP'ın ekmeğine yağ sürmüş oluruz. Ziyaretimizle grevcilere destek ve moral verirsek bu, grevcilerin direnmelerine, SHP'li belediyenin ise yıpranmasına neden olur. SHP her ne kadar bir düzen partisiyse de yine de bir ileri adım olarak kullanabiliriz. Bu yüzden belediyenin yıpranmasına neden olmayalım."*

Bu bakışaçısı sınıfa ihanettir. Sosyal-demokrasinin sınıfa verebileceği hiç bir şey yoktur. Onlar tavırlarını sömürü düzeninin sürmesinden yana koymuşlardır. Sosyal-demokrasinin, her türlü reformist ve revizyonist düşüncelerin etkisi kırılmadıkça, işçi sınıfı kendi sınıf perspektifi doğrultusundaki mücadelesinde kalıcı başarılar elde edemeyecektir. Sınıfın politikleşebilmesinin bir yolu da sosyal-demokrasiyle ve reformist anlayışlarla araya kesin sınırların çizilmesinden geçmektedir. Bu konuda sınıf bilinçli işçilere büyük görevler düşmektedir.

Bugüne kadar sınıf kendi ideolojik-siyasi görüşleri doğrultusunda örgütlenememiş, bağımsız sınıf partisini yaratamamışsa, bunun sorumlusu sınıfı ve onun gücünü kavrayamayan ve ona güvenmeyen küçük-burjuva siyasal hareketlerdir. Bugün işçi sınıfı, sosyal-demokrasinin ve reformizmin etkisini taşıyorsa ve bağımsız bir sınıf olarak kendini ifade edemiyorsa bunun önemli bir nedeni de küçük-burjuva devrimci demokrasi programlarının mantıki sonucu olarak sosyal-demokrasiden medet ummaları değil midir? Bazı dönemlerde oylarını vererek veya onların içinden tek tek adayları destekleyerek, zor durumda kalınca onların binalarına sığınarak sosyal-demokrasiden kopuşun değil onunla ittifak yapmanın zeminin yaratmaya çalışmışlardır.

Ancak bugün biz daha olumlu gelişmelerden sözedebiliriz. Gelinen yerde artık herkes sınıftan, sınıfın örgütlenmesinden sözetmek zorunda kalmıştır! Ancak Türkiye devrimci hareketi sosyalist bir işçi-emekçi iktidarını hedeflemediği, sosyalist devrim perspektifiyle hareket etmediği sürece reformizm ve revizyonizm ile araya kesin çizgiler çekemeyecektir.

Yeniden grev ziyareti önerimize dönersem, bölgemizdeki ilişkilerimizin yetersizliğinden dolayı grev ziyaretini istediğimiz ölçüde düzenleyemedik. Çoğu kendi fabrikamızdan yüzü aşkın işçi arkadaşla yürüyerek ve "Yaşasın işçilerin birliği!", "Yaşasın 15-16 Haziran işçi direnişi!" sloganlarını atarak grev yerine vardık. Grev yerinde, haklarımıza sahip çıkabilmek ve daha ileri kazanımlar elde edebilmek için mücadelenin, örgütlenmenin, dayanışmanın önemini anlatan konuşmalar yapıldı ve ardından halay çekildi. "İşçiler birleşin, sömürüye son " sloganlarıyla dağıldık.

Metal işkolundan bir işçi
İstanbul

Sağlık emekçilerinin direnişi

Bugün sermaye iktidarı her türlü yol ve yönteme başvurarak sömürü düzenini sürdürmeye çalışıyor. İnsanlar bir yandan yoksulluk ve sefaletle uğraşırken, diğer yandan haklarını arayabilecekleri her türlü örgütlenme, birlikte hareket etme girişimleri karşısında işten kovulma, polis baskısı, hapis vb. ile sürekli karşı karşıya geliyorlar. Tüm bunlara karşın , başta işçi sınıfı olmak üzere diğer emekçi kesimler, her geçen gün örgütlü mücadeleye daha fazla sempati duyuyorlar; örgütlülük bilinci gelişiyor ve yaygınlaşıyor. Kendiliğinden de olsa büyük bir kıpırdanış, hareketlilik ve örgütlenme yaşanıyor.

İşçi sınıfı dışındaki diğer emekçi kesimler, şehrin ve kırın küçük-burjuva emekçi katmanları, her geçen gün daha fazla yoksullaşıyorlar. Proleterleşen köylüler, öğretmenler, memurlar, sağlık emekçileri vb., tüm bunlar, kapitalist düzenin sömürü ağından paylarını almakta, poletaryanın kurtuluş mücadelesinde, onu desteklemeleri, bu mücadeleye omuz vermeleri gerektiğinin bilincine varmaktadırlar.

İşçi sınıfının mücadelesi yükseldikçe, diğer emekçi kesimleri de harekete geçireceği bir gerçektir. İşte bugün ülkemizde de işçi sınıfının mücadelesi diğer emekçi kesimleri de etkilemiş, küçük-burjuva emekçi katmanların yoğunlaşan hoşnutsuzluğu gelinen yerde somut eylemliliklere dönüşmeye başlamıştır.

Biz sağlık emekçileri de kendi sorunlarımıza sahip çıkma, sessizliği kırma, sesini duyurma mücadelesiyle hareket geçtik. Sağlık emekçilerinin Haziran ayı içinde yapmış olduğu eylemler bunun ilk adımı oldu. Temmuz maaşlarını (%25 lik artış) protesto etmek ve sendikal hakkımızın kazanılması için çeşitli hastahanelerde yemek boykotu, işi bırakma, telgraf çekme, hastahane bahçesinde yürüyüş vb. değişik eylemler gerçekleştirildi. Bu eylemlere İstanbul çapında hemen hemen tüm hastahaneler katıldı.

Yine geçtiğimiz ay içinde kamu kesiminde çalışan 2 bini aşkın memur, sendikalaşma ve zam talebi ile Cağaloğlu'nda bir basın bildirisi okudu. Daha sonra alkış protestosu yapılarak Sirkeci postahanesine kadar bir yürüyüş gerçekleştirildi. Bu yürüyüş platformunda öğretmenler, sağlıkçılar ve diğer işyerlerinde memur statüsünde çalışan emekçiler yer aldı. Bu, kamu çalışanlarının ilk toplu eylemi olması bakımından önemli bir girişimdi.

Sağlık emekçileri yıllardır kendi sağlığını düşünmeden çalışmış, ağır nöbetler, yorgun ve stresli çalışma koşulları altında yıpranmıştır. Doktoru, hemşiresi ve diğer sağlık çalışanları emir eri haline getirilmiş ve bu durumu sürdürebilmek için örgütsüz, sendikasız bırakılmıştır. Fakat artık bugün sağlık emekçileri de birlikte hareket etme, mücadele ve örgütlenme arayışı içine girmiş ve sesini yükseltmeye başlamıştır. Bugün henüz yeterince güçlü olmasa da ortaya konan tepki bunun ifadesidir.Yaşam koşullarını iyileştirmek, anti-demokratik yasalar karşı çıkmak vb. istemlerle ortaya koyuyor kendisini. Ama biz devrimci sağlık emekçileri olarak şunun bilincindeyiz. Kapitalizm var olduğu sürece bugün elde ettiğimiz hiç bir iyileşme ve kazanım kalıcı olmayacaktır.

Ayşe Güneş

İşçiler elele...

(Baştarafı s.5'de)

ve pratik adımların atılmasını elbetteki Türk-İş'in burjuva sendikacılarından bekleyemeyiz. Bu sorunu geniş işçi önderleri içinde tartışmaya açmanın ve pratikte bir takım adımlar atmanın zamanı gelmiş, koşulları oluşmuştur. Bu, mitingde bir kez daha görüldü.

Sınıf hareketinin bugün içinde bulunduğu durum, sorunları, sınıfın örgütlenmesi ve bunun aciliyeti, Kürdistanda gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi ve bu mücadele karşısında işçi sınıfının görevleri konusunda biz Ekimci işçiler olarak bir bildiri hazırladık. Binlerce bildiri miting alanında dağıtıldı. İki bin civarında, günümüzün acil görevleri üzerine hazırlanan pullar ile bildirimiz gerçek bir ilgiyle karşılandı ve kimi işçiler tarafından dağıtıldı.

Bundan sonraki süreçte işçi sınıfının gerek ekonomik-demokratik mücadelesinin örgütlenmesi, gerekse de acil ve temel siyasal görevlerini yerine getirecek sınıf partisinin yaratılması mücadelesinde tüm yoldaşların bilinçli, kararlı ve inançlı bir biçimde üzerine düşeni yapacağına inanıyorum.

Aydın Öz, Metal işçisi

Grevler halka değil, sermaye cephesine karşıdır!

Toplu sözleşmeleri uyuşmazlığa giden Belediye işçilerinin eylemleri çeşitli biçimlerde sürüyorken, Belediye-İş imzalı bir bildiri yayınlandı.

Bu teslimiyet ve uzlaşma belgesinde; "biz grev istemiyoruz" diye sayıklayan baylar, işçilerin üretimden gelen gücünü bir yana iterek bireylerin telefon ve mektuplarına başvuruyorlar. İşçi eylemleri çalışanların ilgi ve desteğini görüyorken ve grevlerin halka karşı değil de sermaye cephesine karşı geliştiği her namuslu insanca biliniyorken; "Bizleri greve zorlayarak sizlerle karşı karşıya getirmek istiyorlar" demek de nesi oluyor. "Sizin yüreğiniz hiç 'ben de isterim' diye feryat eden çocuğun gözyaşları ile dağlandı mı?" diye soran baylarımız bilmiyorlar mı ki; yüreği dağlanmayanların lüks ve sefahatı işçiler aç ve sefil olduğu içindir. Hakların, onları gaspedenlerin merhametine sığınılarak alındığı nerde görülmüş!

Danışıklı döğüşün aktörleri rollerini pek de iyi oynuyorlar. Mücadeleyi frenlemek için önce; "Halkımız bayramda rahat etsin" sonra "1 Mayıs geçsin" dediler. Şimdi de, "çiçekler solmasın!" Sizi gidi riyakarlar! İşçilerin bunu yutacağını mı sanırsınız!

Onlar ipe un sererken pek güvendikleri "emekçi dostu" başkanlarımız, işçilerin istemlerini reddederken, "on yılın hak kayıplarından biz sorumlu değiliz" diyerek hedef şaşırtıyorlar. Son 10 yılda yoğunlaşan baskı ve sömürünün öteden beri sürüp geldiğini ve kendileriyle sürmekte olduğunu gizlemek istiyorlar. Generallerin etten kafasını taşıyan bugünkü sivil faşist ekibin yerini umut tacirleri aldığında sömürü ve zorbalık bitecek mi?

Hayır beyler! Biz sizi iyi biliriz. Muhaliflerinizle siz, madalyonun iki ayrı yüzüsünüz. Onlarla sürtüşmeniz, emekçilerden zor ve hile ile alınan ganimetten pay alma kavgasıdır. Birbirinizi suçlarken bütün acılarımızın kaynağı olan sermaye düzenini gözlerden gizliyorsunuz. Yüksek maaşlarınızı, ayrıcalıklarınızı, değerli olan her şeyinizi borçlu olduğunuz ücretli kölelik sistemini korumada berabersiniz. Sefil bir yaşamı on binlerce işçiye kabullendirmeye çalıştığınız bu günlerde yüreğiniz birlikte atıyor. Baskı, şantaj ve işten atma tehditleri eşliğinde sürdürdüğünüz onbinlerin işgücünü ucuza kapatma uğraşınızda size başarı ve şans diliyorlar. İşçiye grev yasağı getiren general yapısı yasalara nasıl da sarılıyorsunuz bu ara. Hani onlar anti-demokratikti, sizse "demokrattınız"!

Kürtlere yönelik katliamlarınızı gizlemek için nasıl da bir gecede bir olup SS'i çıkardınız. Sizin de ellerinizde Kürtlerin kanı var!

Talep edilen hakları reddederken bütçelerinizi gösteriyorsunuz: İşçi grevlerini zorla bastırmak, gösterileri dağıtmak, 1 Mayıslarda işçileri ve gençleri kurşunlamak üzere polis gücünüzü beş yılda on misline çıkarırken; özgürlük ve sosyalizm savaşçılarına yeni yeni zindanlar yaparken; halka karşı dünyanın beşinci büyük ordusunu beslerken paranız oluyor. Mazlum Kürt halkını imha etmek üzere; Hamidiye Alayları, çevik kuvvet birlikleri oluşturup en modern silahlarla donatırken muslukları sonuna kadar açarsınız. Ama işçilerin meşru istemleri sözkonusu olunca sıfırı tüketmiş bütçelerinizi gösterirsiniz. Siz alemi kör mü sanırsınız!

İşçiler!

Şimdiki ücretimizi belirleyen rakam yirmi yıl öncesinin dörtyüz katı. Ne var ki, yirmi yıl öncesine kıyasla dört kat daha kötü yaşıyoruz. Zebaniler suyun başını tuttuğu sürece, rakamların büyümesi durumumuzda bir iyileşme anlamına gelmiyor. Kazanımlarımızın etkili ve kalıcı olması her türlü mücadelemizi, sermaye düzenini tasfiye etme hedefine bağlı olarak yürütmekle olanaklı olacaktır. Ekonomik-demokratik haklarımız için mücadele ederken, karşımıza dikilen kişi ve kurumların sermaye düzenine ait olduğu bilinciyle davranmalı, savaşımın öne çıkan kişi ve kurumlardan öte düzenin kendisine karşı olduğu unutulmamalıdır. Tekil mücadeleler, emekle sermaye arasında yaşanan zorlu savaşımın birer muhaberesi olduğu bilinciyle yürütülmelidir.

Arkadaşlar,

Bir çok birimde greve çıkmamız yasak. İşçi kahyalarının hileli oyunlarını boşa çıkarıp yasal grevlere çıktığımızda, bu kez de erteleme ve yasaklama kararlarıyla karşılaşarak zorla çalıştırılmaktayız.

Burjuvazinin yasaları ücretli köleliğin zincirleridir. "Sana karşı mücadele etmem için zincirleri çözer misin" diye burjuvaziye yakaracak mıyız, yoksa, yasakları hiçe sayan militan fiili eylemimizle parçalayacak mıyız. Özgür ve eşit olmak istiyorsak, emeğimize ve geleceğimize sahip çıkacaksak, kendi eylemimizle zincirleri kırmaktan başka yolumuz yok. Buna mecburuz. Kurtuluşumuz kendi iktidarımızla olacaktır.

Sömürülen ve baskı gören tüm emekçiler, sömürgeci boyunduruğu kırmak için savaşan Kürtler, burjuvazinin zulmü altında olan devrimci tutsaklar bu düzene karşıdır. Sermaye egemenliğine karşı savaşımımızda bizimledirler. Onlara yönelik saldırılara sessiz kalmayalım. Onlarla birleşmeksizin egemen burjuvaziyi altedemeyiz.

Siyasal partileri, parlamentosu, mahkemeleri ve bürokrasisiyle düzenin tüm kurumları bize karşıdır. Onlara değil, kendi sınıfımıza, onun sınıf bilinçli savaşçı önderlerine, ve dostlarına güvenin.

"Kahrolsun sermaye iktidarı, yaşasın sosyalizm" şiarı etrafında örgütlenin, sınıf bilinçli işçilerle birleşin.

Cesaretli olun, korkaklığı aşağılayın. Burjuvazi tabansızdır, görmek için ileri atılın!

Kahrolsun burjuva diktatörlüğü!
Yaşasın işçilerin devrimci birliği ve mücadelesi!

Yaşasın özgürlük, yaşasın sosyalizm!

EKİM
İzmir İl Komitesi

Ege Üniversite'sinde çalışmalar

Öncelikle, öğrenci gençlik hareketinin genel durumundan biraz sözetmek istiyorum. 16 Mart 1990'da Ege Üniversitesi'nde, kampüste beşyüz kadar öğrenci toplandı. Amaç 16 Mart gününe rastlayan iki katliamı protesto etmekti. Resmi ve sivil polislerin bu haklı olaya saldırısı devlet terörüne bir örnek daha oluşturdu. 78 kişi, 2-3 dakika içinde gözaltına alındı. Daha sonra, bir hafta içinde 8 kişi de kantinde, evinde, yolda, nerede yakalanırsa tutup götürüldü.

Öğrenci gençlik hareketine geri adım attıran bu olay sonrası, durgun bir 1 Mayıs yaşandı. 16 Mart olayları, öğrenci hareketini öyle dağıttı ki eylemlerde slogan yarışı yapan örgütler ne kitlesel bir eyleme girişebildiler, ne de bildiri-afiş gibi faaliyetleri gerçekleştirebildiler.

Ekimci öğrenciler 1 Mayıs öncesi kampüste, ilk kez, 16 Mart sonrası çalışmayı yaptılar. Kampüste, afiş asarak, bildiri ve el ilanlarını öğrencilerin çoğunluğunun bulunabileceği yerlere atarak, bir faaliyet yürüttüler. Bu eylemlerini, öğrenci gençlik hareketinin, oldukça durgun ve 1 Mayıs öncesi olduğu için kontrollerin çok sıkı olduğu bir dönemde gerçekleştirmelerine rağmen tam başarı ile sonuçlandırdılar.

Çok kısa sürede bunların toplanmasına karşın öğrenciler afişleri ve bildirileri gördüler. Böyle bir ortamda yapılan bu çalışma cesur, kararlı bir çalışma olarak yorumlandı.

Bazı fakültelerde ise bildiri ve el ilanlarından birkaçı kantin duvarlarına yapıştırılmıştır. Bu faaliyetlerden sonra, Ekim'i tanımak veya ideolojisini öğrenmek amacıyla öğrenciler arasındaki tartışmalar artmıştır.

Bunun yanında bazı fakültelerde ise Ekimci yoldaşların çalışmaları ile 1 Mayıs pullama, kuşlama, pano ve duvar gazetesi çalışmaları gerçekleştirildi. Bunlarla düzenin teşhiri, 1 Mayıs'ın önemi anlatıldı. İstanbul'da 1 Mayıs'ta yaralanan Gülay için para toplandı. Gülay'ın, devlet terörünün kurbanı olduğunu açıklayan yazı ve sloganların bulunduğu ilanlar duvarlara asıldı.

G.Seven

Zonguldak havzası yeni katliamlara gebe!

İş cinayetlerine sessiz kalmayalım

Maden işkollarında olsun, diğer sanayi ve inşaat sektörlerinde olsun, bugüne kadar yaşananlar göstermektedir ki; kapitalistler, işçilerin can güvenliği sorununu daima savsaklamışlar, alınması kesin zorunlu önlemleri bile almamışlardır. İşçi sağlığı, iş ve can güvenliğiyle ilgili altına imza attıkları yasa, tüzük, yönetmelik ve talimnamelere uygun hareket etmemekte, kendi yasalarını çiğnemeye devam etmekteler. Öte yandan ise, canını korumak isteyen işçileri, yasaları en çok çiğnemeye hakkı olan işçi sınıfını, her an ölümle burun buruna çalışan maden işçilerini, yasalara uymaya zorlamaktadırlar. İşçi sınıfı olarak bizi düzenin kurbanlık koyunu gören yasalara hiç mi hiç uymak zorunda değiliz. Artık, iş cinayetlerine verecek ne canımız, ne de tahammülümüz kaldı.

İşverenin bu vurdumduymazlığına karşı görevi işçi sınıfının çıkarlarını savunmak olan sendikalarımız ne yapıyorlar? Sendika ağaları bugüne kadar her sorunda olduğu gibi, iş cinayetlerine seyirci kalmakta işverenleri hiç aratmıyorlar. Ve hatta çoğu kez, iş cinayetlerine kurban edilen arkadaşlarımızın kanını, sendikacılıklarını sürdürmenin bir aracı haline getirmekten ne çekinmişler ne de utanmışlardır. Her iş cinayetini, kendilerini göstermek için bir fırsat bilmişlerdir. Sözüm ona işverenleri "en sert" biçimde uyararak, ne yaman işçi dostu olduklarını gösteriyorlar. Gerçekte ise, onların binlerce kez yaptıkları bu uyarıların işçileri aldatmaktan öte hiçbir anlam ifade etmediği ve cinayetleri durdurmaya yetmediği; bu sözde uyarılardan sonraki her yeni cinayetle yüzlerce kez kanıtlamıştır. Bunun son iki örneği Yeniçeltek katliamı ve Amasra'daki göçük olayıdır.

29 Mayıs günü Amasra Taşlıayak kömür ocağında 11 işçi arkadaşımız göçük altında kaldı. Bu olay yeni katliamın habercisi olmasına rağmen, Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şemsi Denizer'in; "İşvereni bir kez daha somut ve gerçekçi önlemler almaya çağırıyoruz" diyerek olayı geçiştirmeye çalışması ibret vericidir. İşçi sınıfının yeminli düşmanı Şevket Yılmaz'ın Yeniçeltek katliamının ardından; "Bundan sonra işçilerin gözgöre göre katledilmesine müsaade etmeyeceğiz" şeklindeki açıklamasıyla, işçilerin katledilmesine müsaade ettiklerini farkında olmadan kendi ağzıyla itiraf etmesi gibi, Şemsi Denizer de işverenin henüz somut ve gerçekçi önlemler almadığını bildiğini itiraf etmiş olmaktadır. (Türk- İş yönetiminin Amasra'daki göçük olayına hiçbir tepkide bulunmaması, her zamanki cinsten ikiyüzlüce bir tepkiden bile kaçınması dikkate değer doğrusu.)

Kim ki, ben iş cinayetlerine karşıyım diyorsa, gelinen noktada kapitalistleri uyarmanın hiçbir işe yaramadığını görmeli ve işçi sınıfının üretimden gelen gücünü zaman geçirmeden harekete geçirmeli, gerekli önlemlerin bir an önce alınması için kapitalist patronları mecbur etmelidir. Bugüne kadar yapılan uyarılar laftan öteye geçmediği için, kapitalistler uyarıları ciddiye almamaktadırlar. Ve hatta bu kanıksanmış uyarılar onlara cesaret vermekte, onları yeni cinayetlere teşvik bile etmektedir. Kapitalist patron, "nasıl olsa bunlar konuşmaktan başka bir şey yapamazlar, ben işime devam edeyim, demektedir.

Amasra Taşlıayak kömür ocağında göçük altında kalan 11 arkadaşımızın sağsalim kurtulması tesadüf veya şans eseri olsa da, olayın oluşu tesadüfi değildir. Türk burjuvazisinin, onun baskı örgütü olan devletinin bir ilke haline getirdiği; en az masrafla en çok üretim ve en büyük kar politikasının bir parçasıdır. Türkiye genelinde ve Zonguldak havzasında iş cinayetlerinin nasıl bilinçli olarak gerçekleştirildiğini, bırakın Türkiye'yi bütün dünya bilmektedir. Havza'da yeraltında çalıştırılacak olan işçilerin işe alınmasında, işverenin izlediği politika gayet açık ve nettir. Yeraltında çalıştırılacak olan işçilerin seçiminde izlenen bu politika ilginç, ilginç olduğu kadar da dünyanın en iğrenç, en barbar yöntemidir.

TTK Yönetimi, yeraltında çalıştıracağı işçileri işe alırken, ilkokul mezunu, okur yazar, ya da "cahil" hiçbir şeyden anlamaz, çaresiz olarak nitelediği az topraklı köylüler olmalarına özel dikkat etmektedir. Lise, meslek okulu ve meslek yüksek okulu mezunlarını, kazmacı, domuzdamcı, betonduvarcı, lağımcı gibi ölüm oranı yüksek olan yeraltı işlerine almamaktadır. Böyle bir se-

çim ne yandan bakılırsa bakılsın, seçilen insanları daha işe alırken öldürmeyi planlamaktan başka bir anlama kesinlikle ve kesinlikle gelmez. Bu örnek bile işverenin iş cinayetlerini bilinçli olarak, önceden hazırladığının en açık belgesidir. Açık olan bir şey daha var: işverenin bu iğrenç planından daha iğrenç olan, Türk-İş yönetiminin ve sendikaların bu durumu bildikleri halde olayı görmemezlikten gelmeleri, işvereni engellememeleridir. Bir işçi sendikası için bundan daha utanç verici bir suç olamaz.

Kapitalistler gerekli önlemleri almamakta böylesine ısrarlıyken, sendika ağalarının onlara ricalarda bulunmalarının, sözde uyarı üstüne uyarılar yapmalarının anlamsızlığı ortada. Bugüne kadar kapitalistlere söylenenler kara taşa söylenseydi, taşken taş vicdana gelir, mutlaka bir şeyler yapardı. Kapitalistler kara taştan daha vicdansız olduğuna göre; sorunun çözümünü kendi ellerimize almak zorundayız. Bu konuda ne kadar çok kararlı, ne kadar çok birlik ve beraberlik içinde olursak, gerekli önlemleri almaya, kapitalistleri o kadar çok mecbur ederiz. Kapitalistlerin ihmalinden kaynaklanan her "iş kazasında" üretimden gelen gücümüzü kullanırsak, bu eylemi tüm Zonguldak havzasında uygularsak, ancak ve ancak o zaman cinayetleri önleyebiliriz.

Eğer, iş cinayetlerine göz göre göre kurban edilmek istemiyorsak, kadınlarımızı dul, çocuklarımızı yetim bırakmak istemiyorsak;

Eğer, yarınlarımızdan korku duymamak, hep sonum ne olacak endişesiyle yaşamamak, ailemize ve ülkemize mutlu ve özgür bir gelecek bırakmak istiyorsak;

Eğer onurumuzu korumak, kişiliğimizi beş paralık adamlara ezdirmemek, boyun eğmeden, insanca yaşamak istiyorsak;

Maden işçileri olarak, tüm Türkiye işçi sınıfı olarak sınıf bilinçli işçi arkadaşlarımızla ve gerçek komünist devrimcilerle birleşmeliyiz. İşçi sınıfını, işçi sınıfının örgütlü birliğinden başka hiçbir gücün kurtaramayacağı şimdiye kadar yaşadığımız olaylarla binlerce kez kanıtlandı. Denediklerimizi bir daha bir daha denemenin anlamı yok artık. Dünyanın en güçlü, en devrimci sınıfıyız. Bugün güçsüz gibi görünüyorsak güçsüz olduğumuzdan değil; gücümüzü bilgiye, bilgimizi birliğe dönüştürmek için çalışmadığımızdandır. Ya da başkalarının bayrakları altında, birbirimize karşı yürüdüğümüzdendir. Dünyada olup bitenlere baktığımızda, kendi sınıf örgütlerinde örgütlenen, sorunlarının çözümünü kendi eline alan, güçlüklerin üstesinden gelmek için kararlı ve cesurca hareket eden işçilerin, emekçilerin, yoksul köylülerin, öğretmenlerin, gençlerin, dünyanın en zalim, en zorba devletlerini, yıkılması olanaksız gibi görülen devletleri kısa bir zamanda yerle bir ettiğini görürüz. Çağımızın en güçlü sınıfı işçi sınıfıdır. Yapacağımız tek şey, bu gücümüzün farkına varmak, birleşmektir.

Evet, biz işçiyiz. Kazmacısı, domuzdamcısı, lağımcısı, betonduvarcısı, tornacısı, tesviyecisi, haddecisi, dökümcüsü, elektrikçisi, inşaatçısı, kaynakçısıyla bir bütünüz. İşçi olduğumuz için dünyanın en değerli, yaşamaya en çok hakkı olan insanlarıyız. Ekmeğimizi alnımızın teriyle kazanıyoruz. Ömrümüzde bir kez olsun hiçbir insanın bir lokma hakkı boğazımızdan geçmedi. Rüşvet yemedik, kimseyi sömürmedik, aldatmadık, kişisel çıkarlar yüzünden ellerimizi mazlum insanların kanına bulamadık. Para için vatanın yeraltı-yerüstü kaynaklarını yabancı emperyalist devletlere satmadık. Dünya bizim omuzlarımızın üstünde duruyor. Biziz, bütün yakacakları, bütün yiyecekleri, bütün giyecekleri, binaları, yolları, trenleri, uçakları kısacası cümle hayatı yaratan. Yine biziz, yarattığı bunca bolluktan payını alamayan, kapkara sefalet içinde yaşamak zorunda bırakılan. Bu haksızlıktır! Bu cinayettir! Döktüğümüz alınterinin karşılığı gündüz güneş ışığından, geceleri ay ışığından yoksun, yedi kat yerin altında çalışmamızın karşılığı; açlık, sömürü, korku, aşağılanmak, adam yerine konmamak, baskı, zulüm ve ölüm olmasın istiyoruz. Nasıl çalışıyorsak öyle de yaşamak istiyoruz. Ürettiğimiz tüm toplumsal değerlerin sahibi olmak istiyoruz. Çalışmayanlar, uzunkavak gölgesinde yatanlar değil de, çalışanlar yesin, içsin, giysin istiyoruz. Bunun adı sosyalizmdir. Yani, işçi sınıfının, emeğin iktidarıdır. Bunda ne kötülük var? Art niyetli, içi fitne-fesatla dolu olmayan, başkalarının çalıştığına göz dikmeyen hiçbir namuslu insan buna karşı olamaz. Böylesi bir dünyanın kurulmasına kötü diyenlerin kendileri kötüdür; amaçları ve düşünceleri kötüdür mutlaka. Onlar burjuvalardır. Menfaatleri ve varlıkları, burjuvaların düzeni kapitalizmin varlığına bağlı olan, yalancı, dolandırıcı, gaspçı uşaklardır.

Onların sosyalizme düşman olmaları doğaldır. Olmamaları içinse tek bir nedenleri bile yoktur.

Onlar için, yediklerini, giydiklerini, içtiklerini ... üretmek dünyanın en zor işidir. Onlar bir kazmayı yerinden kaldıramazlar, oturdukları binaların duvarlarına bir kürek harç koyamazlar. Ama binaları yapanları pekala katledebiliyorlar. Hep bana lop bana diyebiliyorlar. Bir eli balda, bir eli yağda yaşayanlar onlardır. İşçinin iş ve can güvenliğini imkanlar yok diyerek almayanlar; ama köpeklerine özel doktorlar tutanlar, onlardır. Bunlar kapitalistlerdir. Bunlar, kapitalistlerin her türden ve her renkten uşaklarıdır.

Bir yanda bir avuç kapitalist sınıf ve onların düzeni kapitalizm... Öte yanda çalışan milyonlarca işçi, yoksul köylü, öğretmen, öğrenci ve bunların tek kurtuluş umudu sosyalizm!

Bir yanda, kapitalist sınıfın uşakları; dalkavuklar, burjuva aydını baylar, soyguncular, kan emiciler, işçi sınıfını ezen, alıklaştırmak isteyenler, kapkara bir sefalete ve cehalete mahkum etmeye çalışanlar... Öte yanda, işçi sınıfına değer veren, işçi sınıfının ülkeyi yönetmesini isteyen sınıf bilinçli işçi arkadaşlarımız, gerçek komünistler, dürüst öğretmenler, devrimci gençler...

Bir tarafta, sırf oburlukları yüzünden, gruzide, göçükte, yolda, tezgah başında, işkencede işçileri katledenler, katliamları kader haline getirenler... Öte tarafta, katliamların, sömürünün, sefaletin kader olmadığını haklı olarak ileri sürerek savaşanlar... Yani;

Üretim araçları karşısındaki durumları, çalışmaları, yaşamları, duygu ve düşünceleri, endişe ve korkuları, istek ve amaçları birbirinden tamamen farklı, birbirine taban tabana zıt, aralarında hiçbir ortak nokta bulunmayan iki ayrı dünya ve bu iki ayrı dünyanın iki ayrı sınıfıyız.

Biz, Ekim tarafları komünist işçiler, devrimci komünistler olarak diyoruz ki, herkes ait olduğu yerde olmalı artık.

Yaşasın Havza işçilerinin birlikte mücadelesi! Yaşasın Türkiye işçi sınıfının kardeşliği ve mücadelesi!

Vereceğimiz her mücadele bize sosyalizmin yolunu açacaktır!

Zonguldak'tan Ekimci bir işçi

Komünist yaşam tarzı

Proletaryanın kurtuluşu uğruna mücadelede tüm güçlükleri göğüsleyebilecek kadroların yetişmesi çok önemli bir sorundur. Örgüt, politik öncünün marksist-leninist ideolojiyi özümseyip mücadele ruhunu güçlendirdiği, teori ile pratiği birleştirdiği bir okuldur.

Marksist-Leninist bir örgüt, işçi, köylü, öğrenci hangi kesimden gelirse gelsin; onların en fedakar, en diri, gelişmeye en açık unsurlarını içine alır. Ve küçük-burjuva yaşam tarzında, küçük-burjuva eğilim ve alışkanlıklarında diretenleri kendi dışına atar. Bu okulda proletaryanın ideolojisi, ahlakı, kültürü ile yoğrulur kadrolar. Demirden disiplin, proleter cesaret, davaya derin bağlılık, üstün sorumluluk duygusu, kollektivizm, tartışmada özgürlük vb. özellikleri taşımayan bir yapıda komünist yaşam biçiminden sözedilemez.

12 Eylül öncesinde, leninist örgütlenme ilkeleri ve komünist yaşam biçimi konusunda söyledikleri ile yaptıkları birbirine ters düşen küçük-burjuva örgütler bilinen sonuçları yaşadılar. Bugün de, yarı-legal ve şekilsiz örgütlülükleri ile, alışkanlıkları ve yaşam biçimleri tümüyle küçük-burjuva olan kadrolarıyla, leninist örgüt yaşamını gelenek haline getiremeyen bu örgütlerin yeni bir yenilgiyi yaşamaları kaçınılmaz olacaktır.

Bugün bazı kesimlerde öğrenci devrimciliği, dernekçilik, sendikacılık vb. biçimlerde kendini gösteren, tek yanlı ve sığ bir bakış var, devrimci örgüt ve yaşam tarzı konusunda. Aile ile bağları koparak, sözde "profesyonel"leşerek şekilsiz yapılarda gevezelik yapmak devrimcilik sayılabiliyor. Oysa ki, kapitalist düzenle bağlarını koparamayan, kendini en zor günler ve koşullar için hazırlayamayan, küçük-burjuva yaşam biçimi ve alışkanlıklarından vazgeçmeyen, gizlilik kurallarına uyma yeteneğinden yoksun unsurlardan oluşan bir örgütte, leninist ilkeler ve devrimci yaşam biçiminden sözedilemez.

Ekonomistler ve menşevikler, her grevci işçiyi, her solcu öğrenciyi kapsayan "gevşek", sınırları belirsiz yarı-legal dernek tipi örgütlenme anlayışını savunuyorlardı. Lenin bu görüşlerin karşısında, sürekliliği sağlayan devrimciler örgütünün gerekliliğini savundu. Böyle bir örgütün sağlam, disiplinli, gizliliği esas alan profesyonel devrimcilerden oluşmasının zorunluluğunun

(Devamı s.15'de)

Paralı eğitim ve öğrencilik

"Bilim; belli bir konuyu bilme isteğinden yola çıkan, belli bir amaca yönelen, bir bilgi edinme ve yöntemli araştırma sürecidir." diye tanımlanmaktadır.

Gerçek bilim yuvası olarak nitelenebilmeleri için üniversitelerin de, bilim üreten, bilimin son verilerini öğrencilere özgür bir şekilde aktaran ve geleceğe giden yolu özgürce hazırlayan kuruluşlar olabilmeleri gerekir. Bu özgürlük öğrenmek isteyenin, öğrenenin, öğretenin; öğrenim ve araştırma aşamasındaki özgürlüğüdür ve bu bilimin doğasında vardır.

Bilim ancak özgürce geliştiğinde, gerçek bilim özelliğini kazanır. Belli bir sınıfın tekelinde, sömürüye dayalı bilim ne insanlığa hizmet eder, ne de gerçek anlamıyla gelişir. Gerçek anlamda bilimsel ilerleme ancak ve ancak sosyalizmle mümkündür. İnsanlar doğdukları andan itibaren, aile ve sosyal çevreyle bağlantılı olarak belirli konularda bazı özellikler kazanırlar ve geliştikçe bu özellikleri belirgin hale gelir. İşte önemli olan bu belirtileri farkedip, o konularda yoğunlaşıp kendilerini profesyonelce yetiştirebilmeleridir. Ancak günümüzde eğitim tekeline hakim olan burjuvazi, bunu önlemektedir. İnsanlar, çarpık gelişmiş olan kapitalizm doğrultusunda, başarılı olabilecekleri konularda değil de (her ne kadar istemeseler de) daha çok kar getirici, kişisel geleceklerini maddi kazanç bakımından güvenceye alabilecek konularda eğitim yapmak zorunda kalıyorlar. Çünkü devletin, insanlara gelecekleri için hiçbir güvence vermediğini, vermeyeceğini biliyorlar. Bütün bunlardan dolayı belli dallarda yığılma olmaktadır. Gerçi işsizliğin alıp yürüdüğü, insanların işsiz kalmamak için tuhaf tuhaf işler yarattığı Türkiye'de artık bunun da pek önemi kalmamıştır. Öğrenim yapan genç insanlar binbir zorlukla girdikleri üniversitelerde, yine binbir zorlukla öğrenim yapmaya çalışıyorlar. Derslerin ve sınavların temel sorun olduğu bir cenderede sözümona öğrenim yapıyorlar. Saçmasapan müfredat programları, hocaların insafına kalmış sınav sistemi ile hiçbir programatik esas ve düzen olmadan, burjuvazinin iç bunalımının ağına teker teker düşüyorlar. Ayrıca ne dernek, ne de öğrenci komitelerinin örgütlülüğüne izin verilmemektedir. Bunun yanısıra bir çok öğrencinin maddi sıkıntı çektiği, bir çok özveriyle öğrenimine devam ettiği bilinmektedir. Maddi durumu biraz iyi olan ve de ev bulma kaabiliyeti olan bir kaç öğrenci, birleşip ev tutabilirse tutar, bunu yapamayacak durumda olanlar ise, ki büyük bir kesimini kapsar, yurt peşinde koşar. Tabi yurtların ne durumda olduğu malum. Zaten çok fazla olmayan sayısıyla, ortaçağ kanunlarını aratmayan yönetimiyle, öğrencilerle erleri karıştırıp kışla disiplini uygulayan emekli faşist müdürleriyle ve bütün bunlara göz yuman (ki onlardan beklenen de budur) iktidarlarıyla, yurtların da ne durumda olduğu ortadadır. Ve bütün bunların üzerine bir de 1984 yılında yürürlüğe giren bir kanunla harç sistemi getirildi. Öğrencilerin sırtına kambur üzerine kambur bindirmeye iyice kararlı olan burjuvazi, en nihayet, 11 Nisan 1990'da çıkarılan bir kanun hükmünde kararname ile üniversitelerin iyice paralanınasını sağladı. Ve sonuç: eğitim de fırsat eşitsizliği iyice barizleşti.

1984 yılında eğitimde harç sisteminin ortaya çıkmasına neden olarak eğitimin daha da kaliteli olacağını söylediler. Ne oldu peki? Olan şu; burjuvazi, aklısıra üniversite sayısını arttırarak, yığma, nesnel gereksinmelerden yoksun derme çatma binalarla eğitimi kalitelileştirdi!

İşte şu anda 418 nolu kararname ile de öğretim seviyesinin Avrupai olacağını savunuyorlar. Her işimiz bitti de Avrupai eğitimimiz kaldı! Ayda dörtyüzbin lira alan bir işçinin çocuğu yılda altıyedi milyon vererek Avrupai eğitim yapacak öyle mi? Şunu iddia ediyorum ki, eğer böyle bir saçmalığa karşı çıkmazsak, burjuvaziye gerekli dersi verip geri adım atmasını sağlamazsak, bundan sonra üniversite sınavına girmek şartı olarak da mal beyanında bulunulmasını isterler. Belli bir limitin altında olanlar sınava giremez. Bu nedenle sadece üniversite öğrencilerini değil, tüm herkesi burjuvazinin bu hain oyununa karşı olmaya çağırıyoruz!

Peki böyle bir KHK ile YÖK sistemine çağ atlatılmak istenmesinin sebebi nedir?

Eğitim ve bilim çağdaşlaşmaya, toplumun çıkarlarına ve ilerlemesine hizmet etmelidir. Ancak bu son kararname ve bundan önceki kanunlar birer merdiven basamağıdır. Burjuvazi tezgahını işletmek için böyle uzun vadeli bir planı

uygulamaktadır. Düzenin çarpık, dengesiz ve sömürücü sınıf elinde olması eğitim sitemini de kendisine göre şekillendirmiştir. Toplumsal eşitsizlik, eğitim ve üniversitelere de en yakıcı biçimiyle yansımaktadır. Bir avuç asalak, sömürücü eğitsel kurumları her yönüyle kendi tam denetimleri altına almak ve her yönüyle kendi çıkarlarına uygun bir hale getirmek istiyor. Milyonlarca insanın eğitimi, gelişimi, toplumun ilerlemesi onları ilgilendirmiyor.

Tek amacı sömürü ve kar olan burjuvazi bilim ve eğitim kurumlarını da bu amaca hizmet edecek şekilde denetim altında tutarak, burjuva çıkarlarına daha da iyi hizmet verecek, burjuva sınıfı içinden gelen, Bilkentvari üniversitelerde eğitilmiş insanlar istiyorlar.

Ülke nüfusunun %1'ini bile oluşturmayan varlıklı aile çocukları ayrıcalıklı üniversitelerinde öğrenci kitlesinin en az yarısını oluşturuyor. Bir yanda 40 bin öğrencisi ile 25 milyar TL ödenekle İstanbul Üniversitesi, öte yanda 400 öğrencisi ile 22,5 milyar TL ödenekle Bilkent. Diğer bir yanda ise harçları, eğitim giderleri ve en nihayet 418 nolu KHK ile paralı eğitim. Dolayısıyle üniversite kapıları yüzlerine kapanan yoksul gençlik. İşte bu da düşünülen tezgahın sonuçlarından biri. Bir diğeri de zaten ağır bir ders yükü, sınav sistemi, polis baskısı, maddi yetersizlikler, beslenme, zamansızlık gibi nedenlerle depolitize olmuş, kendi kendini bile tanımakta güçlük çeken öğrencilerin iyice robotlaşmasıdır. Çünkü bu son kararnamede, eğer bir öğrenci sınıfta kalırsa ödeyeceği para miktarında belli bir artış olacağı belirtilmektedir. Ayrıca iki sene sınıfta kalması durumunda, öğrencinin aldığı kredi de kesilecektir. İşte bu yüzden, öğrenci zaten zor sağladığı maddi desteği kaybetmemek için, yalnızca dersleriyle ilgilenen, gerçek hayattaki sömürü, baskı ve haksızlığa sırtını dönen bir robot haline gelecektir. Ya da bu elekte elenecektir. İşte burjuvazinin isteği de budur.

Devrimciler ve sosyalistler buna asla izin vermeyecektir. Öğrenci gençliğin önündeki sorunların çözümü, ülkenin sorunlarının çözümüyle gerçekleşecektir. Bu sorunlar, kapitalist düzenin, onun faşist siyasal iktidarının yıkılmasıyla, sosyalizmin inşasıyla çözümlenecektir.

Elbette burjuvazi ile aramızdaki savaşım kolay olmayacaktır. Türkiye'deki sınıf farklılıklarının iyice keskinleşmesiyle birlikte, kapitalizm çürüdükçe, burjuvazi, daha kanlı, daha hain, daha baskıcı ve kendince bu çürümeyi kamufle edici önlemler almaya çalışıyor. Ancak gün geçtikçe kendi sonunun yaklaştığının farkındadır. Ve can çekişen bir hayvanın içgüdüsel vahşiliğini üzerinde taşıyor. 1 Mayıs olayları, Kürdistan halkına karşı işlenen insanlık suçları, baskı ve zulüm, işçi kıyımları, vb...

İşte bütün bu yapılanlar, özlemimiz olan sosyalist devrimi, Türkiye ve Kürdistan'da gerçekleştirme istemimizi kamçılamaktadır.

Ayrıca, insanların en doğal haklarından biri olan, özgür, bilime ve gelişmeye açık, insanlığın çıkarları için çalışan eğitim sisteminin de ancak sosyalizmle varolacağına inanıyoruz.

Burjuvazi şunu asla aklından çıkarmasın!...

Biz yurtsever, sosyalist ve devrimci öğrenciler, onurlu bir şekilde öğrenim yapmak istiyoruz. Ancak, bizi baskıyla, yıldırmayla, korkuyla ezerek, bunlardan birini tercih etmek zorunda bırakırlarsa, biz onuru seçeceğiz. Diplomalı birer köle olacağımıza, diplomasız ama başı dik, onurlu birer insan olmayı yeğleriz. Ve asla boyun eğmeyeceğiz...

Kahrolsun emperyalizm, kahrolsun kapitalizm!
Yaşasın özgürlük, yaşasın sosyalizm!

H.Güven
İzmir

Komünist yaşam...

(Baştarafı s.13'de)

önemle üstünde durdu. Ve devrimciliği meslek haline getirmiş, bunu yaşamıyla bütünleştirmiş, profesyonel olarak eğitilmiş unsurlarla sınırlı tutulduğunda bir örgütün ortaya çıkmasının o ölçüde zorlaşacağını söyledi. Politik öncünün, devrimin zaferine kadar sürekliliğini koruyabilmesi ve önder konumunda kalabilmesi için zorunludur bu.

Ayrıca örgütü korumak, yalnızca işkencede direnmekle sınırlı değildir.En az onun kadar önemlisi, gizlilik kurallarını sıkı bir şekilde uygulayarak örgütü her koşul altında koruyabilmektir.

A.Çakmak
İzmir

Burjuvazinin güdümünde bir sol parti

"Tarihte devrimci düşünürlerin öğretileriyle, kurtuluşları için savaşım veren ezilen sınıflar önderlerinin öğretilerinin başına bir çok kez gelen şey, bugün de Marx'ın öğretisinin başına geliyor. Egemen sınıflar, sağlıklarında büyük devrimcileri ardı arkası gelmez zulümlerle ödüllendirirler; öğretilerini, en vahşi düşmanlık, en koyu kin, en hayasız yalan ve iftira kampanyalarıyla karşılarlar. Ölümlerinden sonra, büyük devrimcileri zararsız azizler haline getirmeye, söz uygun düşerse, evliyalaştırmaya, ezilen sınıfları "teselli etmek" ve onları aldatmak için adlarını bir ayla (hale) ile süslemeye çalışırlar. Böylelikle, devrimci öğretileri ***içeriğinden*** *yoksunlaştırılır, değerden düşürülür ve devrimci keskinliği giderilir. Burjuvazi ve işçi hareketi oportünistleri, bugün işte marksizmi "elverişlileştirme" biçimi üzerinde birleşiyorlar. Öğretinin devrimci yanı ve devrimci ruhu unutuluyor, siliniyor ve değiştiriliyor. Burjuvazi için kabul edilebilir ya da öyle görünen ne varsa ön plana çıkarılıyor ve övülüyor. Bugün bütün sosyal-şovenler, -gülmeyin- 'marksist'tirler."*

V.İ.Lenin
Devlet ve İhtilal

2 Mayıs 1990 tarihli *Cumhuriyet* gazetesinde bir başlık: "Marksist Sol Nasıl Bir Parti İstiyor?" ve altında daha büyük puntolarla yılışık ve ciddiyetsiz bir diğer başlık: "Erkeksi Olmayan Sosyalizm".Bunun altında ise liberal pislik yığını bir yazı. Bu, yazı sahiplerinin kimin hesabına çalıştığını açıkça gösteriyor. Tekelci kapitalizmin geçici zaferinden güç alarak sözde marksist geçinen liberal oportünistlerin, her zaman olduğu gibi, burjuvazinin tam desteğinde Marksizme karşı saldırıları bir kez daha yoğunlaşmıştır. Sosyalist Birlik Partisi girişimi sözcülerinin açıklamaları da bu tür bir saldırıyı hedeflediği için oldukça ilginçtir.

Parti konusundaki eleştirilerinden başlamak istiyorum. Proletaryanın devrimci sınıf örgütü olarak parti, elbetteki demokratik merkeziyetçi, ideolojik birliğe sahip çelik disiplinli bir savaş aygıtı olmalıdır. Bunlar, burjuvazinin saldırılarını ve yoketme girişimlerini karşılamak, kendi varlığını sürekli kılabilmek, sınıfın çıkarlarını sonuna kadar savunup koruyabilmek için şart olan ilkelerdir. Diğer taraftan Marksizmin bir din değil bir bilim olduğunu ve biz marksistlere düşen görevin ise bu bilimin özünü bozmadan geliştirmek, zenginleştirmek, onu sınıflar savaşında proletarya için yolgösterici bir silah olarak kullanmak olduğunu her marksist bilir. Elbette Marksizmin bir kutsal kitabı yoktur. Ama işçi sınıfına olduğu kadar, tüm ezilen halklara ve sınıflara kurtuluş yolunu ve her türlü devrimci gelişmelerin verimli sonuçlarını gösterebilen paha biçilmez klasikleri olduğu da inkar edilemez bir gerçektir.

"İnsanlık bugün nasıl bir sosyalizm istiyorsa, biz de onun savunuculuğunu yapacağız", deniliyor. Sanki 1848'lerde, 1871'lerde ve 1917'lerde en görkemli ifadeler kazanan sınıf savaşımları dönemi sona ermiş, sınıf farklılıkları bitmiş, sömürü ortadan kaldırılmış ve insanlar artık yeni sorunlarla karşılaşmışlar ve bu sorunlara "özgün" çözümler arar duruma gelmişler gibi saçmasapan bir mantık bu. Hayır beyler, dün 1848, 1871,1917'lerdeki sınıf savaşımları aynı öz taleplerle bugün de devam etmektedir. Bunların başında sömürünün, baskının ve onların zemini olan sınıfların ortadan kaldırılması, herkesten yeteneğine göre herkese ihtiyacına göre ilkesinin uygulanması gibi temel istemler ve özlemler gelir. Şimdilerde sınıfımızın ve emekçi kitlelerin bu kurtuluş talepleri karartılmaya, reformist öneriler işçi sınıfı ve emekçilerin istemleriymiş gibi sunulmaya çalışılıyor. Bunlar, burjuvazi ve yardakçıları tarafından biz işçi ve emekçi kitlelere mal edilmek isteniyor.

"Kimse artık tek partili, despotik ve tek sesli sosyalizm istemiyor." diyorlar. Bu sözleri dahi sosyalizmin özüne tümüyle yabancılaştıklarını açıkça gösteriyor. Sosyalizmde "despotik" bir yan varsa eğer, bu burjuvaziye karşıdır. Burjuvazinin saflarında değilseniz bundan neden alınıyorsunuz? Bir proleter devlette proletarya kendi kendine veya diğer emekçi halk katmanlarına karşı "despotik" olamaz. Marksist-leninist teoride ve gerçek sosyalist uygulamada bu gerçek son

derece nettir. Tek partili sosyalizm ise hiç de tek sesli sosyalizm değildir. Bu sonuç bugünkü sözde sosyalist ülkelere bakılarak çıkarılıyorsa hata ediliyor demektir. Çünkü bu "tek parti" çoğunluğun, proletaryanın partisidir. Her gerçek proletarya partisi ise tarihin gösterdiği gibi, her zaman geniş emekçi yığınlarının gerçek çıkarlarının temsilcisi ve savunucusu olmuştur.Marksist-leninist partilerin iç canlılığına ve zenginliğine ise bugüne dek hiç bir burjuva parti ulaşamamıştır.

"İnsanlığın bugünkü hayatlarında da sağlıklı çözümler öneren ve geleceğin taşlarını bugünden döşediğini gösteren bir sosyalizm", deniliyor. Şimdiye kadar yapılan ve kimin için sağlıklı olduğu pek belli olmayan bu tür çözümler burjuvaziye doğrudan ya da dolaylı olarak çokça önerildi. Burjuvazi de işine geleni kullandı, işine gelmeyeni çöpe attı. Hoş, sizin sağlıklı önerileriniz burjuvazi için çöpe atılmayacak kadar değerlidir, buna inanıyorum. Ne varki biz işçileri bu tür pis emellerinize alet edemeyeceğinize eminim. Bu düşünceyle de geleceğin taşlarını döşemediğinizi, tersine döşenen taşları söktüğünüze inanıyorum. Biz işçiler ve emekçiler bir takım talepler ileri sürersek, onları mücadelemizle alırız. Tıpkı kendi mücadelemizle kendi yönetim organlarımızı kuracağımız gibi. Yine bu mücadeleyle geleceğin eşitliğe ve özgürlüğe dayalı emek yollarını döşeyeceğiz.

Burjuvazinin güdümündeki bu tip partiler, adına "sosyalist" denilen fakat gerçekte çoğunda sosyalizmin uygulanmadığı ülkelere bakarak bir sosyalizm tanımı yapmaya çalışıyorlar. Bu yolla da devrimci mücadeleyi köreltip halkta sosyalizme karşı bir antipati yaratmayı hedefliyorlar. Bunu başaracaklarına inanmıyorum. Tarihin akışına ve sınıfımızın mücadelesine asla karşı koyamazlar. Bir işçi olarak benim partim, Marksizm-Leninizme sıkı sıkıya bağlı, onun özünü asla bozmadan fakat sürekli daha da geliştiren, baskının, zulmün, sömürünün ve her türlü yalanın dolanın olmayacağı yeni bir insanlık dünyasının kurulması için eşi az görülür bir özveri ve ciddiyetle savaşan, güçlü bir parti olmalıdır. Bunların sunduğu gibi, biz işçi ve emekçileri burjuvaziye peşkeş çekmeye çalışan bir parti asla ve asla bizim partimiz olamaz.

K.Kıvılcım
Ankara

15-16 Haziran'ı...

(Baştarafı s.6'da)

çabayı harcadık. Geceye 3 bin kişi katıldı. Diyebiliriz ki bunların yüzde doksanı işçiydi. Gecenin asıl olumlu ve anlamlı yanı da buydu. Coşkulu bir hava içinde başlayan gecede, bir sendikacı arkadaşımızın konuşması gecenin politik havasını yoğunlaştırdı. 15-16 Haziran'ın gerçekleştiği siyasal koşulları, dönemin sol hareketini ve işçi hareketini değerlendiren konuşmacı arkadaş, TİP parlamentarizmini, MDD cuntacılığını eleştirdi. DİSK yönetiminin eylemi yüzüstü bırakmasını ve arkadan hançerlemesini teşhir etti. Bir döneme damgasını vuran devrimci demokrasinin bugün artık misyonunu yitirdiğini, modern revizyonizmin ise bütünüyle kapitalist düzenle özdeşleştiğini, işçi hareketinin artık kendi bayrağı altında, anti-kapitalist bir perspektifle ve sosyalizm için savaşmak durumunda olduğunu vurguladı. Konuşmasını "Kahrolsun Kapitalizm, Yaşasın Sosyalizm" sloganını haykırarak bitirmesi işçi kitlesini coşturdu. Yaşasın Sosyalizm sloganı İzmir Fuarını adeta inletti. Tüm gece boyunca, "Yaşasın Sosyalizm", "Kahrolsun Kapitalizm, Kahrolsun Faşist Diktatörlük", "Kürdistan Faşizme Mezar Olacak", "İşçiler Elele Genel Greve", "İşçiler Elele, Sosyalizme", atılan temel sloganlar oldu.

Tüm yetersizliklere ve engellere rağmen, gecemiz İzmir'de 12 Eylül sonrasının politik niteliği en yüksek kitle toplantısı oldu. Gece hem işçi sınıfının 15-16 Haziran ruhuna ve anısına bağlılığının ve hem de geçen 20 yıl içinde işçi hareketinin ulaştığı bilinç düzeyinin bir ifadesi oldu. İşçilerin özellikle sosyalizme ilişkin şiarlara yoğun ve coşkulu katılımı bu ikinci noktanın bir göstergesiydi. Gece tüm yoldaşlar ve ileri işçiler için büyük bir moral kaynağı oldu.

İzmir'den Ekimciler

Ekim, örgüt içi belgelerimizden, iç yazılar, raporlar ve mektuplardan örnekler ve bölümler yayınlıyor zaman zaman. Öteki yararları yanında, örgütsel demokrasi ve açıklık bakımından bunu özellikle önemli görüyor. Yayınlamakta olduğumuz bu yazı, ikili bir yazışma kapsamındadır ve bir yoldaşın "sesli düşünceleri" olarak değerlendirilmelidir. Aslı çok daha uzun olan metin, kişisel bölümlerden ve gizliliği ilgilendiren sorunlardan arındırılmış, başlığı ve ara başlıkları tarafımızdan konmuştur.

Hareketimizin sorunları üzerine düşünceler

Sevgili yoldaş,

Hep "birbirine her bakımdan güvenen bir ekip olma"mız gerektiğini düşünmüşümdür Evet bu mutlak gerekli. Hem de çok gerekli. Şimdi sözgelimi bizim aramızda mayalanıp güçlenen bu yakınlığı büyütüp yaymamız gerekiyor. Bu durumu kampanya ile ilgili yazdığım şu kısacık mesajda ifade ettiğim gibi, genel bir durum halinde büyütüp örgüte egemen kılarsak çok şey kazanacağız. "Ateş ve ruh"u kastediyorum. Bu, bir gerçek devrim ruhudur... Gerçek bir parti ruhudur. Bunları aynı anda kendisinde birleştiremeyen hiç bir hareket, gerçek anlamda bir devrim hareketi olamaz.

EKİM bunu kotarıyor... Bunu hissediyor ve çok seviniyorum. Bilince çıkarıp yaymaya büyük çaba sarfediyorum.

Bunları niye bu denli önemsiyorum?

Türkiye... Devrim... Parti vb. temel sorunlarda bizim son derece vurucu vurgularımız var. Beyinlere ve yüreklere işliyor... İtiraz kabul etmiyor... Delip geçici etkiler yaratıyor. Dışımızdaki güçlerde de bu böyle. Ne var ki, henüz biz bir çoğumuz bile bu vurgularla çok ayrı yerlerde duruyoruz. Bu vurguların içerdiği muazzam kuvveti bilince çıkarmış ve bir pratiğe dökmüş değiliz. Bu, çok yavaş oluyor. Bilince çıkarıldığı oranda ise hep bir sınırlılık taşıyor. En fazlası da "biz"le sınırlanıyor. Bu yanlış yoldaş. Böylesi bir sınırlılığa düşmek EKİM'e bir hakarettir, onu, taşıdığı özü sakatlamaktır. Ve EKİM'in gerçek anlamını kavrayamamaktır. EKİM Türkiye devrimci hareketinde bolca görülen hareketlerden herhangi biri olarak görülemez. O yepyeni bir üsluptur. Gerçek bir devrim hareketi, bir işlevsel parti hareketi olarak algılanmalı ve anlaşılmalıdır. Kendisinden öte bir anlam ve önemi vardır.

İşte bunu bilince çıkarmalıyız. Vurgularımızı bir giz olmaktan kurtarmalıyız. Türkiye işçi sınıfının ve sosyalizm davasının bizim vurgularımızın bilince çıkarılması ve bir partik halinde yaşatılmasına ihtiyacı var. Tarih bizi buna mahkum etmiştir. Bu mahkumiyetin bilincinde olmalı, tam bir gönüllülükle kabul etmeli, hakkını vermeliyiz.

Bu konuda sana, bana, yoldaşlara, hepimize, herkese çok büyük sorumluluklar düşüyor. Bu konuya bir başka vesileyle yeniden döneceğim.

*

Şu bir sıralar *Ekim*'de çıkan "asker mektubu" türünden mektuplar konusunda uyarıcı olmak gerekir. Gerçi şimdi düzenli şeyler geliyor. Ama yine de uyarıcı olmak gerekir. Nasıl ve neler yazmaları, bizim asıl neler beklediğimizi tüm ileri ve sıradan yoldaşlara söylememiz gerekiyor. Olanı-biteni yazmalarının hiç de yeterli olmadığını, aslolanın zayıf ve yetersiz bile olsa fikri yön olduğunu belirtmeliyiz. Önderlik etmek bununla mümkün hale gelir. Bizim insanlarımızın her birinin bu bilinçle yazmaları halinde "yararlı mevziler" çoğalacaktır. Bu konuda ayrıntıdan kaçarak bir perspektif vermeliyiz. Faaliyetimizi ve düşünsel yaşamımızı EKİM'in içerdiği anlamın düzeyine çıkarmamız şart. Bu ise yönlendirici olunarak sağlanır. Gerekirse tek tek mektupları ve mektup sahiplerini muhatap alarak tartışmalısın. Bazen *Ekim*'de de tartışmalısın. Hem ne istediğimiz anlaşılır, hem de muhatabının perspektifi genişler. En sıradan bir mektupta bile çok yararlı şeyler bulabilirsin. Hareketliliğin içinde saklı olan, ama yoldaşlarımızın bilince çıkaramadığı gerçek dünyayı bulmalısın.

Siyasal önderlik sanatı konusunda sana ders verecek değilim. Ama şunu söylemeyi -sakınmadan söylemeyi- de bir borç bilirim. Siyasal önderlik hareketin derinliğindeki gerçeği

yakalamaktır. Ve teorinin gücü ile bunu bilince çıkarıp, hareketin bütününde bilince çıkmasını sağlamaktır. Bir perspektif sunmaktır en özcesi. Uygulanabilirliği de bununla olanaklı. Bu yapılmazsa ya artçı olunur ya geveze. Pratikte ise yaman bir itfaiyeci olunur çoğu zaman!

Türkiye devrimci hareketinde siyasal önderlik sanatı hep olumsuz yönüyle yaşanmıştır. Yazıp-çizdiklerini kendileri bile anlamadığı gibi, bir bilinçli pratik olarak da yaşanmamıştır. Sonuç kötü bir iflastır.

Sevindiricidir, biz genellikle ne demagog ne de yazdıkları yazıldığı andan itibaren işe yaramaz hale gelen "önder"ler olduk. *Ekim*'in birinci sayısındakiler bile hala capcanlı. Bizim çapsızlığımız bu canlılığı yeterince bilince çıkaramamızda kendini dışa vuruyor. Onları saflarımızda ve devrimci hareketin içine içine işleyen tarzda bilince çıkarabilirsek çok şey değişecektir... Eklemeliyim; bu şimdi yavaş da olsa oluyur. Daha da bir kuvvetle yapmak kalıyor geriye.

Örgütsel konularda hiç yazmadığımı, yazınam gerektiğini söylüyorsun. Bütün yazdıklarımız "örgütsel konular" denilen olayın kendisi aslında. Siyasal yönden "kendisi". Bunu kabul edersin herhalde. Aslolan da budur bence. Örgüt denilince, örgütsel sorunlar denilince, teknik-taktik ve dar anlamda pratik şeyler anlaşılır hep. Oysa sorun esasen siyasal-ideolojiktir. Örgüt siyasal bir olaydır. Ve hep öyle bakmak, öyle anlamak gerekir kanısındayım. Ben hep siyasal yönüyle ilgiliyim. Yazdıklarım da örgüt sorunlarının bu yönü. Bu yön elle tutulup tartışıldığı, anlaşıldığı ölçüde gerisi biçimdir. Biz esasen EKİM'in anlamını ve "yeni bir Ekim", "Türkiye bir devrim ülkesidir", "Türkiye'de devrim gündemdedir", "Türkiye bir şanstır", "Türkiye devrimi sadece Türkiye için değil, çok daha önemli olarak dünya devrimi için gereklidir" vb. vb. şeklindeki vurgularımızı yoldaşlarımıza kavratmalıyız. Bu vurguların nasıl bir siyasal çalışma ve nasıl bir siyasal organizasyonu gerektirdiğini kavratmalıyız. Bunlar bilince çıkarılabilirse, tek tek her yoldaşta bilince çıkmış vurgular haline gelirlerse, örgüt sorunları da işin esasında çözülmüş olur... Böylece sorun, dar anlamda ne yapılıp yapılmadığı, insan malzemesi, hatalar, zaaflar iyilikler, kötülükler gibi şeylerin tartışıldığı kısır ve yıpratıcı bir konumdan çıkar; daha ilgi çekici, daha yararlı ve daha anlamlı hale gelir. Olayı böyle anlamak kaydını koyduktan sonra, yine siyasal yönden bazı noktalara değineyim.

İşçi hareketinde gelişmeler

1 Mayıs'la ilgili değerlendirme yazımda kısmen ve genel çizgiler halinde vurgulamıştım. Türkiye'de hızlı ve yoğun bir sosyal hareketlilik yaşanıyor. Bu hareketlilik ise geçmişteki gibi küçük-burjuva sosyal sınıf temelli değil, çok büyük ölçüde işçi sınıfının sosyal hareketliliği olarak yaşanıyor. Bu dinamik işliyor. Henüz bilince çıkmamış olsa da, işçiler giderek bir taraf olmaya başlıyorlar. Bilince çıkıp bir taraf olmayı, bir **parti** olarak şekillenmeyi bekliyor, bu sosyal hareketlilik. Bugüne kadar yazıldığı ve propaganda edildiği gibi, sınıfın gerçek arayışı "daha iyi sendika... daha iyi toplu sözleşme", ve bu olmayınca da, "sendikalara ve sendikacılara artı mevcut partilere duyulan tepki ile işçi komitelerine yönelme" sınırında kalan bir arayış değil kesinlikle. Sınıf esasen devrimi ve partiyi arıyor. Bunu çok iyi hissediyorum. Nedir ki '84-'86'lardan beridir içine girilen bu arayış farkında olunmadan bir ölçüde sakatlanmış bulunuyor... Geriletilmeye doğru... Hareket ve onun ileri unsurları politikleştirilmeye çalışılacağına, verili bilinç ve yüzeydeki örgütlenme talebi baz alınarak daha geri bir mevzide tutulmuş işçi komiteleri, bunun bir ifadesi. İşçiler bir dizi düpedüz sendika gazetesi işlevini gören sözde siyasal yayınların ve propagandaların bombardımanı altında gerçek arayışından uzak bir mevziye mahkum edilmiş. İleri işçiler de bu işçi komitesi, işçi dernekleri, işsizler derneği, halkevleri (bugünlerde de şehir dernekleri çıktı) türünden işlere koşulmuş. İşçiler bu işçi komiteleri işine o denli sarılmışlar ki bilemezsin. Ama sonuç hayal kırıklığı. İşçiler en yalın anlatımla şimdi bu işten bıkmış gibi. Yorulmuşlar. Bütünüyle gerçek arayışlarının ne olduğu bilince çıkarılıp ona yöneltilmedikleri gibi, ancak bu gerçek arayışın pratik bir ifade bulması koşullarında yararlı olacak diğer çaba ve örgütlenmeler de (işçi komiteleri) yer yer işe yaramaz hale gelmiş. Giderek işçi hareketinin politikleşmesinin, işçilerin bir parti olarak örgütlenmesinin (eş deyişle, ileri işçilerin sınıf bilinçli işçilere dönüşmesinin) engeli bir işlev de kazanmış bu komiteler ve faaliyetleri. Sınıfın politik bilinçlen-

mesi ve parti arayışı karartılmış. İşçiler şimdi bunu görmeye başlamış, arayış da sürüyor. "Gerçek arayış ne?" "Biz neyi arıyoruz?" "Bu açmazı nasıl aşacağız?" gibi sorular soruyorlar ileri işçiler. Devrimci hareketten bu konuda tutarlı yanıt alamıyorlar. Yardım da edilmiyor. Tutarlı yanıt da veremezler, yardım da edemezler. Zira çok yabancılar. Her şey bir yana, devrimci hareket sınıfın şu son on yıl içinde geçirdiği değişikliklerin gerçek boyutlarıyla farkında bile değil. Dahası kendisinin ilişkisiz bıraktığı, ilişkisizlikten yararlanıp işçileşen eski sempatizanlarının nasıl bir değişiklik geçirdiğini de bilmiyor. Daha daha, şu sıralarda işçiler içinde çalışan unsurların, kendileriyle ilişkilerine rağmen, hem düşünsel ve hem de ruhsal olarak içten içe bir yeni kültür edinerek değiştiğini, değiştikçe kendi örgütü ile çelişkiye düşüp çatıştığını, her an bu çatışmayı yaşadığının da farkında değiller. Oysa Türkiye çok hızlı değişiklikleri-devinimleri yaşıyor. Sözgelimi Türkiye işçi sınıfı **adeta yenilenmiş.** Adeta bir altüst oluş var. Safları "yaşlı"lar terketmiş adeta. Yeni ve genç bir kuşak var ortada. On yıl öncesinin gençleri de hala "genç" ama olgunlaşmışlar. Bu, bir. İkincisi, eski örgütlerin bir kısım sempatizanları, ilişkisizliğin ve yaşam koşullarındaki zorunlulukların da yardımıyla, **işçileşmişler.** "Köylü kafalı" olmaktan çıkıp işçi kültürü edinmeye başlamışlar. Bu ise onları adım adım **eski popülist ve burjuva demokratik düşünsel dünyaları ile çatışmalı hale getirmiş,** getiriyor. Farkında olmadan onları **"geçmişten koparıyor".** Eski düşünceler ve pratikler onlara artık komik geliyor. Anlayacağın, Türkiye'nin gelişmeleri o denli hızlı ki, "işçi sınıfımızın önemli bir bölümü hala gecekondu çevrelerinden ve kır havasından kopmuş değil. İşçileşme sürecini bütünüyle tamamlamamışlar", şeklinde özetlenebilecek orta malı teoriler geçersiz hale geliyor, gelmiş bile.

Sınıfın son on yıl içinde yaşadıkları ve yaptıklarının şahsında (evet henüz geri bir konumu ifade etse de) kendine güveni gelmiş. Temel toplumsal sorunlara ilgi duyar hale gelmiş. Tartışıyor. Küçük de olsa tutum alıyor. Ya da almaya çalışıyor. Bazen bu hissedilmiyor ama, alıyor ve ilk kez devrimin asıl kendi işi olduğunu sezmeye başlıyor. "Talebeler bu işi bilmiyor, onlar uzak dursun", demeleri belirli bir geriliği ifade ediyor olsa da, bir yönü de bu ve bu yönüyle kuşkusuz çok olumlu. Devrimi kendi işi haline getirmenin arayışıdır bu. Çarpık bir biçimde dile getiriliyor... En azından yoldaş, devrime parti sorununa açık hale gelmiş işçiler. Bunu rahatlıkla söyleyebilirim.

Tüm bunlar çok önemli. Bu "açık hale gelme" bizim için muazzam bir olanak ve muazzam bir fırsattır. Türkiye bunun için bir şanstır işte.

Düşünsene bir kere, yeni bir kuşakla yüzyüzeyiz. Kentteki zaten işçi. Kırdan gelenler hızla sınıflaşma sürecini tamamlıyorlar. Bir kısım eski devrimciler işçi oluyor. İşçileştikçe sempatizanı oldukları eski gruplardan çoğunlukla kopuyorlar. Kopma edilgenleşmeyle birleşmiyor. Tersine enerji, inanç ve çabalarını bu yeni zeminde hareketlendiriyorlar. Devrimi bu dinamik içinde döllendirmeye çalışanlar epeyce. Radikalizm, devrimcilik bu yeni sınıfsal zeminde bu toplumsal dinamik içinde, farklı ve anlamlı bir biçimde oluşmayı bekliyor. "Bizi" bekliyor...

Bu durumun bilincinde olarak çalışmamız gerekiyor. Sınıfın arayışını bilince çıkarıp, bir pratik haline getirmeliyiz. Devrim ve parti fikrini, kitaplardan, gazete makalelerinden, ikili tartışmalardan, boş bir çabayı ifade eden kombinezonlardan, "Kuruçeşme"lerden kurtarıp, bizzat sınıfın yaşamına sokmalıyız. Sınıf içinde konuşulan, sınıf içinde tartışılan ve çözülmek üzere ele alınan sorunlar haline getirmeliyiz. Bunu başarmak zorundayız. Bunu başardığımız oranda gerçek bir örgüte dönüşmemizin kendisinden sözedebiliriz. EKİM, bunu başarmak demektir.

Bunun başarılması için ise sorunun öncelikle siyasal bakımdan kotarılması gerekiyor. Örgüt olabilmenin ilk koşulunun, sorunun siyasal bakımdan kavranması ve faaliyetin siyasal yönünün bilinçli bir biçimde örgütlenmesi olduğunun anlaşılması şart. Önce olayın bilince çıkıp, berrak perspektifler halini alması gerekiyor ki bir pratik olarak, hem de genel değil, bir günlük faaliyet halinde yaşanabilsin, yaşatılabilsin.

Devrim, işçi sınıfı ve parti sorunu önce bizim bilincimize çıkmalı. Önce biz bu bilinçle yoğrulmalı ve biçimlenmeliyiz. Yukardan aşağı, ileri olanı-geri olanı ile hepimiz aynı düşünce ve aynı ruh hali ile kuvvetli bir ekip halinde birleşmeliyiz.

Peki bu açıdan durum nedir?

Bu açıdan durum henüz iyi değil. Daha önce de ifade ettim; henüz sözünü ettiğim vurgularımızla, iddiamızla biz ve mevcut pratiğimiz buluşmuş

değil. Uzak duruyoruz. Olumluya doğru yavaş yavaş ilerliyoruz. Dahası çok amatörüz. Dağınık ve, "örgütlü" olduğumuz halde örgütsüzüz!

Fakat bu konuda eskisi gibi kötümser de değilim. Nedenleri var.

-Yoldaşlarımız EKİM'in anlam ve önemini ideolojik yönü ile kavramaya başlıyorlar. EKİM'i layık olduğu ciddiyetle yeni yeni bilince çıkarıyorlar. Kendilerini ciddiye almaya, önemsemeye başlıyorlar.

- Bunu sağladıkça sınıfa dönük pratik ete kemiğe bürünüyor. Faaliyetimizin temeli, eylemimizin içeriği gerçek sınıfsal zeminine oturuyor. Bu ise, devrim, parti ve sınıf sorununun daha yakıcı bir tarzda tartışılmasını sağlıyor.

- İyi bir kadro potansiyelimiz var aslında. Gelecek için çok şey vaadeden ileri işçiler kazanmış durumdayız. Mücadeleci unsurlar bunlar. İyi işlenirlerse çok şey kazanacağız.

- Çok önemli bir gözlemim de şu: Sınıfa tek yakın teori, onları saran ve onlarda yankı yapan tek teori bizim teorimiz. Bunu bizzat izliyor, yaşıyorum. İşçiler bizi çok iyi anlıyorlar. Sınıfın içindeki militan-devrimci unsurlar, kesinlikle bizi anlıyor ve biz onları kazanabiliyoruz. Bu tür unsurlara ulaşıldığında kazanılamayacak kimse tanımıyorum açıkçası. Militan olmayan, reformist politikalardan çok etkilenmiş, dahası bunu bir ölçüde benimsemiş, bir kısım işçiler dahi bizden etkileniyorlar. Tutarlı buluyor, saygı duyuyorlar. Buna çok kısmi de olsa bizzat tanık da oldum.Çok değişik akımlara sempatizan olmuş unsurlardan işçi yoldaşlar kazanabildiğimizi söylersem herhalde daha iyi anlarsın.

Şu an henüz çok azı ifade etseler de kazandığımız bu yoldaşlar öyle büyük bir şevkle çalışmaya ve yeni insanlar kazanmak üzere öyle güvenli ileri atılmaya yöneliyorlar ki şaşarsın ve bu durum beni daha çok iyimser yapıyor.

Bütün iş bu adımları bir büyük müdahale ile bir büyük gelişmeye dönüştürmeye, buna önderlik etmeye kalıyor. Sınırlı ve henüz amatör olan siyasal ve pratik çalışmamızı derleyip bir yeni atılımla büyük bir siyasal ve pratik mücadele haline getirmeliyiz. İşte ben, bugünden başlayarak Konferans'la en olgun haline getirilecek müdahaleyi bu nedenle çok önemsiyorum.

Konferans süreci ve konferansın vereceği ufuklar çok önemli diyorum. Ancak, Konferans konusuna değinmeden önce bir başka konuya da kısaca değinmek istiyorum.

Devrimci harekette tıkanma ve yeni arayışlar

Devrim ve parti sorununda asıl çözümleyici olanın işçi hareketindeki gelişmeler ve bizim bu alanda sergileyeceğimiz politik-örgütsel müdahaleler olmak kaydıyla, genel devrimci hareketin de devrim ve parti sorununun potansiyel olanaklarını oluşturduğunu unutmamak gerekiyor. Bu konuda zaman zamana karamsar olmayı körükleyici gelişmeler olmakla birlikte, iyimser olmayı elden bırakmamak gerektiği düşüncesindeyim. Henüz her şey netleşmiş değil. Dahası iyimser olmak için nedenler var.

Özetle: Halkçı teorilerin çok büyük ölçüde gözden düştüğü ve giderek açık bir iflası yaşamaya başladığını biliyoruz. Eğer bugün hala belirli ölçülerde varlığını koruyor ve belirli bir düzeyde -sınırlı da olsa- güçlerini elde tutuyorsa, bu, Türkiye'de bunun yaşamasına nesnel zemin oluşturan koşulların sürmesindendir. Bu zemin varlığını korudukça, bazen konjunktürel olmak koşuluyla, küçük-burjuva devrimciliği yeniden işçi hareketini "rahatsız edecek" gelişmeler dahi gösterebilir. Ama bu son derece arızi olacaktır. Zira eski dönem kapanmıştır. Süreç bir işçi devrimciliğine doğrudur. Bir geçiş durumudur bu ve giderek hissedilmektedir. Küçük-burjuva devrimciliği buna zorlanıyor. İşçi sınıfı ve sosyalizm karşısında, ona rağmen "devrimci olunamıyor". Çekim merkezi işçi sınıfı şimdi. Devrimci hareket teoride önemli aşınmalara uğruyor. Programını ve pratik çalışmasını artık işçi sınıfı ve sosyalizme göre düzenlemek durumunda kalıyor. İşçi sınıfına yönelmek zorunda kalıyor. "Ne olacak? bu kez halkçı söylemlerini işçi sınıfına taşıyorlar" denebilir. Evet bu yönü de var ve ilk bakışta belirleyici olan da bu olur. Nedir ki, bu fazla sürmeyecektir. En azından bir süre sonra ciddi açmazlarla yüzyüze geleceklerdir. Teorideki aşınmalar daha da derinleşmek durumunda kalacak. Daha önemlisi de bu hareketlerde henüz bir "kanat" haline gelmeyen, gelemeyen eğilimler işçi sınıfı içinde güç olmak için fırsat bulacaklardır. Yaşam onları oportünist-tutucu, sınıfa yabancı öğelerle çelişkiye ve çatışmaya itecektir. Devrim ve parti sorununda ciddi olan bu tür unsurlar, o zaman kulaklarını bize daha çok

açacaklardır. Parti ve sosyalizme daha açık hale geleceklerdir. Bu yönlü istekler güçlenecektir. Bu ise, -dıştan yapılacak müdahaleleri de yanında bularak-onları kendi içinde oportünist ve devrimci (sosyalist anlamda) unsurlarına ayrıştıracaktır. Hem de sadece işçi hareketi içinde olmayanlarla sınırlı değil; işçi hareketi içinde çalışmış (TKP cenahından gelen) hareketleri de kapsayıcı tarzda olacaktır bu ayrışma. Süreç bu yöndedir ve daha şimdiden bu yönlü gelişmelere sahne olmaktadır.

Sözgelimi, TDKP başta olmak üzere, "EKİM kompleksi" ile yaşayan, esası devrim ve sosyalizm konusunda bir tutuculaşmayı, hatta bir geriye kaymayı, gericileşmeyi yaşayanlar bile, çok çiddi açmazları yaşıyorlar. Bize karşı gericileşmeleri onları kurtarmıyor. Sadece biraz daha fazla ayak diremelerinden sözedebiliriz. Öte yandan, sınıf açısından daha çok ciddiye alınabilecek kesimlerde daha şimdiden **potansiyel anlamda** önemli gelişmeler-kaynaşmalar var. Onlara bakmak, ciddi bir biçimde onları izlemek, hatta ilişkili olmak gerekiyor. İçlerinde ciddi tartışmalar var. Ve habire bir ayrışmayı yaşıyorlar. Yalnızca en son örneklerden biri olduğu için bir *"10 Eylül"* çevresini alalım. Devrim konusunda olumlu, ileriye açık tartışmaları var, biliyorsun. Güçleri işçilerin içinde. Bazı vurguları bizimkilerin benzeri. Olumlu bir gelişme bu. İçlerinde henüz netleşmeyen bir ayrışma var. Devrimci ve oportünist unsurların ayrışmasıdır bu. Şunu kesinlikle bilmek gerekiyor. Bu ayrışmalarda tayin edici olan - hem düşünsel ve programatik, hem de pratik açıdan- devrim ve parti konusunda ciddi olup olmamak oluyor. Bu konularda içten ve ciddi olanlar kesinlikle diğerlerinden ayrılıyor ve olumlu bir çizgiye yöneliyorlar. İlginçtir, TKP cenahından devrimci öğeler çıkabiliyor. Çıkar, zira Türkiye bir devrim ülkesidir. Sosyalizme gebedir. Sosyalizmi özleyenler hareketlenmek durumunda kalıyor. Sosyalist unsurların umutsuzluğa düşmedikleri takdirde bir kanat halinde kendilerini ifade edeceklerini beklemek hakkımız vardır.

Bir diğer örnek " İşçinin Sesi"dir. Ki ciddiye alınmalılar. İşçi sınıfı içinde ciddiye alınması gereken nadir güçlerden biridir diyebiliriz. Bunu sadece işçiler içinde çalıştıkları ve belirli bir güce sahip oldukları için söylemiyorum. Nitelik bakımından da önemlidirler. Kabul edilmelidir ki kusurlarına rağmen, anti-kapitalist bir perspektife sahipler. " İleri demokratik devrim" saçmalığına rağmen bu böyle. Kaldı ki şimdi onu terkedeceklerine dair belirtiler de var. Sosyalist devrimi savunmaları sözkonusu. Dahası, subjektivist ve abartmacı eğilimleri olsa bile, devrimi propaganda ediyorlar. Pratik politika yapma konusunda epeyce ileriler. Bu işi iyi kötü beceriyorlar vb. vb. İşçi hareketi içindeki sosyalist bir eğilim olarak isimlendirilmeye hak kazanmaları için bazı adımlar atmaları yeterlidir. Ciddi kusurlarına ve handikaplarına rağmen bu olanaksız değil.

Bir örnek de bizim kesimden TİKB. Bu arkadaşlar henüz halkçılıkla epeyce malüller kanısındayım.. Net bir perspektif ve yönelişleri olduğu söylenemez. Karar vermiş değiller henüz. Kendileri "çok net olduklarını... kendi teorilerini inandıklarını vb." söylüyorlar. Ama bu inandırıcı değil. Bence bu arkadaşlar bazı temel teorik sorunlarda henüz net bir karara varmış değiller. Belli bir açmaz içinde olduklarını düşünüyorum. Ne ki bu fazla sürmez. Rahatsızlıkları artacak. Peki hangi yöne? Ben iyimserliğimi hep koruyorum. Neden? Birincisi bu grup devrimi çok ciddiye alıyor. Devrimi ciddiye aldıkları için tutucu olamıyorlar. Programatik düzeyde ele alındıklarında "diğerlerinden ne farkları var" denebilir. Yüzeysel bakıldığında bu doğrudur. Ama bir diğer yön var ve diğerlerinden köklü farklılıklar da taşıyorlar. Sosyalizm perspektifi bu grupta daha güçlü. Sosyalizm onlar için ciddi bir istek ve hedef. Bu onların "bizim" cenahta sosyalizm perspektifine en açık grup olduğunu gösterir. Bu konuda önyargısızdırlar. Sosyalizm perspektifine dönükler. Sosyalist olma isteği çok güçlü. Dolayısıyla, bazı kalıpları kırmaları halinde net bir sosyalizm perspektifine ulaşacaklardır. Böylesi bir durumda ise devrim ve parti davası, küçük ama kuvvetli, manevi-siyasi bakımdan önemli bir ekip kazanacaktır.

Bir şeye değinmek istiyorum. TİKB'yi niye önemsiyorum? Bazı yönleriyle bilgin dahilinde. Bir nokta da şu: Türkiye işçi sınıfı ihtilalci olmak zorunda. Henüz değil. İşçi sınıfı ihtilale karar kılmaz, ihtilali kendi işi haline getiremezse hiç bir yere varamaz. İhtilal işini sınıfın gündemine koymak gerekir. Onu devletle yüzyüze getirmeliyiz. Şiddet öğesine yabancı devrimci bir sınıf olamaz. TİKB bir ihtilalci kuşak. Sınıfın içinde işçi sınıfı ihtilalciliği biçiminde kendisini üretirse çok şey ifade ederler.

Sonuca gelmeden önce, iyimser olmamı sağlayan bir ilginç (!) örnek daha vereyim: Partizan. Biliyorsun bu ekip teoride en geri mevzide duruyor. Fakat gel gör ki onlar bile ilerliyor. Sosyalizm fikri onların içinde -**tabanında**- bile tartışılıyor. Özellikle 12 Eylül sonrasında ilişkisiz kalıp, işçileşen (ve sana ilginç bir bilgi, Partizan'ın **dağınık ve örgütsüz** vaziyette işçiler içinde o denli yaygın taraftarı ile karşılaşıyoruz ki, şaşarsın) unsurlar sosyalizm düşüncesine yabancı değiller ve kazanılmaya açıklar, vs. vs.

İşte bütün bunlar devrimci hareket hakkında iyimser olmayı gerektiriyor. Fazla hayalci olmamak kaydıyla bu durumu bilip, ciddi bir siyasal pratik geliştirebilir ve müdahalede bulunabilirsek, onların içinde dağınık halde var olan ama kendisini bizim türden ifade edemeyen sosyalist öğeleri kazanıcı olabiliriz. Müfrezeleri çoğaltabiliriz. Çoğaltmalıyız. Zira tüm bunlar da parti potansiyelleridir.

Bunun için de bizim;

- İzledikleri evrimi ve geldikleri noktayı, hem düşünsel ve hem de pratik bakımdan iyi analiz etmemiz,
- geçmişteki gibi eleştiri yönü ağırlıkta olan metinler değil, analiz yönü, propaganda yönü ağır basan teorik-siyasal çalışmalarla yöntemli bir çaba sarfetmemiz,
- varsa, sosyalist öğelerle direkt kontak kurup desteklememiz gerekiyor.
- Ve tabi işçi sınıfı içinde militan bir pratik sergilememiz, işçi sınıfı devrimciliğini sır olmaktan çıkarıp somut ve canlı bir olgu haline getirebilmemiz gerekiyor. Bu sağlanırsa, bu potansiyellerin parti davasına kazanılması sadece zamana kalır.

Konferansa dair öneriler

Yeniden Konferans sorununa geliyorum.

Konferans ve gündemi konusunda düşüncelerim en özlü biçimde şöyledir.

Ben, eski usul, MK'nın aradan geçen üç-dört yıllık teorik ve pratik faaliyeti değerlendiren (bunu başa alan) raporu niteliğinde bir metin üzerinde tartışma ile başlayıp, örgütü bir isim sahibi yapmayla devam edip, bazı kararların alınması vb. vb. ile biten bir Konferans düşünemiyorum. Böylesi bir yaklaşımın ürünü bir konferans son derece dar, kısır, kendisini sınırlayan ve EKİM'in gerçek kapsayıcılığına yabancı, bu nedenle de yeni marjinal bir grup örgütlemeye uyarlanmış, yararsız bir Konferans olacaktır. Böylesi bir yaklaşım ve bunun ürünü bir Konferans yapmaktan uzak durmalıyız. Yazık ki bir çok yoldaş -istisnaları olabilir- belki de tamamına yakını bu tür bir Konferans tasavvur ediyor ve bekliyor. Bizim eski tarz, çokça yaşanmış pratikler sergilememiz gerekiyor. Bize gerekli de değil.

Konferans yukarıda kabaca özetlediğim çerçevede düşünmek EKİM'in kapsayıcılığından hiçbir şey anlamamaktır. EKİM bir marjinal akım değildir ve öyle de düşünülmemiştir. EKİM kendinden -çıplak güç ve olanaklarından- öte bir anlam taşır. EKİM bir devrim ve sosyalizm hareketi, bir parti hareketidir. EKİM devrimdir; gündeminde devrim vardır, işçi sınıfı vardır, sosyalizm vardır. Dahası EKİM enternasyonal bir içerik taşır; dünya devrimi ile de yakından ve kaçınılmaz bir ilişki içindedir. Tüm temel vurguları da netlikle bunları anlatır. Bunlara bir çağrıdır ve bunları örgütlemeye dönüktür. Maddi güçler anlamında -yalnızca kendisiyle sınırlı güçleri değil- devrim ve sosyalizme ilişkin tüm potansiyelleri kapsayıcıdır. "Biz" bizden ötedir. Öyle bakmalıyız.

(...)

Gündem ne olacak?

Bence gündem bellidir. Gündemi "Türkiye bir devrim ülkesidir", "Devrimin merkezi Türkiye üzerine kayınış bulunuyor", "Devrimi hazırlamak, eşdeyişle parti, en acil ve hayati sorundur", "Türkiye devrimi dünya devrimi için gereklidir" şeklindeki temel vurgularımız kendiliğinden bize veriyor. Bu vurgular her türlü kapsayıcılıktadır. Ve EKİM bu kapsayıcılıkla üstüste gelmektedir. O halde EKİM'in gündemi bellidir. Şunları tartışmalıyız; somutça, bize şunlar gerekli:

1- Türkiye devriminin karakteri, itici güçleri ve hedefleri konusunda, çözümleyici nitelikte yoğun teori içerilmiş bir politik metin. İlk tartışma tüm kapsayıcılığıyla bu olmalıdır. Bu metin bugüne kadar yazdıklarımızın bir tekrarından çok, onları gelinen yerde - mevcut gelişmeleri hesaba katan bir yaklaşımla yeni bir düzeyde açıklayıcı bir nitelik taşımalıdır.

2- Devrim için bize parti gerekiyor. Acil ve yakıcı bir ihtiyaçtır. Hem, ideolojik-siyasi temelinin ne olacağı, olması gerektiğini, ve hem de, Türkiye'de bugüne kadar yaşanan pratikler, bu

konuda nesnel durum ne, çözümleyici müdahale ne olabilir? sorularına yanıtlar aranarak net bir çözüm ve tutum konmalıdır ortaya. Bilinen "Birlik" tartışmalarının dar sınırlarının ötesinde bir sorun olarak düşünülmeli, kapsayıcı bir tartışma yürütülmelidir. Öyleyse gündemi oluşturan bir sorun da parti sorunudur.

3- Kürt sorunu: Bu sorun çok önemli. Ve kesinlikle verili Kürt hareketinin değerlendirilmesi ve ona karşı tutum gibi dar bir tartışmayı içermiyor. Salt enternasyonalist bir tutum alıp-alınama sorunu da değil. Bunları da içeren, ama bunlardan öte bir içerik taşıyor. "Yan bir sorun" değil yani. Bir devrim sorunu, bir temel sorundur. Buna göre tartışılıp, ayrı ve çok özel bir önem verilmelidir. Türkiye devriminde kilit bir rol oynuyor düpedüz. Bu nedenle "Kürt Sorunu ve Çözüm" başlığı altında, ilk metinle ilişkilendirilmiş bir biçimde özel bir metin hazırlanmalıdır. Tartışma bunu amaçlamalıdır. Bu da bize çok gerekli. Öyle ya; "Türkiye devrimi bir şanstır", "Kürtler ise Türkiye devrimi için bir şanstır". Bu vurgular içiçe-üstüste bir buluşma halinde bu metinlere içerilmelidir. Her iki sorunun birbiriyle diyalektik bağı başarılı bir biçimde işlenirse propaganda değeri artacak. Devrimimizin örgütlenmesinde çok aktif bir işlev görecektir.

4- Türkiye devrimini dünya devrimi bağlamında ele almalıyız diyoruz. Doğrudur. Türkiye dünya devrimi içinde bir şanstır ve ilişkilidir. O halde uluslararası boyut da gündemdedir. Sosyalizmin tarihsel yenilgisi, modern revizyonist akım ve kapitalizmin restorasyonu olgusu. Bu sorun da bugüne kadar açmadığımız noktalarıyla ele alınmalı, aydınlığa kavuşturulmalıdır.

Evet, gündemimiz en yalın anlatımla bunlardır. Diğer sorunlar, işçi hareketi, Kürt hareketi vb. bu konularda izlenecek politik taktikler, şiarlar bu tartışmalara bağlı olarak alt başlıklar halinde tartışılır. En iyi de ilk maddelerin kapsayıcılığı temelinde yapılan tartışmalar bu sorunlarda ne diyeceğimizi aydınlatır, kolaylaştırır. Hareketimizin kendine özgü sorunları da en iyi böyle anlaşılır.

Kapsayıcılığından uzaklaştırılmış, dar anlamda "biz" üzerinde sürdürülecek tartışmalar kesinlikle tuzaktır. Bizi daraltır. EKİM'in temel vurgularına ve kapsayıcılığına tam bir yabancılaşmayı örgütler. Bu tuzağa düşmeyelim.

Ve bir önemli nokta daha: "Ekim hareketiyiz. Konferansta bir örgüt ismi almalıyız. Konferans bu sorunu da çözmelidir", diye düşünülüyor hep. Bir çok yoldaş da bir an önce bu sorun çözülsün istiyor. Peki bu haklı bir beklenti mi? Ya da gerçekten buna gerek var mı?

Bence yok. EKİM'den daha kapsayıcı bir isim olamaz. EKİM adından daha iyi işçi sınıfına seslenebilecek, sosyalizmi çağrıştırabilecek bir isim düşünemiyorum. İlave ile, biz bir devrim hareketi, bir parti hareketiyiz. Partiye yürüyen bir müfrezeyiz. Peki niye bu isimle yetinmiyoruz? Sözgelimi Türkiye Komünist İşçi Partisi olarak resmen ve meşru bir biçimde büyüyene ve kendimizi ilan edene kadar, EKİM olarak kalmanın ne sakıncası var. Bence yok. Değiştirilmemelidir. Açıkça diyorum ki, EKİM olarak devam edelim. "Etmeyelim" diyenler için "EKİM 'in temel vurgularını ve onların yakıcı kapsayıcılığını kavrayınız", önerisinde bulunuyorum. İsim bir anlamıyla biçimsel bir olay değildir. Bir somut mesajdır. Bir etkili propaganda unsurudur. Eğer sınıf ve sosyalizm bağlamında bu işlevi görebiliyorsa ismin bir değeri var. EKİM bu işlevi çok iyi görüyor. Hem EKİM bizi biz EKİM 'i sevdik. Sınıfa ve komünistlere de sıcak geliyor. Kimse de bir yayın organı diye algılamıyor. İlerde olumlu anlamda daha çok tutulacak. Düşüncem budur.

Geriye ne kaldı? Bence geriye teknik sorunlar kalıyor. Bunlar biliniyor. Yazmaya gerek yok.

Sonuç olarak; "Gündem ne olacak?" "Nasıl bir Konferans" denilip oyalanmaya gerek yok. İşi zora sokmayalım. Öneri ve düşünceleri hızla belirleyip şimdiden gündemi tartışmaya başlayalım. Ki konferans bu tartışmaların olgunlaşıp onaylandığı bir yer olsun. Ancak bu şekilde yararlı olur.

O halde sonuca varalım. 4-5 sayfalık bir perspektif yazısı, tartışmayı başlatmaya yeterlidir. Uzun gündem maddeleri -uzun tartışmalara gerek yok. Sorun bir perspektif sorunudur. "Perspektif-gündem budur", denilince tartışma başlar.

S

Mayıs 1990

Gerçeklerden kaçılamaz

Aile yapımın ilerici olması nedeniyle küçük yaşlardan beri Türkiye'nin sorunlarına duyarlılık gösteriyordum. 1976 yılında Liseye başlarken düşüncelerim daha olgunlaşmış ve devrimcilikte ifadesini bulmuştu. Yöremizde Dev-Yol'un etkisi olmasına rağmen, tercihimi yaparken öncelikle devrimci olmayı ve buna denk düşecek bir şekilde örgütlenmeyi hedeflemiştim. Bölgemizde çok yaygın yaşandığından dolayı söylüyorum, ne için mücadele ettiğinin bilincine varmadan bir örgütün neferi olmanın kısa sürede insanı tükettiği, güvensizliğe ittiği ve yorgun bıraktığından, öncelikle soru sormayı, tartışmayı ve yaratıcı olmayı düşünüyordum. Oysa fazla soru soranlar pek sevilmiyordu. Bu nedenle uzun bir süre bağımsız (gruplardan) kaldım.

1979'larda feodal ilişkilerin de etkisiyle THKP-C/ HDÖ örgütünün sempatizanı oldum. Teorik çalışmanın dışında, gençliğimin de verdiği dinamizmle pratik olarak hareket etme isteğim; ilk başlarda yetersizliğim, daha sonra da 12 Eylül faşizmi nedeniyle gerçekleşemedi ve 12 Eylül'le birlikte ilişkiler koptu.

1985 yılında İstanbul'da işçiliğe başladım. İlk fabrikam ve işçilikle ilk tanışmam, üretim ilişkileri ve işçi sınıfının varlığını ilk o dönemde hissettim. Bu üretim ilişkileri düşüncelerimin değişmesini ya da en azından çelişkilerim olmasını sağladı. Ama ilk gözağrımı da unutamıyordum. Bu süre içinde tekrar ilişkiler kurdum. Fakat 12 Eylül'ün yarattığı sonuçların görmezden gelindiğini, işçi sınıfının nicel ve nitel gelişiminin kavranamadığını, geçmişin ciddi bir muhasebesi yapılıp, bana göre bir çok düşüncenin reddedilmesi gerekirken, insanların bu 5-6 yıl içersinde kafalarını kuma gömdüklerini, çıkardıklarında ise nerede kalmıştık dediklerini, şimdiki kavrayışının çok gerisinde kalınakla birlikte, o dönemde yeni yeni kavradığım küçük-burjuvazinin tipik özelliklerini gördüm. Bu düşünceyle tekrar kurmuş olduğum ilişkiyi bitirdim.

1986-89 döneminde kendimi örgütsüz bir kimse olarak ifade ediyordum.

İlk militan işçi eylemlerine sahne olan çalıştığım fabrikada (...) bir çok deneyim kazandım. Bu sorumluluğumu artırdı. Bu nedenle farklı örgütsel ilişkileri olan insanlarla görüştüm (Dev-Sol, Partizan Yolu, DHB, İşçinin Sesi). Bu görüşmeler daha çok tartışma, araştırma niteliğindeydi. İşçinin Sesi'ne eğilim duyduğum bir dönemde, Platform Taslağını okudum ve EKİM'le tanıştım. Platform Taslağını çok olumlu bulmama rağmen, geçmişe eleştirileri hazmedemiyordum. Ama gerçeklerden kaçılamayacağını da biliyordum. Önyargıları yıkarak EKİM'le ilişkilerimi geliştirdim, yayınları okudum, tartıştım ve birden o görüşleri benimsediğimi hissettim

Amacım; işçi sınıfının politikleşmesine, işçi sınıfı partisinin oluşmasına ve sosyalist devrimimizin gerçekleşmesine EKİM örgütlülüğü içerisinde aktif, militan ve üretken bir biçimde güç vermektir.

Gürcan Çolak
İstanbul

Daha iyi bir Ekim...

Ekim 32.sayısını da geride bıraktı. Olumluolumsuz bir dizi eleştiri aldı. Pek çok *Ekim* okuru, yazılı olmasa bile biçime, yönteme, içeriğine ilişkin görüş belirtti. Bu eleştiriler şüphesiz daha iyi bir *Ekim* için yararlı oldu. Eleştiriler yoldaşlar tarafından dikkate alındı, alınacaktır da.

Fakat *Ekim*'in bazı sayılarında öyle yazılar çıktı ki, konuşabildiğim tüm okurların hepsinin tereddütsüz beğenisini kazandı. Bu yazıların kimisi çoğaltılıp, dağıtıldı, kimisi de bir kaç kez okunması tavsiyesi ile birlikte verildi.

Bir önceki sayımızda B.Özgün imzasıyla çıkan "yabancılaşmanın bazı boyutları" yazısı da sözünü ettiğim yazılardan birisidir. Hayattan verilen canlı örnekler, yerinde ve güzel kıyasalamalar, sınıfı eğitmenin önemli yöntemlerinden biri olarak eleştiriler tek kelimeyle harikaydı. Doğrusu bizim her gün parça parça anlatmaya çalıştığımız bazı olaylar, ancak bu kadar bütünlüklü ve güzel belgelenebilirdi.

B.Özgün'ü sürekli okumak umuduyla.

Can Utku
İstanbul

"Çöpçüler" ve çanak yalayıcılar

Boyalı burjuva basını ve bu basının besleme köşe yazarları, İstanbul Belediye işçilerinin direnerek kazandığı ücret artırımı ile (ki bizce bu ücret artışı azdır) birlikte, belediye işçilerine karşı yoğun bir saldırı başlattılar. Saldırılar, görünüş itibariyle belediye işçilerine yönelmiş gibi görünüyorsa da, özü itibariyle Türkiye işçi sınıfını hedeflemiştir. Varlığı burjuva düzenin varlığına bağlı basın patronları tarafından önüne attıkları kemikten mahrum olmamak için işçi sınıfına havlamayı daimi görev bilen yazarlar, alçaklığın ve bayağılığın doruğuna ulaştılar. Sahte halk dostu maskelerini bir kıyıya atarak, gerçek yüzlerini, emek ve özgürlük düşmanı yüzlerini gösterdiler. Saldıranların saldırıları, biçim, içerik ve amaç bakımından birbirinin tıpkısı olduğu için, bunlardan iki örneğe, *Günaydın* ve *Milliyet* örneğine değineceğim.

"Gelir Çekişmesi Başlayabilir..."

"Şimdi toplumda tüm kesimler, (Ben bir temizlik işçisinden daha mı az maaş alacağım) kompleksi içine girerek, gelirlerini yükseltmek için direnişe geçerler."

Belediye işçileri farkında olmadan! nasıl da kötü örnek olmuşlar, hakları gaspedilen öteki emekçilere.

"... Ücret, herkesin kendi ürettiğinin bir parçasıdır. Üretilmeyen bir şey karşılığında ücret olmaz!"

Kabulümüzdür. Üretmeyen yemez ilkesinin, sosyalist ilke olduğunu ne çabuk unutmuş bu çanak yalayıcı. Hani sosyalizm dünyanın en kötü rejimiydi! Ne söylediğini biliyor mu bu bay yazar acaba!

Devam edelim;

" İstanbul Belediyesi temizlik işçilerinin aldıkları zam, sendikalaşma ve toplu pazarlık konularının ön plana çıkmasını getirecek. Sendikal bilinç yükselecek ve diğer kesimler" i de sendikalaşmaya itecektir, diyen bay yazar, haklarını almak için örgütlenmek gerektiğin görebilecek örgütsüz emekçilere belediye işçilerinin kötü örnek olduğunu, üstüne basa basa vurgulayarak, hak aramaya karşı olduğunu açıkta ortaya koymaktadır. Yani, bay yazar demektedir ki; hak, yani karın doyurmak, yani insanca yaşamak işçilerin, öğretmenlerin, emekçilerin neyine? Haksızlığın tek hak olduğu düzen sürüp gitmeli, ona göre.

Biz sınıf bilinçli işçiler olarak, üretmeyenin (yazarımız buna katılmaktadır!) yemesine karşıyız. Yani, yazarımız da dahil olmak üzere çalışmayanların yemeye hakkı yoktur diyoruz. Peki bu durumda yazarımız ne yiyecektir, hiç düşünmüş müdür? Sanmıyorum. İşçiler, emekçiler olmasa, ekmek, süt, yağ, un vb. yiyecekler olmazdı. Bunlar olmayınca da, bay yazarımızın anası, babası bunları yiyemezlerdi ve böylece bay yazarımız da olmazdı. Yani bay yazarı biz yarattık. Yazarımız bütün bunları bir çırpıda unutarak, kendi varlığını tehlikeye atmak olan: "üretilmeyen bir şey karşılığında ücrette olmaz" ilkesini farkında olmadan ileri sürüyor. Gözleri emek düşmanlığıyla öylesine kararmış ki, neyi, nasıl söylediğini, söylediğinin sonucunun nereye vardığını hesap etmeyi bile unutmuş.

Milliyet yazarı Hasan Pulur'a gelince;

Hasan Pulur "Çöpçü ve Diğerleri" başlıklı yazısında "çöpçüler"le diğerleri arasında kıyaslamalar yaparak, "toplumsal denge"nin nasıl bozulduğunu göstermektedir.

"5 yıllık çöpçüye 1 milyon 350 bin lira, 31 yıllık profesöre 1 milyon 750 bin lira... beş yıllık polis 765 bin lira" gibi rakamları arka arkaya sıralıyor.

Patronların son 10 yıldır işçilerin kanını nasıl emdiğinden ve hala emmeye devam ettiklerinden hiç mi hiç sözetmiyor. Hayali ihracat ihraç edenlerden, davulculardan, jurnalcılardan, emmilerden, dayılardan, biraderlerden, şeriatçılardan, soyguncular dan, on milyonlara imza atan müdürlerden, TBMM'de uyuyan, tesbih çeken, başını sallayıp milyonları alan milletvekillerinden tek bir kelime dahi sözetmiyor. Toplumsal dengeyi bunlar bozmuyorlar. "Çöpçüler" bozuyor. Milyonarca lira transfer ücreti alan en az 3 milyona imza atan bay Pulur'un kendisi toplumsal dengeyi bozmuyor da, bay Pulur'un sokaklara dağıttığı iğrenç düşünceleri süpürerek çöplüğe atmak zorunda kalan "çöpçüler" bozuyor.

Bay Pulur (ya da bay Pulurlar), toplumu zehirlemen için, patronun tarafından sana ödenen ücreti az buluyorsan, buyur gel çöpçülük yap. Sen çöpçülük yaptın da, biz yapma mı dedik. "Olmaz mı?" "Yapamaz mısın?" Öyleyse otur oturduğun yerde.

Çocuklarımızı kandırarak, çocuklarımızı gaze-

telerini almaya zorlayan patronlarınızın kazandığı milyarlar, toplumsal dengeyi bozmuyor, koruyor değil mi bay Pulur.

Bay Pulur, gazetelerin 1 yılda, çocukları kandırmak için kaç bin m^3 ağacı yokettiklerini, kar hırsı yüzünden yok ettiklerini, belediye işçilerinin maaşlarını hesaplar gibi eline kalemi alıp hesap ettin mi? İçtiğin viski değil bay Pulur, madencilerin, inşaatçıların ... kanıdır. İşçilerle kıyasladığın profesörlere gelince bay Pulur, onların en az yarısı, değil 1 milyon 750 bin lira, kuruşa bile değmezler. (Kanıt mı bay Pulur, kanıt sizsiniz). Çöpçülerin çöp arabalarının içi, o profesörlerin kafasının içinden bin kat daha temiz! Pisliğin bedeli 1 milyon 750 bin liraysa, pisliği çöplüğe atan emekçilerin bedeli onlardan yüz kat daha fazladır.

Evet bay Pulurlar! Evet bay Pulur! siz aydınsınız. Siz, sosyal-demokratsınız. O kadar çok aydınsınız ki, aydınlığınız gözlerinizi kör etmiş. Burjuvazinin kemiklerinden başka hiç bir şeyi göremez olmuşsunuz. "Yalan mı?" Biz işçiyiz bay Pulur, yalan söylememiz için hiçbir neden yok. Senin bize düşman olmana aldırmıyoruz. Çünkü sen, kendi çocuklarının düşmanısın, kendi çocuklarını kandırıyorsun, onlara, her gün yalan üstüne yalan söylüyorsun. Nasıl mı? Pis boğazını düşüneceğine, biraz da bunları düşnürsen bulursun.

Lanet olsun, bütün yaşamını emek sömürüsünün üstüne kuranlara!

Lanet olsun, kişisel çıkarlarını toplum çıkarlarının üstünde görenlere, gösterenlere! İnsanlık onurunu hiçe sayanlara!

Lanet olsun, pis boğazı için emekçilere karşı olanlara, karşı olanların uşaklığını yapanlara!

Lanet olsun, kendilerine aydınım diyerek, yobazlığın, gericiliğin, sömürünün, işkencenin, katliamların, baskının temsilciliğini yapanlara!

Kahrolsun insanlığın can düşmanı kapitalizm ve onun her türden ve renkten uşakları!

Yaşasın sosyalizm!

M.G.

"Hodri Meydan"da çocuk ölümleri

İşçi sınıfını, özgürlük mücadelesi veren Kürt halkını, emekçileri, gençleri dipçik zoruyla durduramayan Türk burjuvazisi, sosyal-demokrat uşaklarını devreye sokarak, proletaryanın ve Türkiye halklarının mücadelesini amacından saptırmaya son yıllarda daha çok çabalar oldu. Yalan, dolan, entrika TC'nin toplumsal muhalefete karşı, sosyal demokratların ağzına koyduğu üç önemli şey bunlar. Öğüdünü yuvasından alan Uğur Dündar sosyal demokratlığın en somut örneklerini TV ekranından sunmaya devam ediyor. Hem de "Hodri Meydan"ca! Biz, bay Dündar'ın bu program karşılığında aldığı 70 milyona yakın ücreti bir kenara bırakarak, bay Dündar'ın "halk severliği"nin ne anlama geldiğini bay Dündar'ın bize öğrettikleriyle açıklayalım.

Eli yüzlerce evladımızın kanına bulaşan Kenan Evren'i, Melik Gökçek'i, Abdülkadir Aksu ve programlarına konuk ettiği öteki cellatları da bir yana bırakalım.

Şeriatçıları, mollaları, üfürükçüleri nasıl hoş gösterdiğini de hesaba katmayalım.

Biz, son bir programına, çocuk ölümlerine ilişkin programına bakarak, Bay Dündar'ın "toplumsal yaraları" nasıl keşfettiğine ve bu yaraların sarılması için neler önerdiğine bir göz atalım.

Doğumevi yetersizliğinden ve mevcut doğumevlerinde ise yeterli küvez bulunmadığından yılda yaklaşık 100 bin çocuğumuz ölmektedir. Bunu öldürenler de öldürülen çocukların anne ve babaları da biliyor. Bay Dündar dünyanın bildiği bu gerçeği yeniden "keşfediyor". "Keşfettiği" bu olayın çözümü için sağlık bakanından görüşlerini alıyor. Bakan:

"Sayın Dündar, gerçekten çok üzücü bir olay. Ama takdir edersiniz ki, imkanlarımız yetersizdir. Bugün bir küvez 50 milyon liradır. İmkanlarımız genişledikçe, sorunu çözmeye çalışacağız. Hükümetimiz olayın üstünde önemle durmaktadır. "

Bay Dündar, bakanın bu açıklamasını onaylayan açıklamasıyla suçu imkansızlıkların üstüne atmış, hem çocuklarımızı katleden TC'yi aklamış, hem de "kafası çalışan" bir programcı olarak,

(Devamı s.31'de)

İnönü'nün Kürdistan gezisi
Aldatmak artık kolay değil

S. Metin

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Mayıs ayında, Kürdistan'ın Mardin, Siirt, Hakkari, Van vb. il ve ilçelerini kapsayan bir geziye çıktı.

İnönü'nün gezisi, seçim gezisi gibi olağan bir gezi değildi. SHP Genel Başkanı bu kez farklı bir amaçla; Kürt halkı ile TC arasındaki soğukluğu gidermek gibi özel bir görev yerine getirmek üzere Kürdistan'daydı. Nedir ki zamanı yanlış seçmişti!

Kürdistan eski Kürdistan, Kürt halkı da eski uysal, bilinçsiz halk değildi artık. Son 5-6 yıldır yaşanan "özel savaş" Kürt halkı ile TC arasındaki uçurumu iyice derinleştirmişti. Halk, kaderini sömürgeci burjuvazinin ona zorla kabul ettirdiği koşullarda yaşamakta görmüyordu artık. Kürtler İnönü'nün de itiraf ettiği gibi hızlı bir politikleşme sürecindeydiler. Ne devlet, ne SHP ve diğer burjuva partiler, ne de burjuvazinin Kürdistan'ı elde tutmada ittifak yaptığı yerel güçler (Kürt feodalleri ve aşiret beyleri) bu gidişatı durduramazdı. Kürt özgürlük mücadelesi bu güçlerin tümünü karşıya almış, Kürt halkı ile bu güçlerin tümü arasındaki bir savaşa dönüşmüştü. Kürdistan adım adım TC'den bir kopuşu yaşıyordu. Mart ayı sonlarında başta Mardin ve ilçeleri olmak üzere Kürdistan'ın bir çok il ve ilçesinde yaşanan eylemlilik de bunun ifadesiydi.

İnönü gezisinin ilk durağından başlayarak uğradığı her yerde bu gerçeği bir kez daha gördü, yaşadı. Kürt halkı geçmişte Kürdistan'a gelen muhalefet parti ve liderlerine özellikle ilgi gösterirdi. Oysa İnönü ile hiç ilgilenmedi. Çoğunluğunu on-onbeş yaşındaki gençlerin oluşturduğu küçük kalabalıklardan ise hep protesto sesleri yükseldi: "Devletçi ve kararnameci İnönü hangi yüzle Kürdistan'dasın?" Bu protesto çığlıkları karşısında İnönü kulaklarına dek kızardı...

Devletin zulmü son 5-6 yılda on kat daha artmıştı. Nedir ki Kürtler "ağlama duvarı"na ihtiyaç duymuyorlardı artık. Dile getirilsin, bir çözüm bulunsun diye dert anlatmıyorlardı. Kürtler yaşayarak öğrenmişlerdi. İnönü gibi bir asker bir papaz kılığındaki ikiyüzlü liderlere ve devlet partilerine güvenmiyorlardı. Çözümü ise yalnızca kendi güçlerinde görüyorlardı, bunu söylediler İnönü'ye. İnönü korku içinde! "Bu iş bitmiş", diyor, "gerçek bu". "Ama neden?"

Nedenleri var. Ve tarih yazıyor:

Türkiye işgal altında. Türk sultanı Türkiye'nin kaderini işgalci güçlere bağlamış. Türk halkı ise dayanılmaz bir esareti yaşıyor.

İşgal'in bir sahası da Kürdistan. Fransız askerleri de Kürtlerin üzerine çullanıyor. Ama çabuk püskürtülüyorlar.

Misak-ı Milli tehlikede... Kürtlere ihtiyaç var... "Kürt" sözcüğüne dokunulmuyor bu koşullarda. Dahası "Kürtlere özerklik" bile vaadediliyor. Kürtler, henüz "kardeştirler"! Burjuvazinin dilinde ne aldatıcı bir sözcük! Daha bu aldatıcı sözcüğün ikiyüzlü ve yalancı Türk burjuvazisinin dilinden düşmediği günlerde "kardeş" Kürt halkı Koçgiri'de boğazlanıyor... Devlet politikasıdır bu. Devletse Seyit Rıza'nın çok yerinde bir sözüyle "yalancı ve şerefsiz" bir devlettidir. Hep aldatıyor.

Kürt halkı ise bilinçsiz ve bir anlaşılmaz(!) içtenlikle hep aldatılmayı bekliyor. Aldatılmaya en yatkın olanları ise "egemenler"i. "Egemenler"in özellikle bir kesimi aldanmaya ve aldatılmaya adeta bilerek yöneliyor. Bir çarpıcı örneğini Dersim mebusu yaşlı Diap Ağa veriyor...

Tarih yirmileri gösteriyor. Yunan kuvvetlerinin ilerleyerek Eskişehir üzerinden Polatlı' ya kadar yaklaştığı haberi geliyor. Türk Kurucu Meclisi, TBMM'sinin başkent yapmayı düşündüğü Ankara tehlikede... TBMM tehlikede... Memleketin ve milletin bekaası için TBMM'sinin ve onun değerli üyelerinin derhal Ankara'yı terkedip Kayseri'ye nakli öneriliyor. İşte tam da bu sırada o güne değin hiç konuşmayan, her karara sessiz bir uysallık içinde parmak kaldıran yaşlı Diap Ağa, bu kez sesli olarak parmağını kaldırıyor, kürsüye geliyor ve ağlamaklı bir biçimde, "bana bir silah verin, ben burda kalıyorum" diyor. Rolünü iyi oynuyor! Huşu içinde alkış alıyor, kucaklanıyor. M. Kemal ile bir hatıra fotoğrafı çektirmeyi hak ediyor, çektiriyor. TBMM Ankara'da kalıyor. Diap Ağa aldatılıyor mu, aldanmak mı istiyor? Yanıtını Lozan'da alıyor.

Türk Kurtuluş savaşı, zafere doğru ilerliyor. " İlk hedef Akdeniz"dir. Yunan ordusu dağılıyor. Akdeniz'de denize dökülüyor. Emperyalist işgal-

ciler yorgun ve biraz da isteksizler. Kendi aralarındaki çelişkiler iyice derinleşmiş bulunuyor. Dahası TBMM ve M. Kemal Türk halkının nezdinde meşruiyet kazanmış durumda. İstanbul hükümeti ve Türk sultanı ise kaçmaya hazırlanıyor. Yeni ve meşru iktidara yerini bırakması zorunlu oluyor.

Ankara hükümeti ve M. Kemal, fırsatı iyi değerlendirmek, dahası Lozan'a daha güçlü gitmek istiyor. Emperyalistlerin elindeki kartları iyi biliyor. Ama "koz"lar bu kez kendisinin elinde. "Kozlar" Kürtlerdir. Aşağılık bir biçimde Kürtleri "koz" olarak kullanıyor. "TBMM hem Kürtlerin, hem de Türklerin meclisidir" diyor Ve "Memleket yalnızca Türk, Kürt ulusların değil, bütün anasır-ı islamiye'den müteşekkildir" buyuruyor. Yine aldatıyor. Sözde Kürtlerin temsilcilerinin de içinde buluduğu bir heyeti "ikinci adam" İnönü ile birlikte Lozan'a gönderiyor. "Bakınız biz hem Türk hem de Kürtleri temsil ediyoruz ve ayrılmak da istemiyoruz" , demek istiyor böylece. Filmin bir diğer bölümü de Ankara'da çekiliyor. Bizzat M. Kemal'in isteği üzerine Elazığ mebusu Hasan Hayri meclise getiriliyor, alkışlattırılıyor.

İnönü, Lozan'da "koz"ları iyi kullanıyor. Misak-ı Milli'yi emperyalistlere onaylattırıyor. Fermandır bu, Kürtlerin fermanı. Kürtlerin esaretinin, Kürdistan'ın ise sömürge statüsünde tutulmasının devamını anlatıyor.

Türk Kurtuluş Savaşı zaferle sonuçlanıyor. Türk sultanı kaçıyor. Teokratik Osmanlı yönetimi yıkılıyor. Yerine tek bir ulusun devleti TC kuruluyor, öyle ilan ediliyor. Artık temel şiar "Ne mutlu Türküm diyene"dir. Türkiye'de Türklerden başka ulus yoktur! Kürtlerin, ulusal kendi kaderini tayin hakkı bir yana, varlığı dahi kabul edilmiyor. "Kardeşlik" bitiyor. Yok sayılıyor ve "yok" olması için yok edilmeye çalışılıyor...

"Kürt egemenleri" hala aldatılmayı istiyor. Hasan Hayri hala anlamıyor ya da anlaması gerekiyor. 1925'leri bekliyor.

25'lere doğru Kürt aydınları ve egemenlerinin bir kesimi aldatıldıklarını anlamaya başlıyorlar. Kürt Özgürlük Cemiyeti kuruluyor. Kürdistan'da gizli bir faaliyete girişiyor. Albay Cibranlı Halit ve bir kısım Kürt aydını ve yurtseveri bir Kürt ayaklanması hazırlığına giriyorlar. Ama çabuk tasfiye ediliyorlar. Egemenlerin işbirlikçi kesiminin jurnalini yiyorlar. Albay Cibranlı Halit tutuklanıyor... İş, ruhani lider Şeyh Sait'e kalıyor. O sürdürüyor. Erken bir kalkışma oluyor. Palu, Genç, Dicle vb.i alıp Diyarbakır'a dayanıyorlar. Ankara'ya haber tez ulaşıyor. Fethi Okyar hükümeti bir gecede düşürülüyor. Görevi İnönü üstleniyor... İnönü derhal Takrir-i Sükun kanununu ilan ediyor. Kürtler yok edilecek!

Sınırsız bir kin ve düşmanlıkla Kürtlerin üzerine çullanılıyor. Şeyh Sait yakalanıyor. Birlikte yola çıktığı arkadaşlarıyla birlikte İstiklal Mahkemelerinde göstermelik bir yargılama sonucu asılıyor. Hasan Hayri aldatıldığını ve aldandığını anlıyor, ama geç anlıyor. "Geç anlamış olsam da kendimi Kürt bağımsızlığına feda ediyorum" diyebiliyor ancak.

Şeyh Sait'i Ağrı izliyor. Akibet aynı oluyor. Zilan Deresi'nde bir yeni katliama maruz kalıyor Kürtler... Kemalizm, gemi azıya almış. Sahnede yalnız tek parti (CHP) var. Dönem tek parti dönemi. Kürtler bir yandan "yok" sayılıyor, bir yandan yok ediliyor. İnönü'nün bir bakanı (Mahmut Esat Bozkurt) ,"Bu memlekette yalnız Türkler efendidir... Türk olmayanların sadece köle olma hakları vardır", diyor. Kürt ulusu tarihten silinmek isteniyor. "Türk Tarih Tezleri" yazılıyor. "Güneş Dil Teorisi" icatediliyor. Bunları 1933-34 tarihli tipik sömürge kanunları olan "Mecburi İskan Kanunları" izliyor. İstiklal Mahkemeleri hiç durmuyor. TC'nin savcıları habire idam kararları çıkarıyorlar. Paşalar sınırsız yetkilerle donanmış. Her biri bir sömürge valisi... Kürdistan'ın bütünüyle sömürgeleştirilmesinin önündeki engeller bir bir temizleniyor. Sıra Dersim'e geliyor. Dersim hiç işgal edilmemiş. Ne Osmanlı ne Türk hükümeti boyun eğdirememiş Dersim'e. Bir "çıbanbaşı". " İkinci adam" İnönü yine sahnede ve atak. "Çıban deşilmelidir"! Bu kez Dersim'e sefer başlıyor. 37'de başlıyor kırım. Yaklaşık 70 bin Dersimli Kürt vahşi TC ordusu tarafından katlediliyor. '38 boyunca sürüyor kıyım... Dersim direniyor, direniyor ama aldanış da sürüyor hala. Ak saçlı Seyit Rıza, dostluğunu kazanmış TC'nin Erzincan valisine ulaşmak için hızla Erzincan'a doğru yol alıyor. Ölüme koşuyor. Yakalanıp Elazığ'a götürülüyor. Oğlu ve dava arkadaşlarıyla birlikte Elazığ'da bit pazarında kurulan darağacına çıkarılıyor. Seyit Rıza yiğit, Seyit Rıza meydan okuyor. Nedir ki aldatılmayı yediremiyor kendine. Basıyor küfürü: "Hukumeta be şeref u zurekar!" Yalancı ve şerefsiz hükümet, Seyit Rıza ve Dersim'i de düşürüyor.

Artık tüm isyan ateşleri söndürülmüştür. Kürt halkı geçici bir süreyi kapsasa da, susturulmuştur.

Bütün bir Demokrat Parti dönemini, Kürtler suskun geçirdiler. Kürt egemenlerinin en büyükleri DP saflarına akın ettiler. Sömürgeci burjuvazi bu dönemde Kürt egemenleriyle, Kürt olduklarını inkar ettikleri, Kürtçe konuşmadıkları, Kürtlük adına herhangi bir hak iddia etmedikleri ve Kürdistan'ın sömürge statüsünde tutulması için burjuvazi ile gönüllü işbirliği (yani uşaklık) yaptıkları sürece iyi geçindi, onlarla ittifak yaptı. Ne ki, devlet aynı devletti. Kürtler suskun kalsalar da devlet hep tetikteydi. Kürtler devlet için hep potansiyel bir tehlike, potansiyel bir düşmandı. Gevşemeye değmezdi. Devletin sopası hep üzerlerinde olmalıydı.

'60'lardan günümüze kadarki yakın tarih biliniyor. Bu yakın tarihte de Kürtler, benzer uygulamalara maruz kaldılar. Jandarına zulmünün yerini komando zulmü aldı. Kürtlerin varlığı inkar edilmeye devam edildi. Sözgelimi Orgeneral Cemal Gürsel'e göre "Türkiye'de Kürt yok"du. Kürt diye bilinenler aslında "Dağ Türkleri" idi. Devlet partisi CHP'nin yeni lideri Ecevit, konuya daha bir açıklık kazandırıyordu: Ona göre Türkiye'de etnik gruplar vardı, ama ulus sayılmazlardı. Tersine bu etnik grupların tümü birlikte tek bir ulus, Türk ulusunu oluşturuyorlardı. Dolayısıyla Türkiye'de Kürt sorunu diye bir sorun yoktu. Ecevit'e göre doğu ile batı arasındaki sosyo-ekonomik dengesizlikti. O halde doğuya daha fazla hizmet götürülmeliydi. En önemlisi de Kürtler cahildi, kışkırtılmaya müsattiler. Eğitilmeye, daha çok eğitilmeye (yani daha fazla asimile edilmeye) muhtaçtılar. Feodaller ve aşiret ağaları tarafından modern Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı kışkırtılmaları da ancak böyle engelenebilirdi. Ortada ulusal kendi kaderini tayin hakkı gibi siyasal bir sorun da yoktu.

CHP bir devlet partisiydi. TC'nin kuruluşuna önayak olmuştu, ilhamını Kemalizmden alıyordu. Ecevit'in ağzından dile gelen ırkçı-şoven tezler de klasik Türk devlet politikasını ifade ediyordu. Şaşılacak bir yanı yoktu.

İşte Erdal İnönü de bu gelenekten gelmeydi. İnönü'nün bu geleneğe olan sarsılmaz sadakati yalnızca babasının dakuruculuğunu yaptığı TC'ye siyasi bağlılığından gelmiyor, yanısıra ailevi-manevi bir yönü de vardı. Babası İnönü'nün mimarı olduğu Lozan ruhunu dik tutmalıydı. Bundan asla taviz verilemezdi

E. İnönü siyaset arenasına klasik bir Türk devlet adamı profili çizerek girdi. Devletin çıkarlarını korumada hep herkesten bir adım önde göründü. En atak olduğu konu ise Kürt sorunuydu. Ne zaman Kürt sorunu gündeme gelse İnönü Lozan ruhunu hatırlatıyordu. Bu konuda çok kararlıydı ve affetmiyordu.

-Partisinin şimdiki Diyarbakır belediye başkanı Fuat Atalay, "partinin programının Kürtçe de yazılması"nı önerdi diye derhal geçici ihraç ile cezalandırıldı.

- M. Ali Eren parlamento kürsüsünde Kürtlerden sözetti diye hemen sorguya aldı. Eren'i sözlerini tekzip etmeye zorladı.

- Malatya milletvekili İbrahim Aksoy, Avrupa Parlamentosunda Kürtlerden sözaçtı diye partiden ihraç edildi.

- F. Mitterand'ın eşi Daniella Mitterand ve Fransa'daki Kürt Enstitüsünün ortaklaşa düzenledikleri "Kürt Konferansı"na katıldıkları için partisine mensup yedi milletvekilini parti kapısının dışına bıraktı.

İnönü, Kürtlere dönük en sert vuruşu ise yeni çıkarılan SS Kararnamesiyle yaptı.

Devlet tehlikede idi. Tehlike ise her zamankinden büyüktü. Kürtler Ecevit'in deyimiyle "kitle katılımlı bir halk hareketi"ne girişmişlerdi. "İntifada" denilen yerel Kürt ayaklanmaları başlamıştı ve yayılıyordu. İşgalci Türk ordusu rahatsızdı. Generaller "yetki" diyorlardı. Silaha karşı silah, düşmana karşı düşmanca bir saldırı diyorlardı. Düşman Kürtlerdi. Bekliyorlardı. İnönü durur mu? Büyük birhızla çıkmayacağım dediği Çankaya'ya çıktı. Tarih bazı bakımlardan tekerrür etmişti. Erdal İnönü babası İnönü'nün Şeyh Sait İsyanı sırasındaki ataklığını gösteriyordu. Gerçi bu kez Özalcı hükümet düşürülememişti ama aslında önemli olan devletin çıkarlarıydı. İnönü devleti göreve çağırdı. Asker bir aileden gelmeydi. Bu nedenle o da silaha silah dedi. Ve sonuçta '25'lerin Takrir-i Sükun Kanunu benzeri SS Kararnamesi çıktı. İnönünün katkısı büyüktü.

Nedir ki rahat da değildi, zayıftı. Bu ruh hali içinde Avrupa gezisine çıktı. Rahatsız olan yalnızca İnönü değildi. Batılı sermaye çevreleri ve bu arada İnönü'nün ülküdaşı Batılı sosyal-demokratlar da rahatsızdılar. Çoktandır TC'nin Kürt sorununda izlediği klasik devlet politikasını eleştiriyorlardı. Yıllarca sömürgecilik yapmış ve hala ellerinde yer yer sömürgeler tutan bu yaşlı kurtlar, bir süredir TC'nin sömürgesini elde tutmada yetersiz kaldığını, statükoda köklü bir değişikliğe başvurmadan kısmi bazı düzeltmelere (kültürel özerklik gibi) gidilmesi gerektiğini savunuyorlardı. Bu yönlü bir politikanın uzun vade-

de en yararlı politika olduğunu ileri sürüyorlardı. SS Kararnamesi tipinde önlemlerin çözüm değil, verili çözümsüzlüğü daha da ağırlaştırıcı olacağını düşünüyorlardı. Bütün bunları bir kez daha İnönü'ye hatırlattılar.

Bir yandan yığınların tepkisi ve iç kamuoyu basıncı, öte yandan Batılı yaşlı kurtların telkinleri... İnönü zayıf omuzları iyice çökmüş halde Türkiye'ye döndü.

Döner dönmez de Kürdistan'a geziye çıktı. Gerçi biliyordu, devlet politikası iflas etmişti, partisinin tabelaları sökülüp atılmıştı. Fakat devlet önemliydi, bir şeyler yapmak da gerekiyordu.

İnönü, aldatmaya geliyordu.

Ama bu kez aldanmak isteyen yoktu. İnönü karşısında aldanmaya hazır bir kitle değil, hesap soran politikleşmiş bir halk gördü. "Devletçi ve kararnameci İnönü hangi yüzle Kürdistan'dasın?" sloganı sert bir şamar gibi İnönü'nün suratına çarptı. Kendilerini destekleyen eski coşkun kalabalıklar yoktu. Küçük kalabalıklara ise söz geçiremiyordu. Fizik profesörü İnönü'nün hafızası zayıflamış olabilir, unutturmak isteyebilirdi... Ne ki Kürtler artık unutmuyordu. Hem tarihsel, hem de güncel olanı hatırlattılar İnönü'ye...

İnönü, "Kürtçe konuşmak serbest olmalıdır" dedi, Kürtler Fuat Atalay'ı hatırlattılar.

İnönü, "Kültürel..." dedi, "bilimsel araştırma" dedi, Kürtler " İsmail Beşikçi nerde?" dediler.

İnönü, "Sizin seçip gönderdiğiniz temsilciler...", "Sorunlarınızla ilgileneceğiz" demeye kalktı, "Yedi milletvekilini niye ihraç ettiniz?" cevabını aldı.

İnönü, "Bizim kaderimiz aynı, ayrılamayız" dedi, Kürtler "Yaşasın özgürlük" şiarını haykırdılar.

Erdal İnönü, SS Kararnamesine karşı olduklarını, onaylamadıklarını, halka şefkat gösterilmesi gerektiğini savunduklarını da söyledi ama hiç inandırıcı olmadı. Zira İnönü SS Kararnamesinin ruhunu savunuyor ve destekliyor. "Silaha silahla karşılık verilmelidir" politikası devletin politikasıdır. Erdal İnönü de bunu savunuyor. "Bu yapılırken halka şefkat gösterilmelidir, bunu istiyoruz", diyor İnönü. Masal anlatıyor. Onun "halk" dediği bugün devletle savaşıyor. Devletse bu "halk"ı düşman olarak görüyor. Şefkat yerine kölelik dayatıyor, olmayınca da basıyor kurşunu. İnönü ya devlet politikasından vazgeçmeli ya da bu masalı bırakmalı. Erdal İnönü devletten vazgeçmez. Olacak şey değil bu. Kürtlerin varlığının kabul edilmesinin tarihin yeniden yazılması anlamına geleceğini İnönü çok iyi biliyor.

İnönü ve onun misyonu bugünkü devleti savunmak olan partisi, bilinen devlet politikasından bir adım dahi gerilemiş değiller. Klasik devletçi politika ise günün koşullarında ulusal devrimci hareket tarafından iflas ettirilmiştir. Yüksek sesle savunulamaz hale gelmiştir. Ya da savunulması pratik bir değer ifade etmemektedir.

İnönü, bir panik bir korku ve bozgun havası içinde Kürdistan'ı adeta kaçarak terketti.

Kürdistan TC'den kopuyordu. İnönü gezisinde bunu gördü, İnönü'nün gezisi bunu gösterdi.

"Hodri meydan"...

(Baştarafı s.27'de)

toplumda kendine "saygın" bir yer edinmiş oluyor. Yani, bay Dündar, kapitalizmin suçunu, kapitalizmi korumanın bir aleti durumuna getiriyor. Böylece bir taşla iki kuşu birden vuruyor.

Türk devleti imkansızlıklar devletidir! Bütçesinin %50'sini milli savunma ve iş güvenliğine ayırmaktadır. Uğur beye program başına 70 milyon ayırmaktadır. Cumhurbaşkanına 3 ayda 7 milyar yedirmektedir. Son on yılda 10 hastane yapamayan imkansız devlet 30 tane cezaevi, binlerce cami, resmi dairelere, üniversitelere, ilkokullara, orta dereceli okullara binlerce mescit yaptırmıştır.

Sayın bakan, cumhurbaşkanı Özal 3 ayda 7 milyar yemiştir. Bu demektir ki, 12 ayda toplam 28 milyar yiyecek. Yılda yaklaşık 100 bin çocuk ölüyor. Bu günde ortalama 270 çocuk ölüyor demektir. 28 milyar / 50 milyon= 560 küvez alınabilir. Bu da 270 çocuğun iki katıdır. Yani Cumhurbaşkanı Özal bu parayı harcamakla yılda 100 bin çocuğun ölümüne sebep olmaktadır. İmkansızlıkla bunun bir ilgisi var mı?

Uğur Dündar böyle bir şey sormadı. Soramazdı da. Çünkü bakan da ona 70 milyonu sorabilirdi. Ya da TRT'ye emir verir, bay Dündar'ın arpalığını kestirebilirdi.

Bay Dündar'a, canileri, 100 bin çocuğu katleden Özal'ı şirin gösterdiği, halk dostu gösterdiği için "kızmıyorum". Çünkü bay Dündar'ın amacı halkın gerçeği görmesini engellemektir. Benim asıl kızdığım TV'sinin başınageçip de, Dündar'ın "cesurane" programlarına övgüler düzen avanak solcularımızdır.

M.G.

PKK Merkez Yayın Organı Serxwebun'un son (102) sayısından:

Çevrimli katliamı, ABD emperyalizminin yavuz hırsızlığı ve gerçekler

Kamuoyu, Türk sömürgeciliğinin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik yeni bir katliam komplosuna tanık oldu Haziran ayı içinde. 9 Haziran'ı 10 Haziran'a bağlayan gece, sömürgeci kontr-gerilla birlikleri, Eruh'un Basa köyüne bağlı Gere (Çevrimli) mezrasına baskın düzenleyerek 22'si çocuk ve kadın olan toplam 27 Kürdistanlıyı hunharca katlettiler. Katliam çok kapsamlı planlanmıştı. Sömürgeci cellatlar kendilerine gerilla süsü vererek köyü basıp evleri ateşe vermiş, insanları kurşun yağmuruna tutmuşlardı. 5'i yetişkin erkek olan katliam kurbanlarından bazıları kurşunlanarak çoğu da - özellikle kadın ve çocuklar- diri diri yakılarak katledilmişti. Ayrıca köy yollarına da benzin dökülerek, kapsamlı bir yangınla tam bir vahşet planlanmıştı, ancak yollara dökülen benzini tutuşturma planı istendiği gibi yürümemişti. Katliamda öldürülen korucular, kendilerine zorla silah verilmiş kişilerdi ve Çevrimli genel olarak silah almayı reddeden insanların bulunduğu bir yerleşim birimiydi.

Kontr-gerilla timlerinin sömürgeci özel savaşın kapsamlı bir planı olarak uygulamaya koydukları Çevrimli katliamı yine sömürgeciler tarafından Kürdistan kurtuluş hareketinin öncü gücü Partimize maledilmeye çalışıldı. Burjuva basını ve yetkilileri günlerce hep bir ağızdan ve en yüksek perdeden "PKK'nın yeni bir katliamı" demagojisini işlediler. Uluslararası platformlarda yine bu yönlü açıklamalar peşpeşe geliştirildi ve tüm dünya PKK "terör"ünü lanetlemeye çağrıldı.

Ancak sömürgecilerin bu açıklama ve uygulamalarında, kamuoyunun dikkatinden kaçmayan çarpıklıklar vardı. Herşeyden önce, olayda başvurulan tarz, ulusal kurtuluş mücadelemizin savaş anlayışıyla bağdaşmayan ve Partimizin defalarca mahkum ettiği bir tarzdı. Savaşın doğal seyri içinde meydana gelen istenmeyen kayıplar konusunda dahi kamuoyunun ne kadar duyarlı davrandığını bilen ulusal kurtuluş güçlerimiz eylemlerinde bu konuda son derece özenli davranmaktaydılar. Diğer yandan, en küçük bir olayda dahi güdümlü basınını harekete geçirip poz poz resimler yayınlatan sömürgeciler, bu kez basını Çevrimli'ye yaklaştırmamış, alana giriş-çıkışları yasaklamışlardı. Sömürgeciler televizyonda, gerilla olduğu ve Çevrimli saldırısında öldürüldüğü iddiasıyla bir ceset gösterme dışında hiç bir görüntüye yer vermemişlerdi. Çok sonraları Çevrimli'ye ulaşabilen Sosyalist Parti başkanı ve beraberindekiler bomboş bir köyle karşılaşmışlardı. İnsanlar köyden sürülmüş, yerleştirildikleri bir başka köyde ise adeta esir alınmışlardı, hiç kimseyle konuşmamaları için gözdağı verilmişti kendilerine. Dolayısıyla, olayı araştırmak üzere alana gidenler, olayın tanıklarına ulaşamıyorlardı. Yine, köyün yollarına hep benzin dökülerek ateşe verilmesi planlanmıştı ve alana en yakın benzinlik 90 km. uzaklıkta bulunuyordu. Yani, alanda serbestçe hareket edebilen ve teknik olanakları güçlü olan bir güç ancak bu kadar benzini getirip dökebilirdi yollara. Diğer taraftan, saldırıda hedef seçilenlerin ağırlık kısmının çocuk ve kadın olması bir yana, öldürülen yetişkinler de silah almaya gönülsüzce razı olmuş, yani zorla ellerine silah tuturulmuş insanlardı, yani, gerillalar için öncelikle hedef seçilecek kişiler değillerdi. Yine, en önemli nokta olarak, uluslararası alanda çok önemli bir süreç yaşanıyor, çeşitli toplantılarda Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin lehine kullanılabilecek ortamlar doğmuş bulunuyordu. Yani, böylesi bir süreçte Çevrimli tipi bir olay sadece ve sadece Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini baltalamaya ve sömürgecilerin "terörizm" iddialarına malzeme sunmaya yarayabilirdi. Hiçbir siyasal güç, bu gerçeği görmeyecek kadar kör olamazdı. Diğer taraftan, Sete (İkiyaka) katliamının sömürgecilerce yapılıp ulusal kurtuluş güçlerimize maledilmeye çalışıldığını kamuoyu henüz unutmamıştı; yani, sömürgeci özel savaşın kirli yöntemleri kamuoyunca artık iyi biliniyordu. Tüm bu gerçekler bir araya geldiğinde, sömürgecilerin planı bu kez istedikleri tarzda yürümedi. Katliamın içyüzü, Partimizin de duyarlı yaklaşımı ve

açıklamaları sonucu erkenden deşifre edildi, sömürgecilerin alçakça planları tersine döndü.

Sömürgeciler, Çevrimli katliamıyla bir yandan iç kamuoyu nezdinde Partimizin prestijini sarsıp katliam ve saldırıları için elverişli zemin yaratmayı ve mücadelemizi desteksiz bırakmayı amaçlarken, diğer yandan da uluslararası alanda mücadelemizin giderek daha fazla sempati ve destek toplamasının önüne geçmeyi, özellikle de son dönemlerde Avrupa parlamentosu, AGİK vb. platformlarda Kürdistan sorunu nedeniyle içinde bulunduğu sıkışıklığı giderip, mücadelemizi tecrit etmeyi hedeflemekteydi. Ancak bu planı istediği gibi yürümedi. Mücadelemizin yeminli düşmanı bazı emperyalist devletler ve çevreler dışında sömürgecilerin Çevrimli katliamı etrafında örmek istedikleri imaja kapılan olmadı.

Çevrimli katliamı konusunda sömürgecilere en büyük destek, halkların azılı düşmanı ve dünyadaki Çevrimli tipi sayısız katliamın mimarı ABD'den geldi. ABD dışişleri bakanlığı adına yayınlanan bir bildiride PKK "terörist" olarak nitelendirilip, katliam Partimize maledilirken, *"ABD bu trajik kayıptan teessüf duymakta ve müttefik ve dostumuza karşı sürdürülen bu terör kampanyasını kınamaktadır."* dendi. TC'nin sürdürdüğü özel savaşın beyninin ABD olduğu ve Kürdistan ulusal bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinden en az TC kadar ürktüğü dikkate alındığında bu tutum şaşırtıcı değildir. ABD emperyalizmi, işbirlikçisi TC'nin ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında ne denli zor durumda olduğunun ve uluslararası arenada da giderek nasıl sıkıştığının bilincinde olarak, ona biraz nefes aldırıp cesaret aşılamak amacındadır. Ancak sergilenin işgüzarlığa öfke duymamak da mükün değil. O ABD ki, onlarca yıldır halkların başına örmediği çorap kalmamıştır. O ABD ki, dünyanın dört bir yanında döktüğü masum kanları henüz kurumamış; Vietnam'da işlediği cinayetler belleklerden silinmemiştir. O ABD ki, tüm dünyada terörizmin anası olarak bilinir, dünyanın dört bir yanına kontr-gerilla yöntemlerini taşıran, CIA eliyle komplo üstüne komplo geliştiren en büyük katildir. Ve yine O ABD ki, Kürdistan'da dökülen kanların, işlenen cinayetlerin perde arkasındaki baş sorumlusudur. Ve bu konumdaki ABD kalkıp Kürdistan halkının kutsal direnme savaşına dil uzatma, öncüsüne "terörist" suçlamasını getirme cüretini kendisinde bulabilmektedir! Şunu bir kez daha hatırlatalım ki, eski köprülerin altından çok sular geçti. Devir artık, katillerin, suçluların istedikleri gibi at oynatabilecekleri bir devir değildir. Mazlumlar artık uyanmış, hesap sormaktadırlar. Kanlı katiller suç ortaklarının ürünü cinayetlerinin hesabını misliyle ödeyeceklerdir. Ve Kürdistan halkı da artık hesap soran bir güçtür; zulmün her türlü temsilcilerinden hesap sormaktadır, soracaktır.

Çevrimli katliamı karşısında onurlu sesler de yükseldi. Bir çok ilerici, devrimci güç ve kişi, katliamı TC'nin gerçekleştirdiğine işaret ederek, sömürgecilerin katliamını lanetledi. Bu onurlu seslerden biri, değerli bilim adamı İsmail Beşikçi, 19 Haziran'da İstanbul'da çıkarıldığı mahkeme huzurunda şu açıklamayı yaptı: *"Cezaevinden getirilirken önemli sorunlarla karşı karşıyayım. Nezarethanede bile elimiz kelepçeli oturtuluyoruz. Duruşmaya geliyoruz; duruşmayı izleyenler polis tarafından dövülüyor. Burda da terör politikasıyla karşı karşıyayız. Devlet son olarak Çevrimli köyünde 27 Kürt vatandaşını öldürdü. Ama bunu PKK'nın üzerine yıkıyor. Hayır! Biz bunu kabul etmiyoruz. Bu devlet güçleri tarafından yapılmış bir cinayettir. Bunu açıklıyorum. Ayrıca Türk basını MİT'in bir bürosu gibi çalışıyor. Basını kınıyorum. Basın basınlığını yapsın."*

Görülmektedir ki, TC artık eskisi gibi cinayetlerini gizleyememektedir. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi artık geniş çevrelerde saygın bir yer edinmiş, güven kazanmıştır. Bu güven giderek daha belirgin bir desteğe dönüşüyor. Buna karşılık, TC hergün biraz daha prestij kaybediyor. Cinayetleri de TC'nin çöküşünü durduramayacak, TC döktüğü kanlarda boğulacaktır.

Sosyalist Arnavutluk´a karşı emperyalist komplo

Yılın başında uluslararası gericiliğin, Yugoslavya ve Yunan gericiliği aracılığıyla Arnavutluk´a karşı başlattığı iftira ve provokasyonlar tutmadı. Uydurma haberlerini ispatlayamayan ve gerisin geri yerine oturan gericilik, kendi uydurmalarını kendisi yalanlamak zorunda kaldı.

Kendi deyimleriyle "komünizmin son kalesi"ni düşürmek emellerinden asla vazgeçmeyen uluslararası sermaye, son bir haftadır yeni bir komployla Arnavutluk´a yeniden saldırıya geçmiştir. Göründüğü kadarıyla, özellikle Alman emperyalistlerinin rejisörlüğünü yaptıkları yeni bir senaryoyla sosyalizmin bu kalesi ele geçirilmeye çalışılıyor. Şüphesiz gizli servislerin de yardımıyla, Tiran´daki yabancı elçiliklere bir kaç bin insan toplayarak, insanların sosyalizmden kaçtıkları görüntüsü yaratmaya ve Arnavutluk´u açıkça provakasyona getirmeye çalışıyorlar. Ülkede kargaşa yaratarak emellerine ulaşmak peşindeler.

Bir süre önce Doğu Blokundaki revizyonist iktidarları yıkmak için başvurdukları bu deyim uygunsa vatandaş hırsızlığıyla Arnavutluk´u da yıkabileceklerini umuyorlar.

Haberlere göre bir kaç bin dolayında insan çeşitli ülkelerin elçiliklerine sığınmış bulunuyor. Arnavutluk Hükümeti dışarı çıkmak isteyen herkese pasaport verileceğini daha işin başında ilan etti. Olaylar karşısında soğukkanlılığını yitirmeyen Arnavutluk hükümeti, son bir habere göre, elçiliklerine sığınılan ülkeleri vize işlerini kasten geçiktirmekle suçlamaktadır. Çok yerinde ve haklı bir suçlama. Emperyalistler, olayı sürekli canlı tutarak ülkede huzursuzluğu artırmak ve dünya ölçüsünde ise Arnavutluk ve sosyalizm aleyhine yürüttükleri propagandayı gündemde tutmak istiyorlar. Arnavutların soğukkanlı tutumu sonucu göründüğü kadarıyla planları şimdilik esas olarak suya düşen uluslararası gericilik, iftira ve karalama kampanyasını sürdürebilmenin gerekçesini yitirmek istemediğinden, sığınmacıları bilinçli olarak bulundukları yerde tutuyor. Daha önceleri adını anmaya bile tenezzül etmedikleri bu küçük sosyalist ülkeyle ilgili son gelişmeleri,bugünlerde artık hemen hep ilk haber olarak sunuyorlar. Olayları dramatize ederek yığınları etkilemeye, sosyalizm aleyhtarı bir duyguya sürüklemeye çalışıyorlar.

Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti, Balkanlarda kendi gücüne dayanarak sosyalist bir düzen kurmaya çalışan, tamamen bağımsız, hiç kimseye tek kuruş borcu olmayan, komşularıyla iyi ilişkilere özel önem veren bir ülkedir. Bu ve diğer özelliklerinden dolayı bu küçük ülke dünyada belli bir saygınlık ve halklar nezdinde açıksempati kazanmıştır. Dünya gericiliği bir yandan demokrasi, insan hakları, bağımsızlık ve ulusal egemenlik üzerine bir yığın laf ederken, öte yandan Balkanların bu küçük ama onurlu halkına karşı bu son provakasyona girişerekne denli iki yüzlü ve iğrenç olduğunu bir kez daha gösterdi.

Emperyalist Alman hükümeti ise, elçiliğine sığınan üç bin kadar Arnavutu ülkesine kabul edeceğini ve onlara her türlü olanağı yaratacağını açıklayarak, ne ölçüde insancıl olduklarını göstermeye çalışıyor. Ama yıllardır Almanya´da yasaların öngördüğü bütün ödevlerini yerine getirerek vergilerini ödeyen yabancı uluslardan işçileri aşağılayan ve mümkün oldukça haklarını kısan Alman sermayesinin sergilediği bu ikiyüzlü gösteriye kim inanır? Bundan 45 yıl önce Arnavutluk halkının ülkesinden silah zoruyla kovdukları zalim işgalciler de bu aynı Alman emperyalistleriydi. Bugün ise onlar kurtarıcı rolüne giriyorlar!

Bu satırları yazdığım sırada, radyo 5 Küba vatandaşının Havana´daki Çekoslovakya elçiliğine sığındığını haber verdi. Gorbaçov reformlarına ve Doğu Avrupa´daki gelişmelere karşı tutarlı bir tavır alarak devrimci ilkelere bağlı kalmaya devam edeceğini açıklayan Küba´ya karşı da, Arnavutluk´a karşı girişilen türden komploların gündemde olduğu açıktır. Zaten bir süredir ABD emperyalizmi Küba´ya yönelik kışkırtıcı televizyon yayınları da yapmaktadır.

Önümüzdeki günlerin neler getireceğini kesin olarak bilemeyiz, ama emperyalistlerin Sosyalist Arnavutluk ve Devrimci Küba´ya karşı giriştiği provokasyonları ve komploları lanetlerken, bütün kalbimizle, bu ülkelerin, uluslararası gericiliğin oyunlarını boşa çıkarma gücü ve yeteneğini göstermelerini diliyoruz.

K.Ağrı

Romen işçilerinden faşistlere tokat
Bükreş'te binlerce madenci

C. Kaynak

Doğu Avrupa ülkelerinde artık açıktan ve resmen ilan edilen kapitalizm, sosyalizm orada kalsın, çok kısa sürede geçmişin bürokratik ahşap yapılarını bile özleteceğe benziyor. Nitekim, Doğu Almanya'daki grevler, işsizlik korkusu, sosyal hakların tırpanlanması endişesi, geleceğe ilişkin umutsuzluklar yaygınlaşıyor, kökleşiyor. Polonya'da enflasyon, hayat pahalılığı, yozlaşma, spekülasyon, kaçakçılık, dolandırıcılık, günlük yaşamın sıradan gerçekleri oldu. Çekoslavakya'da halk, varlığını unuttuğu sokak serserileri ve ayyaşları yeniden tanımaya, bu tür garip insanların aniden türemesinden rahatsız olmaya başladı. Adi suç oranında görülmedik artışlar yaşanıyor. Kısacası umut ve refah vaad eden kapitalizm, ilk kurbanlarını vermekte pek gecikmedi. Bu tahribatların niteliği ve niceliği giderek artacaktır, kapitalizmin tüm pislikleri kök salacak, dal budak vereceklerdir.

Bu gidişata karşı ilk tepkiler uç vermeye başladı bile. Doğu Almanya'da yer yer grevler oluyor. Polonya'da Dayanışma sendikası içinde çok ciddi anlaşmazlıklar ve ayrılıklar başgöstermeye başladı. Küçük tarım üreticileri Tarım Bakanlığının binasını işgal ettiler, polis saldırıya geçmek zorunda kaldı. Demiryolu işçileri yeni yönetime karşı ilk grevlere başladılar bile. Tüm bunlar içinde en önemli olanı, hiç kuşkusuz, Romanya maden işçilerinin başkent Bükreş'teki büyük yankı yaratan son militan eylemidir.

Romen maden işçilerinin 14 Haziran'dan itibaren Bükreş'te yaptıkları ve uluslararası burjuvazi ile tüm yardakçılarının koro halinde lanetledikleri eyleme değinmeden önce, böyle bir ortama neden ve nasıl gelindiğini kaba hatlarıyla özetlemeye çalışalım. Çavuşesku uzun dönem Romanya'yı kendine özgü otoriter yöntemleriyle yönettikten sonra, Aralık 1989'da bir darbeyle devrildi. Bu devrilişe kitlesel bir halk ayaklanması süsü verilmek istendi. Başlangıçta inananlar oldu, ama işin gerçek yüzü çok kısa sürede ortaya çıktı. Çavuşesku'nun varlığı, Gorbaçov'un, Batının onay ve desteği ile, Doğu Avrupa için düşündüğü senaryonun gereklerine uymuyordu. İzlediği iç ve dış politika, Sovyet yönetimine karşı bağımsız tavır vb., onu bir çıbanbaşı yapmıştı. Komşu ülkelerde olup bitenlerin gücünden ve gürültüsünden yararlanarak onu da götürmek istediler. Romanya'nın o günkü koşullarında Çavuşesku ancak bir askeri darbe ile devrilebilirdi. Yapılan da buna benzer bir şey oldu. Çok büyük bir ihtimalle KGB'nin ve Kremlin'in onay ve yardımıyla, Çavuşesku'nun en yakın çalışma arkadaşlarının hazırladıkları bir komplo sonucu yönetime el kondu.

Yönetimi ele geçirenler Romanya'yı diğer komşuları gibi gürültüsüz patırtısız kapitalist kervana katmayı daha baştan kendilerine hedef olarak saptamışlardı. Yönetime gelişlerini meşrulaştırmak, yani kitlesel bir destekle bu işi başardıkları konusunda inandırıcı olabilmek için sahte bir "devrim" kampanyası yürüttüler. Gerçekte ise yaptıkları, kurulu düzenin en üst düzeyindeki bazı sembolik şahıslarını harcamak oldu. Sistemi olduğu gibi devraldılar. Bu arada, ortam elverişli hale geldiği için siyasal arenaya başka güçler de fırladılar. Monarşistler, faşistler, dinci yobazlar vb. Bunların gücü bir avuç insandan oluşuyor. Hepsi de 1940'lı yılların başındaki düzenin özlemcileri durumunda. İçlerinde bulunan öğrenci ve sözde aydınlar ise katıksız komünizm düşmanı. Üniversite meydanında "Komünist olacağına öl" türünden çığlıklar atıp duruyorlar.

Yeni yönetimin muhalifleri, toprakların eski sahiplerine iade edilmesini (bir kaç günde bir kaç köylü partisi kuruldu.; Ulusal Köylü Partisi, Demokratik Köylü Partisi vb.) talep ediyorlar. Doğrudan ve hemen kapitalist pazar yasalarının yürürlüğe konmasını, devlet mülkiyetinde ne varsa hemen hepsinin talan edilmesini, komünist adı taşıyan örgütlenmelerin yasaklanmasını, tarihsel bir intikam alınmasını istiyorlar. Bunlara önderlik yapanlar emeklilik yaşını çoktan aşmış, yıllardır yurtdışında nasır bağlamış, yosun tutmuş, yaşamlarının son günlerinde siyasal kariyer sevdasına kapılmış kıdemli faşistler. Batının kendilerine sağladığı olanaklar sayesinde o kadar gürültü koparıyorlar ki, olayları yakından takip etmeyen bir kimse bunların arkasında kitlesel bir güç olduğunu sanabilir. Bu bir avuç insanın çığırtkanlığı, tehdidi ve baskıları sonucu yeni

yönetim kararname kararı ile "komünist" partisini 12 Ocak günü yasaklamak zorunda kalmıştı. Yine bunlar Osmanlılardaki Sadrazam kellesi isteme geleneğini bir kaç asırlık aradan sonra Bükreş'te yeniden hortlattılar! İki de bir hükümet binası önünde toplanarak "filan" istifa etsin diye bağırmışlar ve bu yolla bir çok kişi görevlerinden alınmıştır.

Ya yöneticiler? Onlar kim ve ne yapmak istiyorlar. Yine Çavuşesku'ya dönmek zorundayız. İdeolojik-politik kimliğini, temsil ettiği sitemin niteliğini bir yana bırakıyoruz. Burada da kişiliği hakkında söyleyeceklerimiz var. Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek ve şimdiki yöneticilerin çaplarını belirlemek için gerekli bu. Çavuşesku dişli, otoriter, nispeten kişilikli bir devlet adamıydı. Onun geçmiş siyasi yaşamı ve mücadelesi bu kişiliği oluşturmuştu. Ölüme giderken de bunu kanıtladı, cenazesi bile onu devirenlerin başına bela oldu, yargılayanlar nerdeyse karşısında titriyorlardı. Öyle birisinin devrilmesiyle doğan boşluğu doldurmak kolay değildir. Bunu en iyi İliescu ile Petra Roman bilirler, onlar daha iyi hissediyorlar. Bir yöneticiye özellik kazandıran, onu o merciye getiren toplumsal ve siyasal ortamdır, koşullardır, mücadeledir.

İliescu bir darbeyle geldi işbaşına. Komplocu bir siyaset adamının kişiliği, otoritesi, saygınlığı ne olabilir ki? Çok yüksek oranda oy alıp başkan seçilmesine rağmen bu açığını kapatabilmiş değil. Bunlar işbaşına gelir gelmez konumlarından emin değildiler, bir şey yaptıklarında hep tereddütlü idiler ve önemli ölçüde halen de öyleler. Düşünce düzeyinde bunların nereye gidecekleri açık, bunun bilincindeler ve iyi biliyorlar, fakat pratikte işler çatallaşıyor. Kim fazla bağırdı mı ona boyun eğiyorlar, işe öyle başladılar. Yeni yönetimin bu tutarsızlığı, iskikrarsızlığı sürekllik kazanınca, ülkenin siyasi yaşamında doğal olarak bir boşluk oluştu. Ve bugün sözkonusu ortam, bir avuç faşist, yobaz, çapulcu tarafından küstahça ve pervazsızca kullanılıyor. Maden işçileri bu küstahlığa tahhammül edemeyip müdahale ettiler, onları eyleme iten bu ortamdı.

Eylemin kendisine gelince, önce şunu belirtelim ki maden işçilerinin dikkate değer bir geçmişleri ve mücadele tarihleri var. Geçmişte Çavuşesku'ya karşı ayaklandılar, mücadele ettiler, büyük kayıp verdiler. Yine de taleplerini söke söke aldılar, sonra Çavuşesku kendilerine ihanet etti, tekrar direndiler vb. Kısacası madencilerin kararlılığı ve tutarlılığı eskiye dayanıyor, sürekli Bükreş'teki iktidarın korkulu rüyası olmuşlardır. Onlar ne geçmişte Çavuşeskucu idiler ne de şimdi İliescucudurlar; bu sadece temelsiz bir rivayettir.

Romen işçi sınıfı Çavuşesku'nun devrilmesine kayıtsız ve seyirci kaldı. Örneğin eğer maden işçileri tavır alsalardı ülke bir kan gölüne dönüşür, Çavuşesku zor devrilirdi. Sanıyoruz onların kayıtsız kalacaklarından emin olunduğu için serbest davrandılar. Ocak 1990'ın ilk günlerinden itibaren azgın bir faşist azınlık kargaşadan faydalanarak iktidarı ele geçirmeye yeltendi. Bunda Batılı emperyalist güçlerin teşvik edici rolünü belirtmek bile gereksiz. Bu güçler gemi azıya alınca ve yeni yönetim bu güçlerin baskısı altında bir takım kararlar almaya başlayınca, maden işçileri 28 Ocak günü Bükreş'e geldi. O zaman özetle şöyle demişlerdi; "Bu curcunaya son verin, bu defa sadece sizi uyarıyoruz. Tekrar başlarsanız yeniden geliriz. Ama bu kez kazma ve küreklerimizin saplarıyla iyi bir temizlik yaparız."

Anlaşılan bu uyarı ciddiye alınmadı. Güçlü bir karşı-devrim dalgasının yaşandığı bir ortamda, işçi sınıfının tehlike arzedecek eylem yapabilmesi siyasi ve moral açıdan tartışmalıydı. Derken seçimlerin tarihi belirlendi ve sözü edilen "hızlı değişim" yanlısı faşist grupçuklar kitleler nezdinde rağbet görmediklerini anladılar. Bu gerçeğin farkına varır varmaz işi fesatlığa vurup üniversite meydanında gösteriler yapmaya, çok acıklı bir durumda olduklarını yansıtmaya başladılar. Sayıları bir kaç yüzü zor bulan bu faşist kırıntılar iki aya yakın sokak gösterilerine, açlık grevlerine devam ettiler. Zamanlarını anti-komünist marşlar bestelemekle geçiren bu çapulcuları ne polis dağıtabildi ne de ordu. Özellikle Bükreş sakinleri nefret ettiler, bıktılar.

Ve 14 Haziran sabahı erken saatlerde on binlerce maden işçisi Jiu vadisinden başkente gelerek bu pek kararlı eylemcileri çil yavruları gibi bir iki saat içinde dağıttılar. İş elbiseleri, sırt çantaları ve kürek saplarıyla gelen işçileri polis ve ordu birlikleri ancak uzaktan sefilce izlediler. Madenciler eşine az rastlanır bir sorumlulukla, ciddiyetle, onur ve gururla, kent sakinlerinin alkışları ve sevgi gösterileri eşliğinde şehrin denetimini ele geçirip asayişi sağladılar. İşlerini bitirdikten sonra "gerekirse tekrar geliriz" ikazını da yapmayı ihmal etmeyen maden işçileri iş yerlerine döndüler.

Bir hafta kadar irili ufaklı tüm basın ve yayın organlarınca ilk sıradan verilen Romen maden

işçilerinin eylemi kısaca bundan ibaret. "Biz çağırdık ve geldiler" Hükümet olayı böyle kullanmaya çalıştı. Oysa bu iddia gerçek dışıdır. İşçilerin kendileri "biz kendiliğinden, kendi kararımızla geldik" dediler. Başbakan sonradan bir kaç kez döne döne bunu doğruladı. İliescu eyleme sahip çıkmakla, harekete geçmiş trene binmeye çalıştı. Engelleyemeyeceğini anladığı için, sahip çıkarak insiyatifi ele geçirmeye, denetimi sağlamaya, kontrol etmeye yeltendi. İliescu kendince eylemi kullanmaya, kendi potasında eritmeye, madencileri kendi militan destekçileri olarak göstermeye çalışıyor.

Maden işçilerinin bu militan eylemi kurulu düzenin sınırlarını aşmayan bir eylemdir. Bir şey için değil, bir şeylere karşı yapılmış bir eylemdir. Romanya işçi sınıfı çapulcu faşist tayfaların taşkınlıklarına dur demiştir. Eylem bağımsız sınıfsal özellikler taşımamaktadır. Fakat bununla beraber Romen işçi sınıfının gücünü göstermiştir, onun taşıdığı eylem potansiyelini, mücadele yeteneğini kanıtlamıştır. Yaşadığımız karamsar ortamda, beklenmedik bir anda ve çok şaşırtıcı bir biçimde, bir umut ışığı yakmıştır, bu tür ışıklara başka yörlerde ihtiyaç çoktur. Es kaza veya bilinçlice başka ülkeler de bu örnekten esinlenirse, faydalanırsa sesizce bekleyen nice volkanlar ansızın uyanabilir.

Bunun bilincinde olan dünya burjuvazisi ve gericiliği işçilerin insiyatifini büyük bir kaygıyla ve düşmanca bir kampanyayla izledi. Basın ve yayın organları tek ağızdan zehir kustular maden işçilerinin üzerine. "Madenciler gelip demokrasiyi öldürüp gittiler", "Romen devrimi öldü", "İnsan hakları çiğnendi", "Çavuşesku dönemini hiç de aratmıyorlar", sorun ta Stalin'e, Lenin'e kadar gitti dayandı. Madencilerin eylemine gözyummak zorunda kaldığı için daha düne kadar emperyalist dünyanın ortak tercihi olan İliescu yönetimi bir anda yıpratıcı bir kampanyanın konusu haline getirildi. Bir anda Çavuşesku'nun eski adamı olduğu, onun gelenekleri ve yöntemleriyle yetiştiği hatırlandı.

Son olarak Türk basınının sözde ciddi ve objektif gazetesi *Cumhuriyet*'e değinelim. Doğu Avrupa'da son bir yıldır yaşanan tüm gelişmeleri dizginsiz bir anti-komünist histeriyle yansıtan bu gerici gazete, bu tutumunu Romen madencilerinin eylemlerine ilişkin olarak da sürdürdü. Emperyalist basın ajanslarının bir çeviri bürosu, bir seksiyonu olarak çalıştı. Onların yalan, tahrifat ve işçi sınıfı insiyatifine nefretten oluşan rezil kampanyasının Türkçedeki kaba ve bayağı bir yankısı oldu. Bükreş halkının sevgi ve destekle karşıladığı onbinlerce maden işçisi, Romanya'daki maddi yaşamın bu yaratıcıları "terörist", 50 yıl öncesinin faşist-monarşist rejiminin bugüne kalan artıkları ile başıboş bir öğrenci ve aydın güruhu "Bükreş halkı" oldu bu gazetenin sayfalarında. Bu gazetenin tutumu basın ahlakı bakımından da tam bir ahlaksızlıktı. Batılı basın ve haber ajanslarından özetlediği haberleri, okurlarına, kendine ait Bükreş kaynaklı orijinal haberler olarak sundu.

Tarım işçilerine ilgisiz kalmayalım

İzmir Aliağa'nın bir kasabasından Ekim Hareketi taraftarı bir ev hanımıyım. Çevremdeki bazı sorunları aktarmak istiyorum.

Yaşadığım bölgede insanlarımız genel olarak tarım işçiliği yapıyorlar. Kasabamızın oldukça verimli ve geniş bir arazisi var. Ne varki bu toprakların çok büyük bir bölümü bir kaç ailenin elinde bulunmaktadır. Büyük kapitalist toprak sahibi sınıfındandır bunlar. Fakat aynı zamanda sanayi işletmelerinin de sahibi durumundalar. Kasabamızda 4 zeytin, 3 çırçır fabrikaları, madıraları ve benzinlikleri var. Tüm bu iş alanlarında doğal olarak işçi çalıştırıyorlar. Tarımda genelde kadınlar çalıştırılıyor. Sabahın 7'sinden akşamın 5'ine kadar, yani günde 10 saat. Yazın yakıcı güneş altında, güzün soğukta ve yalnızca 10 bin lira ücret karşılığında...Görebildiğim kadarıyla hep sanayi işçilerinin sorunlarına ilgi gösteriliyor, onlar içinde çalışılıyor. Oysa işçi sınıfının en kötü koşullar içinde çalışan kesiminin tarım işçileri olduğu da bir gerçektir. Üstelik bunlar, hiç değilse bizim bölgemizde, çoğunlukla kadındır. Bu daha da ağır ve keyfi çalışma koşulları demektir ve biz sosyalistlerin sorumluluğunu artırmaktadır.

Kendimizi sanayi işçileriyle sınırlamayalım. Çalışmamızı, örgütlenmemizi, kollarımızı işçi sınıfının tüm kesimlerine uzatalım. Erkeği ve kadınıyla tüm işçi sınıfını birleştirelim. Zaferi böyle kazanabiliriz.

Yaşasın Sosyalizm!

A. Güneş, Aliağa

Futbol Afyonu

Şu son bir aydır bütün dünyada her kesimden ve ulustan insanın bütün dikkatini üzerinde toplayan Dünya Kupası, futbolun bu toplumdaki yeri ve işlevi hakkında apaçık bir fikir veriyor. Bugün sporun kapitalist toplumdaki işlevi, bu toplumun yasalarının işleyişine bağlı ve onun sonucudur.

Bugünkü burjuva dünyada spor da diğer araç ve imkanlar gibi burjuva sınıfın hizmetindedir. Bu sınıfın maddi ve manevi çıkarlarına hizmet eden bir araçtır. Çünkü burjuva toplumun en temel yasası her araçla mümkün olan en fazla kazancı sağlamaktır.

Burjuvazi yalnızca toplumsal üretim değerlerini kendine bireysel mülk edinmiyor. Bu mülkiyetin kendisine sağladığı temel üzerinde, diğer şeylerin yanısıra spora da egemendir. İnsanların fiziksel eğitimi ve sağlığı için o denli önemli olan spor, burjuvaziye hizmet eden araç haline dönüşmüştür. Geniş emekçi yığınlar için bu tür çalışmalar sözkonusu değildir. Çünkü onların buna ne imkanı ne de zamanları vardır. Ondan tek faydalanan burjuvazidir. Bu onun için hem maddi kazanç ve hem de zihinlere egemen olmanın aracıdır

Sporun profesyonelce yapıldığı bu toplumda kulüp sahipleri müsabakalarda korkunç paralar toplarlar. Gerek karşılaşmaların yapıldığı stadyumlardaki insanlardan, gerek bu karşılaşmaların naklen yayını için ödenen paralar ve gerekse de bu karşılaşmaları naklen yayınlayan televizyon şirketlerinin kazançları gibi kazançların toplamı, bir bütün olarak burjuva sınıfın sağladığı maddi karlar hakkında bir fikir veriyor. Ama burjuva sınıfın kazancının maddi boyutu yanında bir başka boyutu da vardır. Bu, insanların zihni üzerindeki etkisidir. Yani, sporun, çoğunluğu emekçi olan yığınlar üzerindeki zihinsel etkisidir ki, bu genel olarak sermaye düzenin genel çıkarları bakımından birincisinden daha büyük bir önem taşır.

Özellikle Dünya Kupasına gösterilen ilgi, sorunun ikinci boyutu dediğimiz, zihinsel etkinin ölçülerini ortaya koyuyor. Durum karşısında hiç çekinmeden şu formülasyonda bulunmak zorunlu oluyor: Kapitalizmde spor, bedensel eğitimin ve sağlığın değil, zihinsel uyuşturmanın ve zehirlemenin bir aracıdır. O, geniş yığınların afyonuna dönüşmüştür. Ve zehirlenme kendisini değişik biçimlerde ortaya koyuyor. Örneğin son Haziran ayı boyunca bir kez daha görüldüğü gibi, ulusal önyargılar ve duygular şovence ifadelere dönüşüp gelişiyorlar. Milletler arasında ve özellikle bunların emekçi ve işçi kesimlerinin birbirlerine karşı yıkıcı ve zararlı duygularla dolmasına yolaçıyor. Ulusal düzeydeki takım karşılaşmalarında ise bu zehirlenme kendisini takım taraftarlığı temelindeki düşmanlıklar olarak çeşitli şekillerde gösteriyor.

Halbuki, bir ulusa mensup olmalarına rağmen işçilerle burjuvalar arasında hiç bir ortak gurur yoktur ve bu mümkün değildir. Çünkü ikisi birbirine düşman sınıflardır. Burjuvazi işçileri sömürerek ve egemenlik altında tutarak yaşar. Maddi ve manevi hiç bir çıkar birliği yoktur. Ama buna rağmen bir Dünya Kupası karşılaşmaları, bilinçsiz işçi ve emekçilerin burjuva milliyetçi duygular ve düşünceler altına daha fazla girmesine hizmet ediyor, diğer uluslardan dostlarına düşman kesiliyor. Hatta, din otoriteleri bile bu işe karışarak etkisini yaygınlaştırıcı rol oynuyorlar. Bütün kurum ve hizmetçileriyle sermaye dünyası, insanların dikkatlerini güncel ve temel sorunlardan uzaklaştırıyor. Bütün dünya sorunlarını unutuyor; işçiler ve emekçiler sorunlarını unutuyorlar ya da gözden yitiriyorlar. Gençliğin enerjisi bu afyonun etkisiyle çar çur ediliyor ve saçma ölüm olaylarına ve çatışmalara yolaçıyor. Bütün bunlar her türlü toplumsal çelişki ve sorunun üstünü örterek kurulu sermaye düzenini ömrünü uzatıyor.

Genel olarak sömürücü sınıfların egemen olduğu, mülkiyetin özel biçiminin temel mülkiyet biçimi olduğu toplumlarda ve onun son biçimi olan kapitalizmde de sporun işlevi budur.

K. Ağrı

(Baştarafı s.40'da)

Üçüncü olgu. Tasfiyeciler "eskiyi" geri çevirerek ve küçük düşürerek, ondan vazgeçerek, reformculuk çerçevesinde kalıyorlar. Şimdiki durumda reformculuk ile "eskinin" geri çevrilmesi arasındaki bağıntı ortaya çıkıyor.

Dördüncü olgu. İşçilerin ekonomik hareketi, reformculuk çerçevesini aşan sloganlarla bağıntılı olmakla kalsa bile, hemen tasfiyecilerin öfkesine ve saldırılarına ("ateş yükselmesi", "gereksiz güç harcama" vb., vb.) neden oluyor.

O halde sonuç nedir? Tasfiyeciler sözde ilkesel reformculuğu kabul etmiyorlar, uygulamada ise onu tüm çizgi üzerinde yürütüyorlar. Bir yandan bizi, reformların kendileri için asla her şey olmadığını inandırmaya çalışıyorlar, ama öte yandan da marksistlerin reformculuk çerçevesi dışına pratikte her çıkışı tasfiyecilerin ya saldırılarına ya da küçümseyici bir tavır almalarına neden oluyor.

Bu arada işçi hareketinin her alanında olaylar, bize, marksistlerin reformların pratik yönden kullanılmasında ve reformlar için savaşımda hiç de geri kalmadıklarını, bunun tersine çok açık olarak başta bulunduklarını gösteriyor. Bunun için yalnız işçi merkezinde Duma seçimlerini, Dumanın içinde ve dışında milletvekillerinin davranışını, işçi gazetelerinin yayınlanmasını, sigorta reformundan yararlanmayı, en önemli sendika birliği olarak metal işçileri birliğini almak yeter -her yerde, marksist işçilerin, ajitasyon, örgütün dolaysız, en yakın, "günlük" çalışma alanında, reformlar için savaşımda ve onlardan yararlanmada tasfiyecilerden önde olduğunu görüyoruz.

Marksistler yorulmak bilmeden çalışıyorlar ve onlardan yararlanmak için tek bir "olanağı" bile kaçırmıyorlar, bu arada gerek propagandada, gerek ajitasyonda, gerek ekonomik yığın eyleminde vb. reformculuğun dışına çıkılmasını azarlamak bir yana, tersine onu destekliyor ve dikkatle isteklendiriyorlar. Oysa marksizmden dönmüş olan tasfiyeciler, marksist bütünün varlığına yaptıkları saldırılarla, marksist disiplinin zedelenmesi yoluyla, reformculuk ve liberal işçi politikası propagandası ile işçi hareketini dağıtmakla yetiniyorlar.

Ayrıca unutmamak gerekir ki, Rusya'da reformculuk özel bir biçimde ortaya çıkıyor, yani şimdiki Rusya'da siyasal ilişkilerin temel koşullarını şimdiki Avrupa'nın koşulları ile özdeşleştirme biçimini alıyor. Liberaller açısından böyle bir özdeşleştirme yerindedir, çünkü liberaller, "tanrıya şükür bir anayasamız var" diye inanıyor ve buna inanılmasını istiyorlar. Liberal kişi, 17 Ekim'den sonra demokrasinin reformculuk çerçevesi dışına çıkan her adımın delilik, cinayet, kabahat vb. olduğu görüşünü savunursa, burjuvazinin çıkarlarını dile getirmiş olur.

Ama işte bu burjuva görüşler, durmadan ve sistematik olarak gerek "legal partiyi", gerek "legalite için savaşımı" vb. (kağıt üstünde) Rusya'ya "aktaran" bizim tasfiyeciler tarafından pratikte savunuluyor. Bir başka deyişle, bunlar, liberaller gibi, Avrupa anayasasının, Batıda kuşaklar boyunca, hatta bazan yüzyıllar boyunca anayasaların kabul edilmesi ve pekiştirilmesine götüren kendine özgü yolu dikkate *almaksızın*, Rusya'ya aktarılmasını yararlı gösteriyorlar. Tasfiyeciler ve liberaller, dendiği gibi, giysiyi ıslatmadan yıkamak istiyorlar.

Avrupa'da reformculuk, aslında, marksizmden dönüş ve onun yerine burjuva bir "toplumsal politikanın" konması anlamına gelir. Bizde tasfiyecilerin reformculuğu yalnız bu anlama gelmekle kalmıyor, ayrıca marksist örgütün yıkılması, işçi sınıfının demokratik görevlerinden vazgeçilmesi ve bunun yerine liberal bir işçi politikasının konması anlamına da geliyor.

Pravda Truda
12 Eylül 1913
İşçi Sınıfı Partisi Üzerine
Sol Yayınları, Sayfa: 296-300

Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış
•
Platform Taslağı

EKİM Yayınları

Marksizm ve reformculuk

V. İ.Lenin

Anarşistlerden ayrı olarak marksistler, reformlar, yani iktidarın eskisi gibi egemen sınıfın elinde kalması ile birlikte emekçilerin durumunda iyileştirmeler için savaşımı kabul ederler. Ama marksistler aynı zamanda, dolaylı ya da dolaysız olarak işçi sınıfının çabasını ve etkinliğini reformlarla sınırlı tutmak isteyen reformculara karşı da en güçlü savaşımı verirler. Reformculuk, sermayenin egemenliği ayakta kaldığı sürece, tek tük düzeltmelere bakılmaksızın her zaaman ücretin kölesi olarak kalacak işçilerin burjuva tarafından aldatılmasıdır.

Bir eliyle reformları veren liberal burjuvazi, öteki eliyle bunları durmadan geri alır, hiç derekesine indirir, işçilerin köleleştirilmesi. tek tek gruplara bölünmesi, emekçilerin ücret köleliğinin ölümsüzleştirilmesi için bunlardan yararlanır. Bu yüzden reformculuk, tam anlamıyla içtenlikle söylenmişse bile, gerçekte burjuvazinin işçilerin isteğini kırmasına ve güçlerini ellerinden almasına yarayan bir alete dönüşür. Tüm ülkelerin deneyimleri gösteriyor ki, işçiler ne zaman reformculara inanmışlarsa, hep aldatılmışlardır.

Buna karşılık işçiler Marx'ın öğretisini benimserlerse, yani sermayenin egemenliği sürüp gittikçe ücret köleliğinin kaçınılmaz olduğu konusunda aydınlığa kavuşurlarsa, hiç bir türden burjuva reformlarına aldanmazlar. Kapitalizm varolduğu sürece reformların ne sürekli, ne de ciddi olabileceğini bilerek, işçiler, iyileştirmeler için savaşırlar ve ücret köleliğine karşı savaşımı daha da sert biçimde sürdürmek için iyileştirmelerden yararlanırlar. Reformcular, sadaka yardımı ile işçileri parçalamayı, onları aldatmayı ve onları sınıf savaşımından döndürmeyi düşünürler. Reformculuk yalanını tanıyan işçiler, reformları sınıf savaşımının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması için kullanırlar.

Reformcuların işçiler üzerinde etkisi ne kadar büyük olursa, işçilerin kendisi öylesine daha güçsüz, burjuvaziye öylesine daha bağımlı olur, burjuvazi türlü entrikalarla reformları boşa çıkarmayı öylesine daha kolay başarır. İşçi hareketi ne kadar bağımsızsa, ne kadar derine kök salıyorsa, ne kadar uzak amaçlara doğru çaba gösteriyorsa, reformcu sınırlılık kendisine ne kadar az bulaşıyorsa, işçiler öylesine daha çok, tek tek iyileştirmeleri güvenceye almayı ve onlardan yararlanmayı başarırlar.

Bütün ülkelerde reformcular vardır, çünkü burjuvazi her yerde, işçilerin içsel isteğini şu ya da bu yoldan öldürmeyi ve onları halinden hoşnut köleler haline sokmayı, köleliğin giderilmesi düşüncesine saptırmayı düşünür. Rusya'da reformcular, geçmişimizden kendini koparan ve işçileri yeni, açık, legal bir parti ile uyutan tasfiyecilerdir. Yakın zaman önce Petersburglu tasfiyeciler, *Severnaya Pravda*'nın ortaya çıkması üzerine, reformcu oldukları suçlamasına karşı kendilerini savunmak zorunda kaldılar. Bu çok önemli sorunu doğru olarak açıklamak için onların söylediklerini iyice incelemek gerekiyor.

Petersburglu tasfiyeciler şöyle yazıyorlar: biz reformcu değiliz, çünkü biz, reformların her şey olduğunu, sonal hedefin hiç bir şey olmadığını söylemedik; biz şunu söyledik: sonal hedef için hareket; biz, reformlar için savaşım yoluyla verilen görevlerin tam olarak yerine getirilmesi, dedik.

Bu savunmanın gerçeğe uyup uymadığını inceleyelim.

Birinci olgu. Tasfiyeci Zedov, tüm tasfiyecilerin açıklamalarını özetleyerek, marksistlerin kurduğu "üç temel direkten" ikisinin bugün için ajitasyona elverişli olmadığını yazdı. Teorik olarak reform diye gerçekleşen sekiz saatlik işgününü öne sürdü. Ama aslında, bir reform çerçevesini aşan şeyi, geri itti ya da sonraya bıraktı. Bunun sonucu olarak kendisi apaçık bir oportünizme kaçıyor, çünkü şu formülde deyimlenen politikanın kendisini yapıyor: sonal hedef hiçtir. İşte "sonal hedef" (örneğin demokrasi ile ilgili olarak) ajitasyondan alabildiğine uzaklaştırılırsa, reformculuk bu demektir.

İkinci olgu. Tasfiyecilerin adı kötüye çıkmış Ağustos konferansı (geçen yıl) da, reformcu olmayan tüm istemleri, olabildiği kadar ön plana, ajitasyonun merkezine sürecek yerde, alabildiğine bir kenara -özel bir durum için- itti.

(Devamı s. 39 'da)